

**T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI**

Yüksek Lisans Tezi

**BARTIN GAZETESİ'NE GÖRE BARTIN'DA SOSYO-
EKONOMİK VE KÜLTÜREL HAYAT
(1924-1925)**

Ramazan Şener Yılmaz

Zonguldak 2018

**T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI**

Yüksek Lisans Tezi

**BARTIN GAZETESİ'NE GÖRE BARTIN'DA SOSYO-
EKONOMİK VE KÜLTÜREL HAYAT
(1924-1925)**

**Hazırlayan
Ramazan Şener Yılmaz**

**Tez Danışmanı
Dr. Öğretim Üyesi Yücel NAMAL**

Zonguldak 2018

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım Yüksek Lisans Tezinin Sanatta Yeterlik çalışmasının bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, yazımda enstitü yazım kılavuzuna uygun davranıldığını, yazım sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

05/12/2018

Ramazan Şener Yılmaz

T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ONAYI

Enstitümüzün Tarih Anabilim Dalında 165282114012 numaralı Ramazan Şener Yılmaz'ın hazırladığı “**Bartın Gazetesine Göre Bartın’da Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Hayat (1924-1925)**” konulu ~~ĐOKTORA~~/YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 23/11/2018 günü saat 15.30’de yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezinin onayına OYBİRLİĞİYLE/OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

Başkan
Doç. Dr. Fikrettin YAVUZ

Üye (Danışman)
Dr. Öğr. Üyesi Yücel NAMAL

Üye
Dr. Öğr. Üyesi Gürbüz ARSLAN

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

05/11/2018
Doç. Dr. Ertuğrul YILDIRIM
Enstitü Müdürü

ÖZET

Kurum	: ZBEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı
Tez Başlığı	: Bartın Gazetesi'ne Göre Bartın'da Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Hayat (1924-1925)
Tez Yazarı	: Ramazan Şener Yılmaz
Tez Danışmanı	: Dr. Öğr. Üyesi Yücel NAMAL
Tez Türü, Yılı	: Yüksek Lisans Tezi, 2018
Sayfa Adedi	: 81

Bu çalışmada Bartın Gazetesi'ne göre 1924-1925 yılları arasında Bartın şehrinin sosyo-kültürel, ekonomik hayat ve sağlık durumunun gazeteye yansımalarının incelenmesi hedeflenmiştir. Çalışmamızda Bartın Gazetesi'nin 6 Eylül 1924-15 Haziran 1925 tarihleri arasındaki sayılarının içerik değerlendirmesi yapılarak yerel haberlerin halka ne şekilde duyurulduğu, yaşanan dönem şartları ve ortaya çıkardığı durum genel bakış açısıyla şehrin sosyo-ekonomik ve kültürel hayatı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Böylece Bartın'ın 1924-1925 yılları arasındaki toplumsal gelişmeleri, kültürel birikimi ele alınarak asayişten sağlığa, ulaşımdan muhacirlere, eğitimden cemiyetlere ekonomiden gündelik hayata kadar geniş bir çerçevede incelenmiştir.

Çalışmamızda, Bartın'daki gündelik hayatın, toplumsal sorunların ve ekonomik hayatın Türkiye'deki genel durum arasındaki ilişkisi; söz konusu konu başlıkları ile gazeteye yansımaları arasındaki bağlantı; yerel yöneticilerin Bartın'a yönelik söylemleri ve bunların eylemsel düzeydeki karşılıklarının Bartın Gazetesi'ne yansımaları da ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bartın, Bartın Gazetesi, Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Hayat.

ABSTRACT

Institution : ZBEU Institute of Social Sciences, Department of History
Title Of The Thesis : Social-Cultural Life In Bartın In The Light of Bartın
Newspaper (1924-1925)
Thesis Writer : Ramazan Şener Yılmaz
Thesis Advisor : Asst. Prof. Dr. Yücel NAMAL
Thesis Type, Year : MSc. Thesis, 2018
Number Of Pages : 81

In this study, it was aimed to examine the social, cultural, economic and health status of the city of Bartın between 1924-1925 according to the Bartın newspaper. In our study, the content evaluation of the numbers of Bartın Newspaper between September 6, 1924 and June 15, 1925, and the ways in which local news were announced to the public, the terms of the period and the situation they revealed were tried to reveal the socio-economic and cultural life of the city. Thus, the social developments and cultural accumulation of Bartın between the years of 1924 and 1925 were examined and examined in a wide framework from public order to health, from transportation to refugees, from education to societies, from economy to daily life.

In our study, daily life in Bartın, the relationship between the general situation in Turkey's social problems and economic life; the link between the subject titles and the reflection forms to the newspaper; the statements of the local administrators towards Bartın and their reflections on the activist level were discussed.

Key Words: Bartın, Bartın Newspaper, The Socio-Economic and Cultural Life.

ÖNSÖZ

Bartın Gazetesi'ne göre Bartın'da Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Hayat (1924-1925) başlıklı tezde, söz konusu dönemde Bartın Gazetesi ışığında Bartın'da sosyo-ekonomik ve kültürel hayat ele alınmıştır. Tezimizde Bartın Gazetesi'nin kurucusu Cemal Aliş'in el yazısıyla hazırlanarak basılan 6 Eylül 1924-15 Haziran 1925 tarihleri arasındaki nüshaları esas alınmıştır. 1925 Temmuz'undan sonra gazete ve matbaa arasında çıkan anlaşmazlık nedeniyle Bartın gazetesinin yayınına ara verilmiştir. Bu nedenle tezimiz 6 Eylül 1924-15 Haziran 1925 tarihleri arasında sınırlandırılmıştır.

Tezimiz giriş ve üç bölümden oluşmaktadır. Tezimizin birinci bölümünde Bartın Gazetesi'nin kurucusu İbrahim Cemal Aliş, gazetenin kuruluş süreci, gazetenin yazar kadrosu ve gazetede yayımlanan haberlerin içerik değerlendirmesi yapılmıştır. İkinci bölümde Bartın'da Sosyo- Kültürel Hayat başlığı altında gündelik hayat'ın bir parçası olarak şehirdeki belediye işleri, eğitim, su sorunu, ulaşım, muhacirler ve gelenler-gidenler ele alınmıştır. Ayrıca Bartın'da "*Sağlık*", "*Sosyal Yardımlaşma ve Cemiyetler*" başlığı altında şehirde faaliyet gösteren Birleşme Yurdu, Fukara Perver Cemiyeti, Türk Ocağı, Hilal-i Ahmer Cemiyeti ve Tayyare Cemiyetinin faaliyetleri ile diğer yardım kuruluşları incelenmiştir. Son olarak da şehirde kutlanan "*Milli ve Dini Bayramlar*" ile "*Ağaç Bayramı*" kutlamaları irdelenmiştir. "*Toplumsal Sorunlar*" başlığı altında ise şehirde yaşanan asayiş olayları ele alınmıştır. Üçüncü ve son bölümde ise "*Ekonomik Hayat*" başlığı altında Bartın'daki ticaret, tarım, hayvancılık ve ormanların durumu incelenmiştir.

Tezin hazırlanma sürecinde ana kaynak olarak Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA) ve 6 Eylül 1924-15 Haziran 1925 tarihleri arasındaki Bartın Gazetesi nüshaları esas alınmıştır. Ayrıca Milli Kütüphaneden yerel gazete ve dergiler taranmış, dönemi konu alan makale ve kitaplardan da yararlanılmıştır. Bartın Gazetesi'nde değerlendirmelerde bulunduğumuz gazete sayısı ve yılları şu şekilde olmuştur: 1924-1, 1924-2, 1924-3, 1924-4, 1924-5, 1924-6, 1924-7, 1924-8, 1924-9, 1924-10, 1924-11, 1924-12, 1924-13, 1924-14, 1924-15, 1924-16, 1924-17, 1925-18, 1925-19, 1925-20, 1925-21, 1925-22, 1925-23, 1925-24, 1925-25, 1925-26, 1925-27, 1925-28, 1925-29, 1925-30, 1925-40. Bu çalışmanın

sonucunda 1924-1925 yılları arasında Bartın'ın sosyo-ekonomik ve kültürel hayatı ortaya konularak araştırmacıların istifadesine sunulmuştur.

Tezimin hazırlanması aşamasında sürekli yanımda olan değerli hocam ve danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Yücel NAMAL'a değerli zaman ve yardımlarını esirgemediğinden dolayı teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca tezimin temel kaynaklarını oluşturan Bartın Gazetesi nüshalarına ulaşmam konusunda yardımlarını esirgemeyen Sayın Çetin ASMA'ya, tezimi okuma nezaketinde bulunan değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Gürbüz ARSLAN ve Doç. Dr. Fikrettin YAVUZ'a ayrıca tezimin hazırlanması sürecindeki desteklerinden dolayı sevgili aileme teşekkür ederim.

Ramazan şener Yılmaz

ZONGULDAK- 2018

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR	xi
GİRİŞ	1
1. BARTIN GAZETESİ	4
1.1. Gazetenin Kurucusu	4
1.2. Gazetenin Kuruluş Süreci	5
1.3. Gazetenin Yazar Kadrosu	8
1.4. Gazetenin Haber İçerikleri	8
2. BARTIN'DA SOSYO-KÜLTÜREL HAYAT	10
2.1. Gündelik Hayat	10
2.1.1. Belediye İşleri	10
2.1.2. Ulaşım	12
2.1.3. Muhacirler	16
2.1.4. Su Sorunu	18
2.1.5. Eğitim	20
2.1.6. Gelenler-Gidenler	23
2.2. Cemiyetler ve Sosyal Yardımlaşma	24
2.3. Milli ve Dini Bayramlar	29
2.4. Toplumsal Sorunlar	31
2.5. Sağlık	34
3. BARTIN'DA EKONOMİK HAYAT	40
3.1. Ticaret	40
3.2. Tarım	48
3.3. Hayvancılık	49
3.4. Ormancılık	51
SONUÇ	54
KAYNAKÇA	57

EKLER.....	60
Ek 1- Bartın Gazetesi kurucusu İbrahim Cemal Aliş. (Çetin Asma Özel Arşivi)	60
Ek 2- Bartın Gazetesi'nin ilk nüshası. (Çetin Asma Özel Arşivi).....	61
Ek 3- Bartın genel görünüşü (Çetin Asma Özel Arşivi).....	65
Ek 4- Bartın Yirmibeşzade tersanesi (Çetin Asma Özel Arşivi).	65
Ek 5- Bartın İskelesi (İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı)	66
Ek 6- Bartın'da Cumhuriyet Bayramı kutlamaları. (İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı).....	66
Ek 7- Bartın'da Cumhuriyet Bayramı kutlamaları. (İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı).....	67
Ek 8: 11 Teşrin-i Evvel 1340 tarihli Bartın Gazetesi.....	68
Ek 9: 11 Teşrin-i Evvel 1340 tarihli Bartın Gazetesi transkripsiyonu.....	72
Ek 10: 15 Haziran 1925 tarihli Bartın Gazetesi nüshası.....	78
Ek 11: 30 Mart 1931 tarihli Bartın Gazetesi nüshası.....	79
Ek 12: Bartın Gazetesi'ne göre Bartın'daki bazı ticari ürünlerin fiyatları.....	80
ÖZGEÇMİŞ.....	81

TABLULAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1: Bartın Gazetesi'nin haber içerikleri (6 Eylül 1924-15 Haziran 1925)	9
Tablo 2: Bartın'da Deniz Taşımacılığı Yapan Gemiler ve Sahipleri.....	14
Tablo 4: Bartınlıların Erzurum Depremzedeleri için topladığı yardımlar.	25
Tablo 3: Birleşme Yurdunun 19 Eylül 1924'te düzenlediği yarışları kazananlar.	26

KISALTMALAR

A.g.e.	: Adı geçen eser
A.g.m.	: Adı geçen makale
BCA	: Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi
Bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
TTK	: Türk Tarih Kurumu
s.	: sayfa

GİRİŞ

Toplumların dışa açılan pencereleri olarak basın, insanların topluma uyum sağlaması ve kültürel anlamda gelişmesindeki yeri hiç tartışmasız çok önemlidir. Her türlü gelişmenin takip edilerek şartlar dâhilinde halka duyurulması da basın vasıtasıyla gerçekleşebilir. Bu durum basının ve onun en önemli aracı olan gazeteciliğin doğmasını sağlamıştır (Er, 2003: 15-17).

Osmanlı Döneminde gazetecilik 1831’de çıkarılan Takvim-i Vekayi ile başlamaktadır. II. Mahmut döneminde başlayan yenileşme hareketinin bir parçası olarak görülen gazetecilik, halkı bilgilendirmek amaçlı kullanılmıştır. Bilgi amaçlı olarak kullanılan ilk gazete sonraki yıllarda özel sermayenin girişimleriyle gelişmiş ve devlet tekelinden çıkmıştır. 1840 tarihli Ceride-i Havadis yarı resmi hüviyetiyle Osmanlı basın tarihi açısından önemli bir yere sahiptir. Osmanlı gazeteciliği için bir dönüm noktası olan 1860’da Ağâh Efendi tarafından çıkarılan Tercüman-ı Ahval ilk özel sermayeli gazetedir. Bu dönemden sonra artık gazetecilik ve basın devlet tekelinden çıkmıştır (Benek, 2016: 27).

I. Dünya Savaşı sırasında devletler basının gücünden yararlanarak basın propaganda aracı olarak kullanmışlardır. Milli Mücadele döneminde basın da Milli Mücadele karşısındaki basın, yabancı basın ve Milli Mücadeleyi destekleyen basın olmak üzere üç gruba ayrılmıştı. Milli Mücadele basını da; İstanbul basını ve Anadolu basını olmak üzere ikiye ayrılmıştı. Bu zor dönemde Mustafa Kemal “*basın, bir milletin umumi sesidir*” görüşüne sahipti. Mondros Ateşkes Antlaşmasından sonra İstanbul’a gelerek düşüncelerini yaymak için Fethi Bey’le Minber gazetesini çıkarmıştır. Milli Mücadele yıllarında milli bilinci daha kolay örgütlemek amacıyla ilk olarak İrade-i Milliye daha sonra Hâkimiyet-i Milliye Gazeteleri’nin çıkarılmasına ön ayak olmuştur. Ardından Anadolu Ajansı ve Matbuat Umum Müdürlüğü’nün kurulmasını sağlamıştır (Yavuz, 2016: 108-109).

Tarihsel gelişim sürecinden anlaşıldığı üzere yerel basın, Kurtuluş Savaşı döneminde Türk halkına moral vermek, bilgilendirmek, Milli Mücadelenin teşkilatlanmasını sağlamak ve işgal güçlerine karşı direniş gösterilmesi için kamuoyu oluşturmak adına önemli görevler üstlenmiştir. Türkiye Cumhuriyetinin kurulması ardından yerel basının cumhuriyetin, ilke ve inkılâplarının hayata

geçirilmesinde halka anlatılmasında ve tanıtılmasında önemli görevler üstlenmiştir (Gündüz, 2007: 98).

Bu bağlamda Bartın'da böyle bir gereksinimin görülüp, giderilmesinde halkı aydınlatmayı cumhuriyetin ilke ve inkılâplarını tanıtmayı amaçlayan İbrahim Cemal Aliş olmuştur. İbrahim Cemal'in 6 Eylül 1924 tarihinden itibaren çıkarmaya başladığı Bartın Gazetesi, Bartın'ın sosyo-kültürel, siyasi, eğitim ve ekonomik yaşamında etkili olmuştur. Bartın Gazetesi, yayın hayatı boyunca çeşitli özellikleri bünyesinde barındıran önemli bir basın yayın organı olmuştur. Cumhuriyetin ilanından yaklaşık on bir ay sonra yayına başlayan Bartın Gazetesi, birinci sayısından itibaren "*İktisadi, ictimâ'i, edebi haftalık gazete*" tanımlamasını kullanmıştır (Bartın, No. 1: 1). Bartın Gazetesi'nin uzun yayın hayatı boyunca ekonomik, toplumsal ve edebî yayınlar yaptığı görülmektedir. Ülkedeki gelişmelere yerel ve ulusal tarzda değinmiştir.

Bartın Gazetesi'nin ilk nüshası 6 Eylül 1924'te Cumartesi günü çıkmıştır. Bu sayısı eski harflerle şapirografla (taş baskı) eser-i cedid kâğıdına basılarak okuyucuyla buluşturulmuştur. Otuz hafta bu şekilde basılan gazete, otuz birinci sayısından itibaren saatte 80 adet basan iptidai bir makine ile basılmıştır. Bu makineyle 18 hafta basılan Bartın Gazetesi daha modern bir makineyle 49. sayıdan itibaren basılmaya başlanır. Bartın Gazetesi'nin yayın politikasına baktığımızda Cumhuriyetin ilk yılından itibaren bir memleket ve kültür gazetesi olarak yayın yaptığını görmekteyiz (Bartın, No. 511: 1-4).

Çalışmanın Kapsamı ve Amacı

Gelişen ve değişen dünyada tarih yöntemlerinde farklılaşmalar olmakta kaynakların analizi ve incelenmesi değişmektedir. Makro tarihi daha iyi anlayabilmek için mikro tarih araştırmalarının; zaman, mekân ve insan bağlamında inceleme yaparak daha fazla detay ortaya koyabilmekte, genellemeler yapılmasına fırsat vermektedir. Bu tür çalışmaların yapılmasında özellikle arşiv belgeleri ve süreli yayınlar önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle çalışmamızda Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu ilk yıllarda Bartın'ın sosyo-kültürel ve ekonomik hayatını, içerik analizi yöntemiyle 1924-1925 yıllarına odaklanarak ortaya konulmuştur. Bartın Gazetesi'nin içerik değerlendirmesi yapılarak yerel

haberlerinin halka ne şekilde duyurulduğu, yaşanılan dđnem şartlarının ortaya çıkardığı durum genel bakış açısıyla 6 Eylđl 1924-15 Haziran 1925 tarihleri arasındaki otuz bir sayısı vasıtasıyla Bartın'ın sosyo-ekonomik ve kđltürel içeriği ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bđylece Bartın'ın 1924-1925 yılları arasındaki toplumsal gelişmeleri, kđltürel birikimi ele alınarak asayışten sağlığa, ulaşımdan muhacirlere, eğitimden cemiyetlere ekonomiden gđndelik hayata kadar geniş bir çerçevede Bartın'ın durumu ele alınmıştır. Gazetenin özellikle ilk yıllardaki bir kısım nđshaları silik ve yıpranmış olduğu için bu sayıların bazı kısımları okunamamış bu da çalışmamızda bir sınırlandırmaya sebep olmuştur. İncelenen dđnem arasında yayınlanmış nđshaların transkripti ve tasnif edilmesiyle içerik analizi yđntemi izlenerek detaya inilmeye çalışılmıştır.

1. BARTIN GAZETESİ

1.1. Gazetenin Kurucusu

Bartın Gazetesi kurucusu ve başyazarı olan İbrahim Cemal Aliş, Alişoğlu Mehmed Efendi ile Keleşoğlu ailesinden Hatice Hanım'ın ilk çocuğudur. 1906'da Bartın'ın Köyortası Mahallesi'nde doğmuştur. İbrahim Cemal, ilk tahsilini İbtida-i ve Rüşdiye eğitimini Bartın'da tamamladıktan sonra kapatılan Bartın İdadisi'nin sekizinci sınıfına kadar okumuştur (1921-1922). İbrahim Cemal kendisini, okuduğu kitaplarla geliştirerek Rum öğretmeni Aristidi Diyamandogolos'tan özel Rumca ve Fransızca dersleri almıştır. Askerliğini İstanbul Selimiye'de yaptıktan sonra Bartın'a dönünce kitap satmaya ve gazete bayiliği işletmeye başlamıştır. 1924'te başladığı ticaret hayatına Azim Kitabevini, Memleket Matbaasını ve Bartın Gazetesi'ni kurarak devam etmiştir. 1926'da CHP'ye kaydolmuş İbrahim Cemal, ayrıca Türkocağı İdare Heyeti ve CHP kaza idare heyetlerinde görev yapmıştır. 1928'de ilk kez, 1936 ve 1938 yıllarında ikinci kez ve 1938'de üçüncü kez CHP kaza idare heyeti azalıklarında bulunmuştur. 1936-1937 yıllarında Bartın Orta Mektebinde Fransızca dersleri vermiştir. 1938'de Halkevi Başkanlığına ardından Bartın Belediye Başkanlığına seçilmiştir (BCA, 30.10, 76.499.9, 31.03.1939; TBMM Arşivi, Hal Tercümeleri, Sicil No: 1144, TBMM A, Seçim Mazbataları, Cemal Aliş, 27.03.1939; Asma-Yavuzaslan, 2014: 9-15).

1939 yılında gazeteyi ve Azim Kitabevi'ni kardeşine devretmiştir. Aynı yıl Bartın'ın eski belediye başkanlarından İbrahim Gökbayrak'ın kızı Muammer Hanımla evlenmiştir. İbrahim Cemal, Bartın Belediye Başkanlığı'nın beşinci ayında CHP parti adayı olarak 1939 yılında Sinop milletvekili olarak seçilmiştir. 1943'de tekrar Bartın'a dönerek Ankara'da iken aksatmadan devam ettirdiği Bartın Gazetesi'nin başına geçerek hayatının sonuna kadar gazetecilik ve matbaacılığı sürdürmüştür. "*Bartınlı*", "*İ. Cemal*", "*Özenti Şair*", "*Kantar Topu*", "*Çetin Alp*" mahlaslarıyla birçok yazı yazmıştır. İbrahim Cemal Aliş evli ve iki çocuk babası olup 1977 yılında vefat etmiştir (BCA, 30.10, 76.499.9, 31.03.1939; TBMM Arşivi, Hal Tercümeleri, Sicil No: 1144, TBMM A, Seçim Mazbataları, Cemal Aliş, 27.03.1939; Asma-Yavuzaslan, 2014: 9-15).

1.2. Gazetenin Kuruluş Süreci

Osmanlı idaresi altında bulunduğu yıllarda Bartın, Anadolu Beylerbeyliği'nin Bolu Sancağı içerisinde bulunuyordu. Bolu Sancağının kaldırılmasından sonra 1811 yılına kadar Voyvoda İdaresi kurulmuştur. Daha sonra Bartın tekrar Bolu Baş Mutasarrıflığı'na bağlanmıştır. Ardından Bartın'a Gölpazarı, Zerzene, Amasra, Çaycuma, Perşembe, Filyos, Tefen, Yenice, Fermit ve Kocanaz'ı kapsayan bölgeye “12 Divan Merkezi” denilmiştir. On İki Divan olarak adlandırılan bu bölge 1867 yılında merkezi Bartın olarak kurulan Bartın Kaymakamlığı'na bağlanmıştır. Bartın kazasının sınırları şöyle tespit edilmiştir: Batısı Zonguldak'ın ortasından akan dereden itibaren, doğu tarafı Bartın ve Batı tarafı da Ereğli'ye sınır olan Yılanlıca ve Çaycuma aralarından akan dere, güneyinde Devrek Suçatı Irmağı, Gerede ve Safranbolu ile Bartın arasındaki Kirazlık Yaylası, Kocanaz Deresi, doğusu Kiraz Derbendi, İbrahim ve Kekik Dereleri ve Karadeniz'e akan Kapısu Deresi, kuzeyi Karadeniz dir. 1876 yılında Belediye teşkilatı kurulan Bartın, 1920 yılında Zonguldak Mutasarrıflığına bağlanmıştır. Zonguldak'ın 1924 yılında il olmasından sonra ise bu ilin ilçesi olmuştur. Bartın 1991 yılında ise il olmuştur (Aşcıoğlu, 2001: 5). Bartın kültürel ve sosyal açıdan oldukça zengin bir yapıya sahiptir. Okuma oranının yüksek olduğu Bartın'da Cumhuriyet dönemiyle birlikçe birçok neşriyat faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Başta süreli yayın yayıncılığı konusunda birçok gazete ve derginin şehirde faaliyette bulunduğunu görmekteyiz. Bu süreli yayınların büyük bir kısmı, çıkmaya başladıkları tarihten günümüze kadar yayın hayatlarını sürdüremese de Bartın halkının kültürel hayatına ışık tutmaktadırlar (Ünal, 2015: 457-458).

Bu bağlamda Bartın'ın basın tarihinde yer alan en önemli ve en eski süreli yayın özelliğini taşıyan Bartın Gazetesi'dir (Ünal, 2015: 458). Gazetenin kuruluş süreci “*Müttehit (Birleşmiş) Arkadaşlar*” olarak adlandırılan grubun; Şükrü Göksu, Agah Orhon, Nuri Yüksel, Hüseyin Cevdet Çakıroğlu, İbrahim Cemal Aliş ve Niyazi Yüksel'in bir araya gelmesiyle başlamıştır. 1924 Nisan'ında İbrahim Cemal Aliş tarafından imtiyazı alınan *Bartın Gazetesi*, 6 Eylül 1924 tarihinde Cumartesi günü ilk baskısını yapmış ve Bartın'ın ilk gazetesi olma hüviyetini kazanmıştır. Böylece Bartın tarihinde ilk yerel gazete ve basın tarihinde

simge şahsiyet olarak İbrahim Cemal ortaya çıkmıştır. Bartın Gazetesi'nin mesul müdürlüğünü ise Samancıoğlu Galip Bey yapmıştır. Gazetenin ilk sayısı, İbrahim Cemal Aliş'in el yazısı ile şapirograf (taş baskı) ile “*eseri cedid*” kâğıdına basılarak çıkarılmıştır. Gazete otuz hafta bu şekilde çıkarıldıktan sonra 31. sayıdan itibaren daha küçük, iptidai bir makinede (saatte 80 adet basan bir makine) basılmaya başlanmıştır. Gazete bu makinede on sekiz hafta basıldıktan sonra 49. sayıdan itibaren daha modern bir makine ile basılmaya başlanmıştır. 1930'dan itibaren gazete, Türkiye'nin birçok şairinin, edebiyatçısının, hukukçusunun, arkeolog ve dil uzmanlarının ilk yazılarının yayınlandığı gazete haline dönüşmüştür. Başta Fuat Edip Baksı, Sadi Yaver Ataman, Ahmet Baha Gökoğlu, Mehmet Şakir Ülkütaşır, Celal Sahir Erozan, Ahmet Naim Çıladı, Rıfat Ilgaz, Mehmet Emin Değer, Hasan Bayrı, Behçet Cemal Çağlar, Fikret Madaralı ve Vahid Lütfi Salcı gibi daha birçok önemli şahsiyetin yazıları yayımlanmış olup gazete günümüzde önemli bir tarihi kaynak olarak kabul edilebilir (Asma, 2012, 10).

Bartın Gazetesi ilk basımlarını dört sayfa şeklinde, 38x55 cm ebatlarında, siyah-beyaz renk 1. hamur kâğıda basılı olarak yapmıştır. Haftada bir yayınlanmıştır. İlk yıllarda gazetenin alt kısmının orta bölümünde “*iktisadi, ictimai, edebi haftalık gazete*” ibaresi bulunmaktaydı. Sol üst köşesinde sahibi imtiyaz ve müdürü İbrahim Cemal, bu bölümün hemen alt kısmında adres bilgisi olarak “*İdarehane: Bartın'da numara: 336*”; yazı kabulüne ilişkin “*memleketimize muvafık ve memlekete faideli yazılara sütunlarımız açıktır*” ifadesi yazmaktadır. Haftalık çıkan gazetenin sağ üst bölümünde 3 aylık 30 kuruş -altı aylık 50 kuruş ve senelik ise 100 kuruş abone ibaresi yer almaktadır. Sol alt köşeden sağ alt köşeye doğru sırayla; numara, çıkarılış tarihi, çıkarılış günü, kaçınıcı senesi olduğu; en üst orta kısmında ise gazete nüshasının 100 para olduğu bilgisine yer verilmiştir. On birinci sayı ile beraber en üst orta kısma kurucu ve yardım eden olarak “*Mü'essis ve naşiri: Müttehid Arkadaşlar Şirketi diye*” başlık eklenmiştir. Gazetede nüshanın ücreti, sayfa sayısı, müdürü ve imtiyaz sahibi gibi bilgilere ulaşmaktayız ancak gazetenin kaç adet basıldığına dair bilgiye yer verilmemiştir.

Bartın Gazetesi'nin ilk sayısında gazetenin yayın amacını görmekteyiz. Buradan gazetenin yayın amacının memleketin güvenliğini, doğruluğunu ve mutluluğunu hedef alan pürüzsüz ve lekesiz bir programla yazı yazmak olduğunu anlamaktayız (Bartın, No: 1, 1). Ayrıca gazetenin 12. yılı dolayısıyla yayımlanan yazıda ise yayın amacının *“bir memleket ve kültür gazetesi olarak, Cumhuriyetin ilk yılında kurulmuş ve on bir yıldır yolundan şaşmayarak inkılâbı yaymak için çalışmış; gerilikle bedbinlikle, güvensizlikle, kara kuvvet ve kara zihniyetle çarpışmış ve muvaffak olmuştur. Bartın inkılâp içinde doğmuş değersiz bir eserdir. Ona değer veren büyüklerimizin ve okurlarımızın her gün artan teveccühleridir. Bunu unutmak bizim için nankörlük olur”* şeklinde ifade etmiştir (Bartın, No. 511: 4).

Bartın Gazetesi'nin yayın amacı ve kapsamı hakkında İbrahim Cemal'in ifadesi ise şöyledir: *“Parti prensipleri, inkılâp ve cumhuriyet esasları dairesinde neşriyat yapmak ve mesleki memleketçiliktir; mahalli memleket işlerini ön planda tutar”* (TBMM, HT, 1114, VI. Dönem, 1939). Bartın Gazetesi'nin ilk 30 sayısı el yazması şeklinde çıkarılmış olup sonraki sayıları ise matbu olarak basılmıştır. Sayı ve sayfa olarak değerlendirdiğimizde; 1-2-3-6-7-8-9-11-12-13-14-15-16-18-19-22-23-25-27-28-29-30. ve 40. sayıları 4 sayfa; 10-21-24. sayıları 5 sayfa; 4-5-17-20-26. sayıları 6 sayfa olarak çıkarılmıştır. İlk sayılardan bazılarının silik basılması ve bu sayıların yıpranmış olması sayfaların günümüzde okunmasını zorlaştırmaktadır. Gazete yayın hayatı boyunca aynı çizgiyle ulusal, sosyal, ekonomik, kültürel ve edebi konular üzerinde durmuştur. Gazete ayrıca Bartın'ın sıkıntıları, ihtiyaçları ve eksiklikleri ile halkın ihtiyaçları gibi konulara da yer vermiştir. Gazete de daha ilk sayılardan itibaren sosyo-kültürel haberler ve ekonomi, siyasi, eğitim, adli ve sağlık konulu haberleriyle halkı bilgilendirmeyi amaçlamıştır.

Bartın Gazetesi 1925 yılı Temmuz ayından sonra birkaç ay basılmamıştır. Bunun nedeni gazeteyi basan Hacı Balık Matbaası ile çıkan anlaşmazlıktır (Asma-Yavuzaslan, 2014, 26).

1.3. Gazetenin Yazar Kadrosu

Bartın Gazetesi; ekonomi konularına ve sosyo-kültürel, edebi konulara ağırlık veren yazılarıyla şehirdeki ve hatta tüm yurttaki gelişmeleri ele almıştır. Bartın Gazetesi, inkılâpları benimsemiş ve inkılâpların kazanımlarını halka duyurarak faydalı olmayı amaçlamıştır. Bu bağlamda gazetede yazılar kaleme alan yazarların da etkili olduğu söylenebilir. Bartın Gazetesi'nde yazıları bulunan yazarlar arasında şu isimler bulunmaktadır: Lütfi, Doktor Mithat Salim, Hacı Kadı-zade Ömer Lütfi, Galip Hüseyin, Köy Muhtarı Hasan Kamizade Osman Resmi, Can Bey, Halil (Devrilen Çamlar Hikâyesi), İhsan Kami (Şeh-karı Galibiyete Bir Hitabesi), Ertuğrul Hilmi (Hakiki ve Fenni Bir Hikâye), Hüseyin Avni, Müftüzade Zühdü, Mehmed İsmet, Birleşme Yurdu Reisi Hüseyin Tahsin bunun dışında Birleşme Yurdu Heyetinin farklı sayılarda ve sayfalarda yazılarının yer aldığını görmekteyiz.

1.4. Gazetenin Haber İçerikleri

Bartın Gazetesi'nin 6 Eylül 1924-15 Haziran 1925 tarihleri arasında yayımlanan otuz bir nüshası incelendiğinde Bartın'da sosyo-kültürel ve ekonomik hayatın bir parçası olarak aşağıdaki tabloda da gösterildiği üzere gazetede birçok haber, makale ve yazı yer almıştır. Yerel tarzda eğitim, kültür, sağlık ve ekonomi haberlerine ağırlık verilmiş olup gazetenin bazı sayfalarında zamanla ulusal tarzda haberlere de yer verilerek halk bilgilendirilmeye çalışılmıştır.

Tablo 1: Bartın Gazetesi'nin haber içerikleri (6 Eylül 1924-15 Haziran 1925)

Konu Başlığı	Haber Sayısı
Ekonomi	56
Belediye	15
Spor	8
Kültür	18
Adliye-Asayiş	38
Eğitim	24
Bayındırlık	11
Eleştiri	13
İlanlar	30
Muhacir Haberleri	15
Ulaşım Haberleri	19
Sağlık Haberleri	17
Edebiyat Yazıları	3
Gelen-Giden Haberleri	14
Vilayet Haberleri	6

Görüldüğü üzere Bartın Gazetesi geniş bir konu yelpazesıyla çeşitli içeriklere sahip yayınlar yapmıştır. Gazetede ekonomi, adliye-asayiş, eğitim ve sağlık haberleri ön planda tutulmuştur. Spor ve edebiyat konulu yazılar ise ekonomi, eğitim, sağlık konulu haberlere göre gazetede daha az yer bulmuştur.

Gazetede haber yazıları yanında, sıklıkla ilanlara, reklamlara, telgraf haberlerine, hikâyelere, görev değişiklikleri ve tayin haberleri ile teşekkür yazılarına da yer verildiği görülmektedir. Reklamın tavsiye niteliği taşıdığı ve açık adresin verildiği görülmektedir. Örneğin; “*Sirkeci: Selamet Oteli Şerafettin ve İsmail Hakkı Biraderler Kemal Sineması karşısında. Numro: 26, Okuyucularımıza temizliği ve intizamıyla meşhur olan bu oteli tavsiye ederiz*” (Bartın, No. 9: 4).

2. BARTIN'DA SOSYO-KÜLTÜREL HAYAT

2.1. Gündelik Hayat

2.1.1. Belediye İşleri

Bartın kazası, batısında Kastamonu ve Kdz. Ereğli, doğusunda Safranbolu, güneyinde Bolu ve Gerede kuzeyinde ise Karadeniz ile çevrili bulunmaktadır (Çetin, 2014: 50). Bartın kazası, 1869'da Kastamonu vilayetine bağlı olup 1870'te aynı vilayetin Bolu sancağı sınırları içerisinde bulunuyordu. 28 Mart 1918 tarihli kanunla Bartın, müstakil sancak konumuna gelen Zonguldak'a bağlanmıştır (Namal vd., 2017: 165). Bartın Gazetesi'ne yansıyan en önemli belediyeye ait haberlerin başında şehrin su dağıtım işi, gümrük uygulaması, yolların yapımı, iskele, nakliye ve diğer bayındırlık işleri gelmektedir. Ancak Bartın Belediyesinin yukarıda belirttiğimiz işleriyle ilgili birçok aksaklığının olduğu ve bu nedenle gazetede belediyenin sık sık eleştirildiği görülmektedir.

Gazete, yetkileri arttırılan ve aldığı vergileri yükselten belediyeden halkın gelirinin yükseltilmesi yönündeki beklentisini vurgulamıştır. Bu konuyla ilgili bir haberde gazete belediyenin programsız çalışmasını şöyle dile getirir:

“Bartın Belediyesi, geçen hafta zarfında çarşının Piryancılar yokuşu kaldırımlarını tamire başlamıştır. İcraat şayan-ı şükrandır. Fakat belediyelerden beklenen büyük himmetler sırasına giremez. Bunu biz, çok senelerden beri ihmal edilmiş, alelade bir iş telakki ederiz. Belediye heyeti, bir ıslahat ve icraat projesi yaparken memleketin ihtiyaçlarını sıralamalı ve ehemmi mühimme takdim kâ'idesine ri'âyet etmelidir: İskeleden Rüsûmât İdâresi'ne kadar yüz, yüz elli metrelik bir mesafe çamur deryasıdır. Kışın ticari ürünleri nakleden arabaların tekerlekleri çamurlara gömülüyor! Memleketin kapısı ve belediye gelirlerinin kaynağı olan iskele civarı, çamur içinde boğulurken Piryancılar yokuşunda kaldırım yapmak işin neresinden başlanacağına dair hiçbir program yapılmadığına delalet eder” (Bartın, No. 1: 3).

Bu yazıdan da anlaşıldığı üzere gazete; belediyenin imar çalışmalarını, şehrin ihtiyaçlarına göre yaparak halkın minnet ve şükranına mahzar olabileceğini belirtmiştir.

Bartın Gazetesi, belediye tarafından yapılması gereken ama yapılmayan işleri sadece eleştirmekle kalmamış, belediyenin neler yapabileceğine dair işleri maddeler halinde sıralayarak yol gösterici bir rol de üstlenmiştir. Yapılması

gereken işler şöyle sıralanmıştır: İskelede rıhtım ve vinç düzeneği ile gümrük, kereste dükkânları ve rıhtım arasında dekovil hattı kurmak. Bartın'ın çevresindeki sulardan temiz su temin ederek susuzluğu gidermek ve yine akarsulardan elektrik üretimi temin etmek gereklidir. Ayrıca Bartın'da esnaf loncası kurularak birlik ve bütünlük içerisinde sanayinin gelişmesi sağlanmalıdır. Belediyenin şehrin genel temizlik işlerini hayati bir mesele olarak ele alması sıtma ve frengi gibi salgınlarla mücadelede en azami yardımı yapması gereklidir. Son olarak Bartın'ın salhane ihtiyacını da önemle ele alınması gereklidir (Bartın, No. 18: 1-2).

Bartın Gazetesi'ne yansıyan belediye işlerinin başında yolların inşası ve çamur nedeniyle ulaşımın güçleşmesi meselesi gelmektedir. Bu konuyla ilgili şikâyetlere baktığımızda belediyenin iskeleye gelen ticaret ürünlerinden aldığı vergiyi arttırmış olmasından dolayı Bartın rıhtımında ürünlerin muhafazası için bir yer talep edilmektedir. Limanın bu atıl vaziyeti dolayısıyla tüccarın manifaturası, şekeri ve diğer mamulleri çamurdan ve sudan zarar görmektedir. Gazete belediye temizlik işçilerinin de iskeleye uğramadığını öyle ki *“zaten o tarafta belediyenin ne el ve ne de at arabaları yürüyemez ya!..”* şeklindeki eleştirisi gazetede yer alır (Bartın, No. 15: 1). Bu nedenle belediyenin en önemli gelir kaynağı olan iskelenin sürekli temizlenmesi gerektiği vurgulanır.

Ayrıca Bartın gümrük yolunun kışın yarım metre çamur olduğu, bu durumun yüklü arabaların ulaşımını zorlaştırdığı belirtilerek şu yorum yapılır: *“Şu kış zamanında yüklü arabayı yarım metre derinliğindeki çamur içinde sürüklemek mecburiyetinde olan zavallı hayvanlara kim acımaz ve çekilen şu fuzuli zahmetlere kim gülmez”* (Bartın, No. 15: 1). Belediyenin tekerlekleri gıcırdayan araba sahiplerine 25 lira ceza keseceği hakkındaki tebligat üzerine 1924'te Aralık sonunda Bartın'daki arabacılar grev yaparak gümrük ve iskeledeki ticari ürünleri taşımamıştır. Belediye ve arabacılar arasındaki görüşmelerin ardından tekerleklerin sık sık yağlanması kararı alınarak yarım günlük grev sonlandırılmıştır. Bartın Gazetesi yolların bozukluğunu ve belediyenin aldığı kararı şöyle yorumlamıştır:

“Yağsız arabaların çıkardığı gürültü, istirahat-i 'umûmiyeyi ihlal edebilir ve belediyenin tebliğâtı da bu noktaya matuf olabilir. Fakat bütün gün yalıdaki çamur deryaları içinde çalışan arabaların yağ dayandırmak mümkün mü değil mi? Burası cay-ı sualdir. Onun için belediye bu tebligatı yaparken her vakit bağırduğumuz yalı çamurlarını göz önüne getirseydi bu kararın

kâbiliyet-i tatbikiyesi olup olmadığını daha iyi kestirmiş olurdu. Bu münasebetle belediyemizin tekrar nazarı dikkatine arz ederiz ki, yalı ve gümrük civarının bataklığı bu memleketin şimdiye kadar tehiri tecviz edilemeyecek işlerindedir. Bu kâbil mühim tamirat işleri dururken bunlarla alakadar tekerlek gıcirtısı gibi müteferri işlerle uğraşmayı bir binanın inşasına çatusından başlamak kâbilinden telakki ederiz” (Bartın, No. 18: 2).

10 Haziran 1925’te yapılan belediye seçiminde sabık belediye başkanı Dursunzade Hüseyin Efendi tekrar belediye başkanlığına seçilmiştir. Bu münasebetle 15 Haziran 1925 tarihli Bartın Gazetesi’nde “*Belediyede*” başlıklı yazıda halkın beklentileri şöyle sıralanmıştır:

“Kendisinden rica ve temennimiz şudur ki: geçen devre-i intihâbiye ile önümüzdeki iki senenin faaliyetleri arasında bize büyük farklar göstermeğe çalışsınlar. Geçen bir gün memleketin teceddüd ve medeniyet hayatında çok kıymetli bir gündür. Kırtasiyecilikten, maziperestlikten feragat ve memleketin menâfi’-i ‘umûmiyesi önünde her şey, her şey ber-taraf edilerek asrın ve aziz Türkiye Cumhuriyeti’nin en mukaddes ve bariz hedefi olan teceddüd umdesi büyük bir kıskançlıkla kabul olunmalıdır. Programlar ve usûl-i mesâ’i her vakit bu umdeye tevfiik edildikçe belediyemiz geçen senelerin şikâyetlerinden kurtulabilir” (Bartın, No. 40: 3).

Bartın Gazetesi’nin, belediye işleriyle ilgili yazılarına baktığımızda; hükümet tarafından belediyelere gelir artırıcı yetki verilmesine rağmen Bartın Belediyesinin plansız programsız hareket ettiği şeklinde eleştiri yazıları yer almıştır. Yol yapım inşasındaki çalışmalar ve yollardaki çamur yüzünden nakliye işinin sadece insanlar değil hayvanlar için sorun teşkil ettiği ve ulaşımda aksamalara neden olduğu ayrıca Bartın için ticari kazanç kapısı olan iskele yolunun çamurlu olması, iskele yolunun belediye temizlik işçileri tarafından temizlenmemesi bunun da rıhtımda ürünlerin muhafazasının zorlaşmasına neden olması Bartın Gazetesi’nde belediyeye yöneltilen bir eleştiri metni olarak yer almıştır. Bartın Gazetesi ayrıca Bartın Belediyesi için eleştiri yazıları yanında Bartın Belediyesinin yapması gereken çalışmaları ise; rıhtım için tertibat kurma, Bartın çevresindeki sulardan elektrik üretimi sağlama, Bartın sanayisinin gelişmesi için girişimlerde bulunma, hastalıklarla mücadele edilme başlıklarıyla sıralanmıştır.

2.1.2. Ulaşım

Cumhuriyetin ilk yıllarında Bartın kazasında karayolu pek yok gibidir. Mevcut yollarda vaktiyle bazı hayırseverlerin girişimiyle yapılmıştır. Bu anlamda

düzenleme görmüş olan şose halindeki yolların uzunluğu 50 kilometredir. Bartın-Safranbolu yolu 35 kilometre olup üzerinde 31 adet köprü bulunmaktadır. Ancak yolun bazı yerleri killi ve çorak olduğundan kışın arabalar zorlukla geçmektedir (Şerif, 1338: 23-24). Bu nedenle Bartın'da gerek kara ulaşım araçlarının gelişmemiş olması gerekse yolların ulaşım elverişsiz olmasından dolayı ulaşım daha çok Bartın Irmağı üzerinden Karadeniz sahil yoluyla yapılmaktadır. Bartın'da deniz ticaretinin ve deniz yolları işletmeciliğinin gelişmesinde rol oynayan, Bartın'da gemi inşaatının yapıyor olması ve Bartın'ın İstanbul ile Ankara arasındaki önemli geçiş limanı olmasıdır (Şerif, 1338: 45).

Ayrıca Bartın Irmağı'nın şehrin 11 km içerisine kadar girmesi ve gemilere taşımacılık yapma imkânı sağlaması Bartın ilini doğal bir nehir limanı durumuna getirmiştir. Bartın ve çevresindeki yerler bu yönüyle ticari açıdan da Bartın'a bağlıdır. Bartın Irmağı'nın Karadeniz'e bağlı olması, deniz taşımacılığı ve ticarete Bartın'ın bir merkez haline gelmesini sağlamıştır. Başta kereste, yumurta ve diğer ürünler Bartın'ın çevresindeki yerleşim yerlerinden Bartın Limanı'na getirilerek buradan ihraç ediliyordu. Bu durum, Bartın'ı çevresine göre ulaşımında daha önemli bir konuma getirmiştir (Kurt, 2016: 87). Bu durum kereste açısından da zengin olan Bartın'da Osmanlı döneminden itibaren gemi inşası yapılmasını sağlamıştır (Davulcu, 2013: 26).

Bartın Gazetesi'ne yansıyan ilanlarda Bartın Limanı'na gelen gemi ve motorların seyahat bilgileri de bulunur. Gazetenin 6 Eylül 1924- 15 Haziran 1925 tarihleri arasında yayımlanan otuz bir nüshasındaki bu haberlere baktığımızda Bartın Limanı ile İstanbul ve Trabzon Limanları arasında yolcu ve yük taşıyan gemiler hakkında aşağıdaki bilgilere ulaşıyoruz:

Tablo 2: Bartın’da Deniz Taşımacılığı Yapan Gemiler ve Sahipleri

Sahibi	Geminin Adı
Hacı Emin	Nurullah motoru
Mehmed Hocasadeler	Yeni Han Motoru
Hacı Halil Kapudan	Gül Cemal Motoru
Yirmibeşzadeler	Yirmibeşzadeler Motoru
Balıkzadeler	Kırlangıç Motoru
Yirmibeşzadeler	İhsân-ı Hudâ Motoru
Mehmed Hocalar	Mesud Bahri Motoru
Hacı Emin	Nusrullah Motoru
-	Tufan Motoru
-	Kırlangıç Motoru
-	Firuze Motoru
-	Firuze Vapuru
-	Çakır Beyler Motoru
-	İncealemdar Motoru
-	Zafer-i Milli Vapuru,
Yirmibeşzadeler	Lütfi Huda Motoru
-	İnönü Vapuru
Çinçinzadeler	Rıdvan Motoru
Hakkı Bekçi	Kadem-i Hayr Motoru
Coşdu Ali Reis	Bartın Motoru
-	Şerefzur Vapuru
-	Demirtaş Vapuru

Kaynak: (Bartın, No. 1: 4; Bartın, No. 3: 3; Bartın, No. 4: 5; Bartın, No. 5: 5; Bartın, No. 6: 2; Bartın, No. 8: 3; Bartın, No. 13: 3; Bartın, No. 14: 2-3; Bartın, No. 18: 2; (Bartın, No. 19: 3; Bartın, No. 23: 3; (Bartın, No. 26: 3; Bartın, No. 28: 3; Bartın, No. 40: 3).

Yukarıdaki tablodan Bartın’da deniz taşımacılığı yapan birçok geminin bulunduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca gemilerin sayı olarak çoğunun Bartınlı eşraflara ait olduğu da söylenebilir.

Bartın’ın en önemli bayındırlık sorunları arasında yolların çamur olması ve geceleri fener aydınlatmalarının yetersiz olması görülmektedir. Bu bağlamda Bartın Gazetesi’ne zaman zaman okuyucular mektuplar göndererek şikâyetlerini bildirmişlerdir. Örneğin şikâyetlerden birinde Bartın Sıtma Yanı Sokak, Liman Yolu, Asma Köprü yollarının bataklık içinde olduğu ve fenerlerin zaman zaman yanmadığı şikâyetler arasındadır (Bartın, No. 9: 4; Bartın, No. 8: 4). Bu şikâyetler

Bartın'ın en önemli sorunlarından birisinin çamurlu yolların zorlaştırdığı ulaşım olduğunu ve belediyenin de bu konuda yetersiz kaldığını göstermektedir.

Bartın yollarının bozukluğu zaman zaman belediye ile arabacıları karşı karşıya getirmiştir. Bu duruma örnek olarak 1924 Aralık ayı sonunda belediyenin tekerlekleri gıcırdayan arabalara 25 lira ceza yazacağını duyulması üzerine arabacılar yolların bozukluğundan dolayı belediyeyi suçlayarak yarım gün grev yapmışlardır. Bu nedenle Bartın iskelesindeki ticari ürünler şehre taşınamamış ve ticaret kısa süreliğine durmuştur.

Bartın'dan Zonguldak'a haftada birçok defa gemi seferlerinin düzenlendiğini ve gerektiğinde ek seferlerin de konulduğunu görmekteyiz. Bartın'dan Zonguldak'a seyahatin 2 lira, İstanbul'a ise Trabzon üzerinden gelen gemilere yapılan aktarmayla 4.5 lira ücretle yapıldığı anlaşılmaktadır (Bartın, No. 18: 4). 1924 yılı Haziran'ında Bartın'da ticari hayatın önemli unsuru olan Bartın Boğazı girişinde biriken kumların temizlenmesi için tarak dubasını çekecek bir römorkör satın alınmıştır (BCA, 30.18.1, 110. 29.15, 08.06.1924). Bartın'ın önemli kıyı bölgelerinden olan Amasra'da 1925 yılı başlarında Amasra Limanı'nın ıslahı çalışmalarına başlanarak Nafia Vekâleti mühendislerinden Mustafa Bey tarafından bir proje hazırlanmıştır (Bartın, No. 19: 2). 1925 yılı Martın'da Amasra Limanı'nın ikmali için hükümetin 250.000 lira tahsisat ayırdığı Bartın Gazetesi'nde duyurulmuştur (Bartın, No. 29: 1). Görüldüğü üzere Bartın ulaşımında karayolu ve demiryolu azlığından dolayı denizyolu ön plana çıkmaktadır. Mevcut karayolu ulaşımının killi ve çorak yollardan oluşması da karayolu taşımacılığını zorlaştırıyordu. Bu nedenle ulaşımında özellikle Bartın Irmağı üzerinden Karadeniz sahil yolu kullanılmıştır. Bartın Limanı'nın ulaşımında sıklıkla kullanılması neticesinde gelen ve giden gemiler, yolcularla ilgili haberler Bartın Gazetesi sayfalarında yer almıştır. Bartın'da liman yollarının çamur olması ve geceleri fener aydınlatmasının yetersiz olması gibi şikâyetler de gazeteye yansımıştır. Bartın Limanı'nın hem ticaret hem de ulaşımında Bartın için önem arz ettiği bu sebeple limanın temizliğine dikkat çekilip römork satın alınarak liman içinin temizliğine önem verildiği de gazetede yer alan haberler arasındadır.

2.1.3. Muhacirler

Bartın Gazetesi'ne yansıyan haberlerden birisi de Mübadeleye tabi tutulan muhacirler meselesidir. Bu dönemde Bartın'a başta Selanik, Vardar, Drama ve Yanya'dan muhacirler iskân ettirilmiştir (BCA, 130.16.13.2, 663.2006.6, 07.10.1924; BCA, 130.16.13.2, 850.3024.4, 12.04.1925; BCA, 130.16.13.2, 1032.4142.15, 16.04.1925). Bu süreçte Bartın'a yerleştirilen muhacirlerle ilgili habere ilk olarak gazetenin 13 Eylül 1924 tarihli nüshasında rastlamaktayız. Gazetede habere göre bütün ziraatıyla ilgilenen on sekiz hanelik elli yedi kişi Bartın'a gönderilerek "*Emval-i Metruke*"lere iskân edilmiştir (Bartın, No. 2: 2). Yunanistan'dan gelen Türk muhacirlere karşılık bölgedeki Rumların da yurtlarına gönderildiği görülmektedir (Bartın, No. 6: 2). 11 Ekim 1924 tarihli Bartın Gazetesi'ne göre yirmi kişilik muhacirin Bartın'a geldiği yazmaktadır. Bu durumu değerlendiren Bartın Gazetesi, Bartın'a gereğinden fazla muhacirin getirildiğini belirterek bu durumu eleştirmiştir. Gazete bu eleştirisini Bartın'da Rum Köyü olmadığını ve köylerde beş evden fazla Rum Emval-i Metrukesi olmadığını ekleyerek desteklemiştir. Bu konuyla ilgili Abdullah Cemal'in hazırladığı raporda 1918'de Bartın genelinde 310 erkek ve 236 kadın Rum bulunduğunu görmekteyiz. Bu rakamlar Bartın Gazetesi'nin Rum Köyleri olmadığı iddiasını da desteklemektedir (Cemal, 1922: 17).

Gazetenin eleştirdiği bir diğer konu da muhacirlerin Bartın'da geçimlerini sağlayabilecek mesleklere sahip olmamalarıdır. Bu duruma örnek olarak Bartın'a gelen muhacirlerin hamallık, boyacılık ve elekçilik gibi Bartın'da ekmek parası kazanılamayacak meslek grubunda olduklarını belirtilmiştir (Bartın, No. 6: 3). Bartın'da iskân edilen muhacirlerin hayata uyum sağlamaları ve hayatlarını idame ettirmeleri için çift hayvanı, ziraat aleti ve tohumluk tahsisi için 1600 lira gönderilmiştir. Bartın Gazetesi'nin daha önceki sayılarında işaret ettiği üzere Bartın'a yerleştirilen bazı muhacirlerin iş bulamama sebebiyle farklı yerlere gönderilmeleri için İmar ve İskân Komisyonlarına başvurdukları görülmüştür (Bartın, No. 8: 3). Bartın Gazetesi muhacirlerin neden olduğu bir başka soruna da sütunlarında yer vermiştir. Sorunlardan birincisi muhacirlerin fazlalığından dolayı Bartın sokakları hamallarla dolmuştur. İkincisi ise artan hamal sayısının rekabeti sonucunda hamal ücretlerinde farklılıklar doğduğudur. Artan hamal sayısı

birlikte ücretlendirme kontrol edilememiş neticede bu durumun her hamalın kafasına göre ücret almasına sebep olması eleştirilmiştir. Gazetede bu durumun düzeltilmesi için belediyenin hamallar için bir fiyat tarifesi belirlemesi gerektiği ifade edilmiştir (Bartın, No. 10: 4).

Gazetede verilen bilgiye göre, Bartın'da iş bulamayan muhacirlerden yirmi iki aileden oluşan altmışaltı kişi Zonguldak'a kaçmıştır. Bu nedenle Bartın'da kırk sekiz aile iki yüz iki muhacir kaldığı yazmaktadır (Bartın, No.12: 4; Bartın, No.14: 2). Bartın Gazetesi'ne muhacirlerle ilgili yansıyan haberlerden birisi de Safranbolu'ya yerleştirilen muhacirlere çok miktarda yün gönderildiğidir. Bu yünlerle Safranbolu'daki muhacirlerin drama çorabı imal ederek geçimlerini sağladıkları belirtilmiştir (Bartın, No. 14: 2).

Bartın'dan Zonguldak'a kaçan muhacirler bakanlık emriyle tekrar Bartın'a gönderilmiştir. Bu konuyla ilgili olarak Bartın Gazetesi muhacirlerin mesleklerinin Bartın'da geçimlerini sağlamaya uygun olmadığını ve bunun sonucunda muhacirlerin burada açlıktan ölebileceklerini ifade etmiştir. Bu durumla ilgili Bartın Gazetesi 10 Ocak 1925 tarihli nüshasında şu tespitlerde bulunmuştur: Birinci olarak Bartın'daki Emvâl-i Metrûke arazilerinin ancak on beş muhacir ailenin tütün ziraatı yapmasına yetecek kadar olduğu, Bartın Limanı'nın işlek bir iskele olmamasından dolayı da hamallık ve amelelik yapan muhacirlere iş bulunamadığı belirtilmiştir. İkinci olarak balıkçılık ve kayıkçılık gibi işlerle uğraşanların ancak kendilerini idare edebilecek konumda oldukları ve tütün çiftçisi muhacirlere ayrıca hububat ziraatı yapabilmesi için de tarlalar verilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Üçüncü olarak Bartın'ın taşçı, kuyumcu ve duvarcı gibi sanatkâra da ihtiyacı olmadığından, sadece tütün çiftçisi on beş aileden fazla muhacir gönderilmesi gerekirse bunların mutlaka bu sanatlara aşına olması gerekir (Bartın, No. 19: 2-3).

Bartın Gazetesi, İmar ve İskân Komisyonunu yukarıdaki şartları dikkate almadan birçok muhacirin şehre yerleşmesine izin verdiği için komisyonu eleştirerek muhacirleri açlığa ve perişanlığa sürüklemekle suçlamıştır (Bartın, No. 19: 2-3). Bartın Gazetesi'ndeki haberlerden de anlaşıldığı üzere hükümetin zaman zaman Bartın'a yerleştirilen muhacirlere tohumluk, öküz ve pulluk yardımı

bulduğunu da görmekteyiz (Bartın, No. 24: 5). 1925 yılı Şubat'ında Bartın'a iskân edilen muhacirlere Emval-i Metrukeden olan Şerayir Çavuş Köyü etrafındaki araziler tahsis edilmiştir (Bartın, No. 25: 4). Bu gelişmelerden de anlaşıldığı üzere Bartın Gazetesi'nin muhacirlerle ilgili eleştirilerinin karşılık bulduğu ve hükümetin buradaki muhacirlere yardımı arttırdığı anlaşılmaktadır.

2.1.4. Su Sorunu

Bartın'ın iklimi yazlık ürünlere uygun olduğundan toprağı çok killi olup bir başka tabirle “arsız irak” olduğundan yağmur yağdığı zaman, toprak çamur ve bataklık halini alarak kerpiç gibi olmaktadır. Bu durum ürünlerin kısa sürede zayi olmasına neden olmuştur. Bu sebeple Bartın'da nehirlerin kenarlarındaki 70-80 bin dönüm arazinin nehirlerden faydalanılarak sulanması ve ürünlerin kuraklıktan zayi olmasının önlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle Bartın'da tarımın en önemli sorunlarının başında sulama gelmektedir (Bartın, No. 6: 1).

Bartın akarsular açısından zengin bir yer olduğundan Bartın Gazetesi de şehrin bu zenginliğinin boşa akmaması gerektiği konusunda sık sık yazılar yayınlamıştır. Bu yazılarda birinci olarak Bartın nehirlerinden içme suyu elde edilmesi ve nehirlerin hareket gücünden ulaşımda yararlanılması gerektiği belirtilmiştir. İkinci olarak da nehirlerin elektrik üretiminde ve tarım arazilerinin sulanmasında kullanılması gerektiği vurgulanmıştır. Gazetenin 4 Ekim 1924 tarihli nüshasında Bartın'ın su meselesi ele alınarak tavsiyeler maddeler halinde şöyle açıklanmıştır:

1-Bartın'ın en elim derdi susuzluktur. İki üç aydan beri çarşı ve mahalleler susuzluktan yanıyor. Geçen seneden beri belediye, Durnuk Köyü civarında ve sekiz on kilometre mesafede akan bir kaynak suyunu kasabaya getirmek için teşebbüste bulunuyor. Hakiki ve fenni bir keşfi yapamamış ise de suyun on beş bin lira civarında bir masrafla kasabaya getirileceği söylenmektedir. Irmak suları düzenli ve fenni bir filtreleme işleminden sonra lezzet olarak Durnuk suyuna denk olacağını tahmin ediyoruz. Irmaklardan içme suyu olarak yararlanmak iktisâdi olmaktan ziyade sıhhat ve nezafet-i 'umûmiye itibariyle şâyân-ı tedkîkdir. Eğer memleket kendi su ihtiyacını Durnuk'taki kaynak suyundan temin amacıyla belli bir miktar bir meblağı sarf etmek niyetinde ise, ayaklarının altında akan sudan, daha az masrafla ve daha emin ve temiz bir şekilde bol bol istifade edebilir zannındayız. Bunun için pek tabidir ki, tulumba ve makine kuvvetiyle suyu fenni bir süzme işlemine tabi tutup büyük bir depodan şehre akıtmak lâzımdır. Bunun masrafiyle, Durnuk'tan getirilecek suyun masârîf-ı isâlesi hakiki bir surette keşf ve tetkik edilerek mukayese

olunmak şehrin genel menfaati gereğidir. Şurası şâyân-ı dikkattir ki, boru içinde olmaksızın bir saatlik mesafeden gelecek temiz bir suyun, güzergâhında bozulmayacağını ve çeşmelere taksiminden sonra bu suyun emniyetle içilebileceğini kim temin eder. Hal-i hazırda çeşmelere damla damla gelen eski su buna bir misal değil midir? Hâlbuki fennin kasaba içerisinde tesviye ederek muntazam borularla taksim edeceği ırmak suları bu şüphelerden de kurtulacaktır. Özetle diyebiliriz ki: Memleketi susuzluktan kurtarmak için sarf-ı himmet iden alakadaran ve Bartın Belediyesi ahfada yadigâr edeceği bir eser meydana getirmeye çalışırken şu iki usulünün iktisâdi ve sıhhi cihetlerini iyice tetkik ve en müfid, en devamlı olanını tercih eylemelidir (Bartın, No. 5: 1-3).

2- Bartın nehirlerinin gücünden faydalanmak da memleketin büyük ihtiyaçlarıyla alakalıdır. Halil Bey'in kereste fabrikasıyla kasaba civarındaki dolap değirmeninden ve sınırlı sayıdaki köy değirmenlerinden başka nehirlerimizin hareket kuvvetlerinden istifade eden müessesemiz yoktur. Hâlbuki nehirlerimiz o kadar muazzam kuvvetler saklıyorlar ki, bunların faal şeklini görmek memleketi baştanbaşa ihya etmektir. Su cereyanının sakladığı gizli kuvvet, bir defa hareket haline girdikten sonra artık ona her işi gördürmek mümkün ve kolaydır. Ayrıca evlerinde depo suyu kullananlardan bir ücrette alınabileceği muhakkaktır. Elektrikli aletlerin kullanımıyla Bartın'da kereste üretimi artmıştır. Ayrıca nehirlerden elektrik teminiyle kurulacak iş sahaları Bartın'daki işsizliği de azaltacaktır. Nehirlerden elde edilen elektrik ayrıca seyyar ve sabit değirmenlerin kurulmasını sağlayarak ihtiyacı temin edecektir. Bundan başka çevredeki bahçelere tulumba ve dolaplarla su taşınması da bu elektrik gücüyle temin edilecektir. Bu amaçla Bartın'da kurulacak elektrik fabrikası şehrin en önemli ihraç ürünü olan yumurtalar için bir buzhane teminini sağlayacaktır. Böylece yumurtaların taze salamura edilmeden satılması sağlanacaktır. Bunun yanında yumurta ihracında kullanılan talaşlarda getirilecek elektrikli makineler sayesinde üretimi sağlanacaktır (Bartın, No. 5: 1-3).

Bartın'da elektriğin üretilmesiyle iskeleye elektrikli bir vinç konularak ürünlerin gemilere yüklenmesi ve boşaltılması kolaylaştırılacaktır. Ayrıca kış aylarında ve Ramazan gecelerinde özellikle dükkân ve mağazaların ışıklandırılması faydalı olacaktır (Bartın, No. 5: 5). Bartın nehirlerinin sulama için kullanılmasıyla da başta mısır olmak üzere buğday, arpa ve yulaf üretimi arttırılacaktır. Bu amaçla yapılacak sulama için öncelikle düz tarlalarda harklar ve tavalar açılarak bu harkların kenarına veyahut tavaların içerisinde tarım yapmak gerekir. Bu işçilik ufak bir masrafla meydana getirilebilecek kadar basittir. Tarla bu şekilde hazırlandıktan sonra nehirden suyu çıkarmak kalır. Bunun da en eski yöntemi bostan dolapları veya tulumbaların inşasıdır (Bartın, No. 6: 1). 1923'te Durnuk Köyü'ndeki kaynaktan Bartın'a su getirmek için yapılan teşebbüs 1924 Ekim'inde tekrar gündeme getirilmiştir. Bu amaçla İnce Alemdarzâde Halil Bey

1000, Yeğen Ağazâde Ömer Efendi 600 ve diğer eşraf da yardımda bulunmayı vaat etmişlerdir (Bartın, No. 6: 2).

Gazeteye yansıyan haberlerden anlaşılacağı üzere su sorunu, Bartın'ın en önemli sorunları arasında gelmektedir. Gazete bu konuyu sürekli gündeme taşımakla kalmayıp su sorununu çözebilecek önerilere de yer vermiştir. Bu önerilerin başında nehirleriyle zengin olan Bartın'ın nehir sularını içme suyu olarak ve tarımda sulamada kullanabileceğini belirtmiştir. Ayrıca nehirlerin hareket gücünün taşımada ve elektrik üretiminde de kullanılabilmesi tavsiyesinde bulunmuştur.

2.1.5. Eğitim

Bir ülkenin, bir bölgenin veya bir yerleşim alanının ilerlemesi ve gelişmesi için eğitim ön planda tutulması gereken en önemli konuların başında gelmektedir. Bu bağlamda Bartın Gazetesi'nin de sütunlarında eğitim konularını ön planda tuttuğunu bu konudaki haberlerin yoğunluğundan anlaşılmaktadır. Bartın Gazetesi'nde yer alan eğitim haberlerinin başında kapatılan Bartın Lisesiyle ilgili haberler yer alır. Gazetede Bartın Lisesinin açılmasıyla ilgili yer alan haberlerde 1921 yılında açılan lisenin çok rağbet gördüğü ve Zonguldak vilayetinin en çok nüfusa sahip kazası olan Bartın'ın bundan mahrum bırakılmaması gerektiği yazmaktadır (Bartın, No. 1: 1-2). Bu konuda Zonguldak Valisi Hüsnü Bey'de Bartın Lisesinin açılması konusunda Maarif Vekâletinden olumsuz yazı gelse bile açılması için çaba harcayacağını belirtmiştir (Bartın, No. 4: 2). Bu dönemde Bartın'da kapatılan eğitim kurumlarından biri Bartın Orta Mektebidir. Bu mektebin öğrenci azlığından dolayı kapatıldığı gazetede yazmaktadır (Bartın, No. 6: 3).

1924 yılı sonlarında Bartın'da eğitim alanında önemli yatırımların olduğu görülür. Bartın Gazetesi'nin haberlerinden Bartın'da birçok mektep inşası ve mektep tamirinin yapıldığı anlaşılmaktadır. Gazetede haberlere göre Bartın Maarif Encümeni köylerde mektep inşası ve tamir işlerine başlamış ve bunun için 2500 lira tahsis etmiştir. Bartın'da tamir edilen okullar şunlardır: Kutlubey, Demirciler, Cebeciler, Kümesler, Tereke Hatipler Köy Mektepleri, Kırtepe ve Kız Mektebidir. Bu dönemde Sarığ Köyü'nde ve Serdaroğlu Köyü'nde mektep inşası

yapıldığını görmekteyiz (Bartın, No.4: 3). Ayrıca Bartın'da ikinci bir kız mektebi açılması için de tahsisat ayrılmış ve bu amaçla bir bina kiralanarak diğer mektepten de buraya muallim nakledilmiştir (Bartın, No.8: 3). Bartın Gazetesi'ne yansıyan haberlerden birisi de ilkokulların 13 Ağustos'ta açılmasıdır (Bartın, No. 2: 4).

Gazetenin 22 Kasım 1924 tarihli nüshasında Hacı Arif Kaptan'ın yanındaki evin, kız mektebi olarak kullanılmaya başlandığını anlamaktayız (Bartın, No. 12: 2). 1924 yılı sonlarında Bartın'da Sarnıç ve Günye Köyleri'nde mektep inşaatlarının devam ettiği görülmektedir (Bartın, No. 15: 2). 9 Ocak 1925 tarihinde Bartın Maarif Müdürlüğü görevine Kars Müdürü sabıkı Sabit Bey başlamıştır (Bartın, No. 19: 1). Bartın Cumhuriyet Mektebi Başmuallimliği, Bartın Gazetesi'ne gönderdiği yazıyla öğrencilerin tek tip elbise giymesi hususuna yazıya velilerin göstermiş olduğu ilgiye yönelik şu teşekkür metnini yayınlamıştır:

“Aleni Teşekkür

Mektebimizin hal-i intizama girmesi için yeknesak elbise yaptırmak teşebbüsümüzün lüzum ve ehemmiyetini takdir ederek teklifimizi memnuniyetle kabul ederek muhterem çocuk velilerine alenen teşekkür ederim. Cumhuriyet Mektebi Başmuallimi Nuğman” (Bartın, No. 23: 3).

Bartın Gazetesi'ne yansıyan eğitimle ilgili haberlerin arasında öğretmenlerin tayin haberleri de yer almaktadır. 1925 Şubat'ında Bankacı Lütfü Bey'in eşi Cemile Hanım Birinci Kız Mektebi öğretmenliği vekâletine, Saima Hanım İkinci Kız Mektebi öğretmenliğine ve Zonguldak Beycuma öğretmeni Davud Bey ise iki yıldır boş olan Akpınar Köy öğretmenliğine tayin edilmiştir. Bartın Gazetesi, şehirdeki öğretmen eksikliğiyle ilgili olarak şu yorumu yapar:

“Mekteplerdeki muallim noksanlığı ehemmiyetini takdir ederek münhalleri hemen doldurmak vazife-şinaslığını gösteren ve birkaç senedir cidden öksüz gibi kalan maarif işlerimizin süratle ıslahı çarelerini araştıran yeni maarif müdürü beyefendiye arz-ı teşekkürü vecibeden addederiz” (Bartın, No. 23: 3).

Bartın Gazetesi 7 Mart 1925 tarihli nüshasında *“Mekteblerimize Ne Oluyor?”* başlığı altında Zonguldak İl Maarif Müdürünün eğitim döneminin ortasında Bartın'da yer alan bazı okullardaki öğrencilerin yerlerinin topluca değiştirilmesi ve az öğrencinin olduğu okullara fazla çok öğrencinin olduğu

okullara az öğretmen atanmasının yanlış olduğu ve eğitim dönemi içerisinde böyle bir uygulamanın yapılmasının büyük bir hata olduğu belirtilip bu durum eleştirilmiştir (Bartın, No. 27: 1-2).

1925 Mart'ında Bartın Gazetesi'ne yansıyan Maarif haberleri şöyledir:

1-Hamidiye Mektebi Başmuallimi Zeki Efendi istifa etmiştir.

2-Hamidiye Mektebinin idarecilik görevi Hulusi Efendi'ye verilmiştir.

3-Hulusi Efendi'nin yerine vekâleten kapatılan Bartın Lisesinin talebelerinden Cemal Efendi tayin edilmiştir.

4-Göynük muallimi Ahmed Hamdi Efendi'ye Bolu Tedrisat Müfettişliği'nce işten el çektirilmiştir.

5-İkinci Kız Mektebi muallimlerinden Salime Hanım istifa etmiştir. Salime Hanım'ın yerine Zirâat Bankası Memuru Cavid Bey'in kızı Hayriye Hanım tayin edilmiştir.

6-Serdar Mektebi muallimliğine sabık muallimlerden Hacı Osman oğlu Osman Efendi tayin edilmiştir (Bartın, No. 29: 3).

1925 Mart'ında Cumhuriyet Mektebinde Bartın Birleşme Yurdunun maddi yardımıyla elli kişilik bir izci teşkilatı kurulmuştur (Bartın, No. 30: 3). 1925 Haziran'ında Zonguldak Maarif Müdürü Sabit Bey, sınavlar dolayısıyla teftiş yapmak için Bartın'ı ziyaret etmiştir (Bartın, No. 40: 2). 1925 Haziran'ında Bartın Birinci Kız Mektebi öğrencilerinin elişi ürünleri sergisi açılmıştır. Sergi çarşamba ve perşembe günleri kadınlara, cuma günü de erkeklere hizmet vermiştir (Bartın, No. 40: 3).

Yukarıdaki haberlerden de anlaşıldığı üzere Bartın Gazetesi şehirdeki eğitim haberlerine önemle eğilerek eğitimi gündemine taşımıştır. Ayrıca gazetenin haberlerinden Bartın'da yeni eğitim kurumlarının açılması ve Bartın'a yeni binaların inşa edilmesinin halk üzerinde olumlu etkisi olduğu fakat öğrenci sayısının çok olmasına karşın öğretmen sayısının yetersiz olmasının ise

eğitimdeki aksamaların neden olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumun da Bartın Gazetesi'nde eleştirildiği görülmektedir.

2.1.6. Gelenler-Gidenler

İncelediğimiz dönemde Bartın'a gelen ve Bartın'dan gidenler, Bartın Gazetesi'nde "*Gelenler-Gidenler*" başlığı altında yer almıştır. Bartın'ın Zonguldak iline bağlı bir kaza merkezi olması dolayısıyla bakanların ve milletvekillerinin genellikle il merkezini ziyaret ettiğini görmekteyiz. Gazetede Bartın'a gelen ve Bartın'dan gidenler arasında genellikle askeri ve resmi görevi dolayısıyla atanan memurların haberlerine rastlamaktayız.

Ayrıca gazetede Bartın Liman reisinin yapmış olduğu seyahatlere de yer verildiğini görmekteyiz. Bartın'ın Liman Reisi Nisfet Bey'in zaman zaman resmi olarak veya resmi olmayarak İstanbul'a gidip gelmesi gazetenin "*Gidenler-Gelenler*" kısmında yer almıştır (Bartın, No. 4: 5; Bartın, No. 18: 4). Ayrıca Bartın'ın eşrafından olan İncealemdarzade Halil ve Torakzade Seyyid Ali Bey'lerin Zonguldak'tan Bartın'a gittikleri, Doktor Cevdet Bey'in de İstanbul'dan Bartın'a döndükleri 27 Eylül 1924'te gazetede yer almıştır (Bartın, No. 4: 5).

11 Ekim 1924 tarihli Bartın Gazetesi'nde Zonguldak Milletvekili Ragıp Bey'in Zonguldak'a ve oradan da Yusuf Ziya Bey ile Devrek'e gitmiş olduğunu görmekteyiz (Bartın, No. 6: 2). Gazetenin 25 Ekim 1924 tarihli nüshasında gelenler-gidenlerle ilgili haberlerinde izinde olan Baytar Hilmi Bey'in, Jandarma Kumandanı Cemal Bey'in, Devrek'te teftişte bulunan Maarif Müfettişi Ali Rıza Bey'in ve Asliye Müdürlüğü'ne tayin olan İhsan Kami Bey'in Bartın'a döndükleri haberi yer almaktadır (Bartın, No. 8: 3). 21 Mart 1925 tarihli gazetede davet üzerine Zonguldak'a giden Sıhhiye Müdürü Kemal Bey'in Bartın'a döndüğü haberi verilmiştir (Bartın, No. 29: 3).

Bartın Gazetesi'nde yer alan gelenlerle ilgili haberlerden birisi de dünyayı yürüyerek dolaşmak üzere yola çıkan iki Alman gezginin Bartın'a geldiği haberidir. Haberde bu gezginlerin ikisinin üniversite öğrencisi olduğu ve Karadeniz sahilinden İran'a gidecekleri yazmaktadır (Bartın, No. 4: 3). Alman Jeoloji Cemiyeti tarafından görevlendirilen bu öğrenciler gezdikleri yerlerden birçok taş, maden ve kartpostalı Almanya'daki cemiyete göndermiştir (Bartın, No.

4: 3). Bartın Gazetesi 4 Ekim 1924 tarihli nüshasında Alman seyyahların kışı Bartın'da geçirmek için müsaade talebinde bulduklarını da yazmaktadır (Bartın, No. 5: 2).

Bartın'ın, Zonguldak'a bağlı küçük bir kaza olması nedeniyle kazaya gelenler kazadan gidenler kategorisinde çoğunluğunun askerler ve resmi görevliler ile memurların oluşturduğunu görüyoruz. Alman Jeoloji Cemiyeti adına Alman gezgin öğrencilerin Bartın'da ikamet edebilmek için talepte bulunmaları dikkati çekmektedir.

2.2. Cemiyetler ve Sosyal Yardımlaşma

6 Eylül 1924-15 Haziran 1925 tarihleri arasındaki Bartın Gazetesi nüshaları incelendiğinde Bartın'da sosyal hayatın sürekliliği ve gelişmesinde önemli bir görev üstlenen sosyal yardımlaşma ve dayanışma faaliyetleri içerisinde olan bazı cemiyetlerin çeşitli faaliyetlerde buldukları görülmektedir. Bu cemiyetler arasında Birleşme Yurdu, Türk Ocağı, Hilal-i Ahmer Cemiyeti ve Tayyare Cemiyetlerini sayabiliriz. Bu cemiyetler sosyal yardım konusuna halkın katılımını sağlamak amacıyla Bartın Gazetesi'ne ilanlar vermiş ve müsamereler düzenlenerek yardım kuruluşlarına maddi katkı sağlanmıştır.

Bartın'da kurulan cemiyetlerin başında Birleşme Yurdu gelmektedir. Birleşme Yurdu, Bartınlı gençlerin ilmi, sosyal ve iktisadi gelişimleri için kurulan bir cemiyettir (Bartın, No. 1: 4). Bartın Gazetesi'nde yer alan bir diğer konu sosyal yardımlarla ilgilidir. Bu konudaki haberleri üç gruba ayırmak mümkündür. Bu anlamda Bartınlıların, gerek şehirdeki fakir çocuklara, muhacirlere gerekse yurt içinde felaketler yaşayanlara yardım yapmakta çok cömert davrandıkları görülür. Buna en güzel örnek 1924'te Erzurum'da gerçekleşen deprem sonrasında Bartınlıların Erzurum'a gönderdiği yardımlardır. Bu yardımları yapanların isimleri ve yardım miktarları Bartın Gazetesi'nin sayılarında genişçe yer bulmuştur. 13 Eylül 1924'te Erzurum'da gerçekleşen deprem nedeniyle depremzedelere Bartın'dan gönderilen yardım miktarı şöyledir:

Tablo 4: Bartınlıların Erzurum Depremzedeleri için topladığı yardımlar.

Kuruş	İsim	Kuruş	İsim
2500	Yiğirmibeşzâde Hasan Bey	600	Dervîşzâde Fehmî ve Ziyâ Efendiler
2500	İnce Alemdarzâde Halîl Bey	1000	Hetmekçizâde Hüseyin ve şeriki Ahmed Efendiler
1000	Torakzâde Seyyid Ali Bey	300	Dervîşzâde Rasih ve Sabit Beyler
1000	Hacı Balık-zâdeler	300	Dervîşzâde Mustafâ Bey
700	Pabuşçuzâde Mehmed Efendi	300	Hacı Emin Kapudân
500	Kürt Bekirzâde Hacı Ömer Efendi	600	Yeni Ağazâde Ömer Efendi
500	Kârûşağızâde Mustafâ Bey	300	Hacı Çavuşzâde Hasan Efendi
300	İzmirli Hasan Efendi	500	Hocazâde Ali Efendi
200	Tiryâkinin Nuri Efendi	1000	Değirmecizâdeler
200	Kürtzâde Sadık Efendi	500	Hamparmavrum Efendi
200	Kapucuzâde Ali Efendi	300	Tiğ Mısrıoğlu Tahir Bey
200	Çınçinzâde Mehmed Efendi	200	Keleşzâde Hacı Mehmed Efendi
100	Çınçinzâde Kadri Efendi	200	Kemik-zâde Sabri Efendi

Kaynak: (Bartın, No. 7: 1-7; Bartın, No. 9: 1).

Bartın halkının Erzurum depremzedeleri için topladığı yardım parasının 16.000 kuruş olduğu görülmektedir. Ayrıca bu paralar Bartınlıların yardım severliğinin ve fedakârlığının önemli bir göstergesidir.

Birleşme Yurdu'nun kurulmasının ardından Bartın'da müsamereler ve at yarışları düzenlemek gündelik hayatın önemli bir parçası olmuştur. Birleşme Yurdu 19 Eylül 1924'te Bartın Ömer Tepesi'nde halkın yoğun katılımıyla at yarışları düzenlemiştir. Bartınlıların bu yarışlara yoğun katılım göstermesi üzerine Birleşme Yurdu, Bartın Gazetesi'nde şu teşekkür yazısını yayımlar:

“Eylül’ün on dokuzuncu dünkü cuma günü Ömer Tepesi mevkiinde tertip ettiğimiz müsabakalarda muhterem hemşerilerimizin gösterdiği büyük teveccüh ve râğbete teşekkür ederiz. Muhterem Bartın’ın koşu arzularını her sene ilk ve son baharlarda muntazaman temin edebileceğimizi vaat ederiz. Bize inzibat hususunda büyük lütuf ve yardımlarda bulunan azimli ve fedakâr arkadaşlarımız Yüzbaşı Şükrü ve komiser Hüseyin Beylere en samîmî teşekküratımızın iblağına cerîde-i muhteremelerinin vesatetini rica ederiz.” (Bartın, No. 4: 6).

Tablo 3: Birleşme Yurdu'nun 19 Eylül 1924'te düzenlediği yarışları kazananlar.

Yarışma	Kazanan
Yaya koşusundan birinci	İlk Mekteb talebesi Nureddin Efendi
Yaya koşusundan ikinci	İlk Mekteb talebesi Şevki Efendi
İğne iplik müsâbakası birinci	İnas Mektebinden Hayriye Hanım.
İğne iplik müsâbakası ikinci	İnas Mektebinden Lütfiye Hanım
Çuval yarışından birinci	İlk Mektebden Şükri Efendi.
Çuval yarışından ikinci	İlk Mektebden Enver Bey
Yumurta Yarışı Birinci	İnas Mektebinden Nuriye Hanım
Yumurta Yarışı İkinci	İnas Mektebinden Fikriye Hanım
Bisiklet yarış Birinci	Nasri Efendi
Bisiklet Sürat Yarışı birinci	Nasri Efendi
Bisiklet Sürat Yarışı İkinci	Niyazi Efendi
Hayvânât sür'at koşusundan birinci	Hüseyinoğlu Hasan'ın atı
Hayvânât sür'at koşusundan İkinci	Faik Bey'in Yağız atı
Rahvan koşusundan birinci	Hacı Kiramoğlu Hüseyin Ağa'nın atı
Rahvan koşusundan ikinci	Menteşzâde Emir Efendi'nin doru atı
Tay koşusundan birinci	Molla Yusuf'un atı
Tay koşusundan ikinci	Sarıoğlu Tahir Kapudanın atı

Kaynak: (Bartın, No. 4: 6).

Yukarıdaki tablodan anlaşıldığı üzere Bartın Birleşme Yurdu'nun düzenlediği yarışmada koşudan at yarışlarına kadar çeşitli dallarda yarışların düzenlendiğini görmekteyiz. Halkın kaynaşmasına ve yardımlaşmasına vesile olan yarışmalar arasında; yaya koşusu, iğne iplik müsabakası, çuval yarışı, yumurta yarışı, bisiklet yarışı, hayvanların yarışı, rahvan koşusu ve tay koşusu yer almaktadır. Ayrıca yarışa katılan kız ve erkeklerin ilk mektep öğrencilerinden yetişkinlere kadar her yaş grubuna mensup kişiler olduğu anlaşılmaktadır.

10 Ekim 1924 tarihinde yapılan Birleşme Yurdu Kongresi üçte iki oranında azanın toplanamamasından dolayı kongre bir sonraki haftaya ertelenmiştir (Bartın, No. 6: 3). 17 Ekim 1924'te toplanan Birleşme Yurdu Kongresinde seçilen idare heyeti şöyledir: Reisliğe Nüzhet Bey, Re'îs-i Sânilığe Hasan Tahsin Bey, muhasipliğe Kazım Bey, kâtipliğe Selahaddin Bey, kütüphane eminliğine Kemâl Bey, azalıklara Galib Bey ve Hüseyin Avni Bey seçilmiştir (Bartın, No. 7: 3). Gazeteye yansıyan haberlerden birisi de Birleşme Yurdu'nun zaman zaman

müsamereler düzenleyerek elde ettiği gelirleri fakirlere bağışlamasıdır (Bartın, No. 10: 3; Bartın, No. 15: 3).

Görüldüğü üzere Bartın Birleşme Yurdunun önemli faaliyetlerinden birisi de Bartın kazasında sporun canlandırılmasında önemli bir görev üstlenmiş olmasıdır. Bartın Gazetesi'nin sporla ilgili yayımladığı yazılarında halka yardım çağrıları yapılmış halk bilinçlendirilmeye çalışılmıştır.

9 Eylül 1923'te kurulan Cumhuriyet Halk Fırkasının tüm yurttaki olduğu gibi Bartın'da da teşkilatlandığını görmekteyiz. Bu bağlamda 11 Ekim 1924 tarihli Bartın Gazetesi'nde Milletvekili Ragıp Bey'in çağrısıyla Bartın'da Halk Fırkası'nın kurulduğu anlaşılmaktadır. Halk Fırkası Bartın Şubesi Heyeti İdaresi yapılan seçimle İncealemdarzâde Halil, Yirmibeşzâde Hasan, Mehmed Hocaşâde Kadri, Durakzâde Said Ali ve Bartın Belediye Reisi Hasan Sabri Beylerden oluşmuştur (Bartın, No. 6: 2).

Bartın'da kurulan bir başka cemiyet de "*Fukara Perver Cemiyeti*" dir. Bu cemiyet Bartınlı tüccarlardan İncealemdarzade Halil Bey, Hacı Balıkzade, Hacı Mehmed ve Halil Hocaşade Halil Efendiler tarafından kurulmuştur. Cemiyet kuruluş amacının Bartın'da bulunan fakirlerin ihtiyaçlarını karşılamak olduğunu belirtmiştir. Bu amaçla halktan toplanan sadaka ve zekâtları fakirlere dağıtmayı amaçlamıştır (Bartın, No. 12: 3). Ancak Bartın gazetesinin 27 Aralık 1924 tarihli nüshasında, cemiyet geçen zamanda hiçbir faaliyette bulunmadığı için eleştirilmiştir (Bartın, No. 17: 2).

Bartın Gazetesi'ne yansıyan cemiyet haberlerinden bir diğeri de Türk Ocağı Bartın şubesinin kurulma teşebbüsüyle ilgilidir. Bazı kişilerin şube kuruluşu teşebbüsünde bulunduğu 14 Şubat 1925 tarihli Bartın Gazetesi nüshasına yansımıştır (Bartın, No. 24: 4). Bartın Gazetesi'nin 21 Şubat 1925 tarihli nüshasında Türk Ocağı Bartın şubesinin kurucularının Muallim Zeki, Doktor Halil Rifat, Külahlızade Hüseyin, Müdde-i Umumi İhsan Kâmî Beylerden oluştuğunu görmekteyiz (Bartın, No. 25: 4). 28 Mart 1925 tarihli Bartın Gazetesi'nde Türk Ocağı Bartın Şubesinin idare heyeti yer almıştır. Bu habere göre Reis Kasaboğlu Refet Güneş Bey, kâtip Alemdaroğlu muhasebeci Ziyaeddin, katib-i mesul Paşa Mehmed Oğlu Mustafa Bey, muhasebeci Karakaşoğlu Rahmi, Veznedar

Panukoğlu Mahmud, Aza Mahkeme-i Asliye Mdde-i Umumisi İhsan Kami Bey'dir (Bartın, No. 30: 4).

Bartın'da kurulan cemiyetlerden birisi de Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Bartın şubesidir. Ancak incelediğimiz dönem içerisinde Bartın Gazetesi'ne yansıyan haberleri sınırlıdır. Bu konuyla ilgili olarak rastladığımız tek haber bayramın yaklaşması dolayısıyla Bartın Gazetesi'nin 15 Haziran 1925 tarihli nüshasında vatandaşların bayramda Hilal-i Ahmer için çiçek satan kız çocuklarının yardım kutularına bağışta bulunulması, kurban derilerinin ve kurbanın ince bağırsaklarının Hilal-i Ahmer memurlarına verilmesi haberidir (Bartın, No. 40: 1).

Son olarak Bartın Gazetesi'nde incelediğimiz dönem içerisinde cemiyetlerle ilgili yansıyan bir diğer haber de Tayyare Cemiyeti Bartın şubesinin kuruluşu ve idare heyetiyle ilgilidir. Gazetenin 15 Haziran 1925 tarihli nüshasında Bartın'da Tayyare Cemiyetinin kurulmasının kararlaştırıldığı yazmaktadır. Haberde Tayyare Cemiyetinin Bartın Kaymakamı Arif Beyin önderliğinde Hacı Kadızade Ömer Efendi, Muallimler Cemiyetinden İffet Hanım, Türk Ocağı Bartın şubesinden Avukat Ziya Bey ve Ziraat Memuru Kemal Bey tarafından kurulduğu anlaşılmaktadır (Bartın, No. 40: 2).

Bartın'da yardım amacıyla yapılmak istenen bazı faaliyetlerin elde olmayan sebeplerden dolayı sonuçsuz kaldığı da görülmektedir. Örneğin Bartın Rum Mektebi binasında yetim çocuklar için düzenlenmesi planlanan Samsunlu İsmail Hakkı Efendi'nin Musiki Müsameresi sanatçının çok fazla para talep etmesi nedeniyle iptal edilmesidir. Bu bağlamda Bartın Gazetesi de şu sözlerle sanatçıyı şöyle eleştiride bulunmuştur:

“Zevk-i san'atiye msıkı heveslilerini tenmiyeye hâdim olabilecek sanatkârlar efrâd-ı millet arasına yalnız aşk-ı sanatla sokulmalıdırlar. İlk adımda çok menfa'at-i maddiye bekleyenlere gösterilecek rağbetsizliğin menfaatlerine değil, kendilerine ait olacağı bedihidir” (Bartın, No. 3: 1-3).

Bartın Gazetesi'ne yansıyan sosyal yardımlar arasında Bartın'da mektepte okuyan kimsesiz çocuklara ihtiyaçları olan kitapların temin edildiği haberi yansımıştır (Bartın, No. 27: 3). Bir diğer yardım haberi Bartın'da merhum

Çukadaroğlu İbrahim Ağa'nın eşi Fatıma Hanım tarafından Ziyaiye Camisine 18 lira değerinde bir kilim bağışlanmıştır (Bartın, No. 29: 2).

Görüldüğü üzere Bartın, ulusal ve yerel ölçekte faaliyette bulunan cemiyetler açısından zengin bir şehirdir. Bu cemiyetlerin yapmış olduğu sosyal yardım içerikli faaliyetlerine de Bartınlıların büyük bir kadirşinaslıkla katıldığı anlaşılmaktadır. Bartın'daki cemiyetlerin başta fakir çocukların eğitimi, depremzedeler ve muhacirlere kayda değer oranda yardımda bulduklarını görmekteyiz. Bu amaçla cemiyetler zaman zaman müsamereler düzenleyerek elde ettikleri gelirleri şehir içindeki ve şehir dışındaki ihtiyaç sahiplerine ulaştırmıştır.

2.3. Milli ve Dini Bayramlar

Bartın'da başta milli ve dini bayramlar olmak üzere ayrıca tarih açısından büyük öneme sahip günlerin kutlanılmasına önem verilmiştir. Bu durum gazetenin sütunların da geniş yer almıştır. Bartın gazetesinde özellikle Cumhuriyet Bayramı kutlamalarına ait haberlere 1924 yılından itibaren rastlamak mümkündür. Bartın Gazetesi 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kutlamalarına sütunlarında geniş yer vermiştir. Gazetede 1924 yılında Bartın'da Cumhuriyet Bayramı kutlamalarının oldukça coşkulu kutlandığı ifade edilmiştir. Bu bağlamda gazetenin 1 Kasım 1924 tarihli nüshasının ilk sayfasında Bartınlıların Cumhuriyet Bayramı'nı şu ifadelerle kutlamıştır: *“29 Teşrîn-i Evvel Cumhûrîyet bayrâmını kâri'lerimize tebrîk ve necib Türk milletinin ebediyen müstakil yaşamasını temennî ederiz”* (Bartın, No. 9: 1-3).

Gazetede Bartın'da Cumhuriyet Bayramı'nın ikinci yıl dönümü ve Cumhuriyet Bayramı kutlamalarının ilki olarak yapılan törenle ilgili detaylı bilgiler yer almaktadır. Cumhuriyet Bayramı 29 Ekim Çarşamba günü sabah 11.30'da memurlar, mahalli eşraf, belediye binasında toplanarak saat 12.00'de Bartın Hükümet Binası önüne giderek, polis, jandarma, öğrenciler ve halkın katılımıyla tören yapılmıştır. Bartın Müdde-i Umumisi İhsan Kami Beyin okuduğu *“Şahkâr-ı Galibiyet Bir Hitabe”* başlıklı manzumenin özellikle *“Gazi Paşa, Gazi Paşa, Binler Yaşa, Var ol. Bir râh-ı du'adır bu bize açtığınız yol”* mısraları halk tarafından büyük alkış almıştır. Ardından Sıtkı Efendi tarafından Cumhurbaşkanı ve komutanların sıhhatleri için bir dua okunarak tören son

bulmuştur. Bartın'da yapılan Cumhuriyet Bayramı töreni ardından halk ve memurlar bayramlaşarak dağılmıştır (Bartın, No. 9: 1-3).

Birleşme Yurdu da Cumhuriyet Bayramı dolayısıyla gündüz hanımlara ve gece erkeklere gelirlerin yarısı mektebe diğer yarısı da spor encümenine verilmek üzere zengin bir programla güzel bir konser verilmiştir. Konserin ilk kısmına Yurd'un Musiki Heyeti tarafından "*İstiklal Marşı*"yla başlanmış ve sırasıyla uşşak peşrevi, keman taksimi, birkaç nezih şarkı söylenmiştir. Ardından Kazım Karabekir Paşa'nın "*Hala Bu Mekteb*" adlı piyesi Yurd azaları tarafından başarıyla sergilenmiştir. Üçüncü kısımda yine Yurd'un Musiki Heyeti'nin seçtiği güzel şarkılar söylenmiştir. Dördüncü kısım da ise eski Bartın Lisesi öğrencileri tarafından Molyer'in "*Zoraki Tabib*" piyesi sergilenmiştir. Gazetede temsil yerinin darlığı ve kalabalık nedeniyle bazı kişilerin dönmek zorunda kaldığı bu nedenle bu piyeslerin daha sonra tekrar sahnelendiği yazmaktadır (Bartın, No. 9: 1-3).

Bartın Gazetesi'nde milli bayramların dışında dini bayram ve günlerle ilgili kayıtlar bulmak da mümkündür. Ramazan ve Kurban Bayramı'yla ilgili haberler yer almaktadır (Bartın, No. 22: 1; Bartın, No. 25: 1; Bartın, No. 30: 1). Dini bayramların manevi yönü yanında sosyal kaynaşmayı sağlaması açısından da önemlidir. Bu amaçla Bartın'da Ramazan Bayramı'nda at koşuları ve spor karşılaşmaları yapılarak halkın kaynaşmasına önemli katkıda bulunulmuştur (Bartın, No. 29: 3). Bartın Gazetesi'ne yansıyan dini kandillerle ilgili ilginç bir haberde Regaib kandilinde Orta Cami minaresinde bu mübarek gecede neden kandil yakılmadığıyla ilgilidir. Gazete bu durumla ilgili olarak şu yorumu yapmıştır:

"Böyle mübarek bir gecede elli altmış kuruşluk zeytin yağı ile edilecek bir anane-i diniyenin herkes tarafından ihmal edilmesine ve kimse tarafından ikad edilmemesini teessüfle yad eyleyeceğiz" (Bartın, No. 22: 1-3; Bartın, No. 25: 1; Bartın, No. 30: 1).

Bartın Gazetesi'ne yansıyan bayramlardan birisi de "*Ağaç Bayramı*"dır. Her yıl düzenlenen bu bayram gününde şehirde okulların ve halkın katılımıyla fidan dikimi yapıldığı görülmektedir (Bartın, No. 29: 3). Yukarıda gazeteye yansıyan haberlerden anlaşıldığı üzere Bartın'da dini ve milli günlerin büyük bir coşkuyla kutlandığı görülmektedir. Başta Cumhuriyet Bayramı, Ramazan ve

Kurban Bayramı gibi günlerin yanında dini kandil günleri de gazetede yer almıştır. Ayrıca gazeteye yansıyan haberlerden şehirdeki doğa sevgisinin bir sonucu olarak Ağaç Bayramı'nın da büyük bir halk katılımıyla kutlandığı anlaşılmaktadır.

2.4. Toplumsal Sorunlar

Bartın Gazetesi'nin 6 Eylül 1924-15 Haziran 1925 tarihleri arasında yayımlanan otuz bir nüshası incelendiğinde Bartın'da pek çok adli vaka göze çarpmaktadır. Bu sürede Bartın'ın asayiş durumunu değerlendirdiğimizde pek çok zorla kadın kaçırma olayı görmekteyiz. Bunun dışında fiil-i şen'i, hırsızlık, adam öldürme, firar, zimmete para geçirme ve boşanma olaylarına rastlamaktayız.

Bartın Gazetesi'ne yansıyan kadın kaçırma ve fi'l-i şen'i (kötü fiil, ırza geçme) suçuyla yargılananlarla ilgili olayların bazıları şunlardır:

20 Eylül 1924 tarihli Bartın Gazetesi nüshasında kadın kaçırma ve öldürme kastıyla yaralama suçlarından Daday kazası Evran Köyü'nde yaşayan Kıpti Koca Ali Oğlu Ahmed yargılanır (Bartın, No: 3, 4). Zorla fi'l-i şen'i suçuyla aranan Kurucaşile Nahiyesi Çambu Meydan Köyü'nden Mehmed Ali oğlu Hüseyin bin İsmail yargılanır (Bartın, No. 3: 4).

8-9 Ekim 1924 tarihinde gece İhsaniye Köyü'nden Yahyaoğlu Mehmed'in evine girip zevcesi Fatıma'yı zorla dağa kaçırarak fi'l-i şen'i yapan İhsaniye Köyünden Arap Şaban, Abaza Reşit Beyin Hizmetçisi Ömer ve arkadaşları Kazım, Davud ve Şevket tutuklanarak mahkemeye sevk edilir (Bartın, No. 7: 3).

27 Aralık 1924 tarihli Bartın Gazetesi nüshasında Bartın'ın Hür Mahallesi'nden Baltacıoğlu Hacı İbrahim bin Ahmed zorla kadın kaçırma ve fi'l-i şen'i ile yaralama suçlarından yargılanır (Bartın, No. 17: 4).

1925 yılı Şubat'ında Kurucaşile'nin Cumanur Köyü'nden Supasoğlu Hüseyin Çavuş, aynı köyden olan Hasan oğlu müteveffa Ali kızı Hanife'yi henüz baliğ olmayan oğluna güya eş yapmak düşüncesiyle dağa götürmüş ve sabi oğlunun yanında kendi parmağıyla Hanife'nin bokrini izâle (kızlığını bozmak) etmiştir (Bartın, No. 24: 4).

1925 yılı Şubat'ında Kurucaşile'nin Çörüklü Köyü'nden Taşçı namıyla bilinen İbrahim oğlu İbrahim, Danışmend Köyü'nden Çomakoğlu İbrahim eşi Hatice'nin ineğine fiil-i şeni' yapmış ve şikâyet üzerine hakkında kanuni muamele başlatılmıştır (Bartın, No. 24: 4).

Bartın Gazetesi'ne yansıyan bir diğer toplumsal sorun olarak hırsızlık olayları gösterilebilir. Bartın'da gerçekleşen hırsızlık suçuyla ilgili olayların bazıları şunlardır: Bartın'da bulunan işsiz on kişinin hırsızlık çetesi oluşturarak hırsızlık yaptığı anlaşılmıştır. Polisin yaptığı operasyonla hepsi tutuklanır (13 Aralık 1924) (Bartın, No. 15: 2).

21 Mart 1924 gecesi Bartınlı tüccarlardan Musevi Mayer Efendi'nin evine girip sandığını kırarak eşi Asa Hanıma ait mücevheratı ve parayı çalan Bartın'da oturan Sürmene Araklı Köyü'nden İskender oğlu Ali Bin Çağfer'in yargılandığı görülür (Bartın, No. 3: 4).

27 Eylül'de 15 yaşlarında bir kız Mollazade Hüseyin'in evine girmek isterken yakalanır ve yedi evden çaldıkları ortaya çıkar. Çaldığı eşyaları Şeker Fatma denilen bir kadın tarafından saklandığı anlaşılır. Hırsızlığı yapan kız ailesine teslim edilir ve şeker Fatma hakkında kanuni takibat yapılır (Bartın, No. 5: 5).

Firar suçuyla ilgili gazeteye yansıyan olayların bazıları şunlardır: Hırsız Ali'nin oğlu Ali Jandarmanın silahını çalarak firar etmiştir (Bartın, No: 2, 4). Kurucaşile Meydan Köyü'nden 1901 doğumlu Macaroğlu Kara Mehmed sevk sırasında Düzce-Bolu arasında firar ederek Devrek civarında arkadaşlarıyla beraber yolcuların eşyalarını gasp etmiştir. Ancak memleketine giderken Asma Köprü Mahallesi'nde tutuklanarak Devrek'e sevk edilir (Bartın, No. 7: 2).

Adam öldürmeyle ilgili Bartın Gazetesi'ne yansıyan olayların bazıları şunlardır: Fırcızcade Hüseyin Efendi mahdumu Basri Efendi 5 Aralık 1924 tarihinde Şeş Tepesi Köyü'nde muhtar İbrahim Ağa'nın oğlu Mehmed Ali'yi yanlışlıkla vurup öldürmüştür. Bu olay ardından kaçmıştır (Bartın, No. 15: 2).

1925 yılı Ocak ayında Bartın Orduyeri'nde yaşayan bir kadının gayri meşru bir şekilde dünyaya gelen çocuğunu bahçeye gömdüğü polis tarafından haber

alınması üzerine kadın hakkında adli işlem başlatılmıştır (Bartın, No. 18: 3). Buna benzer bir olay da 1925 yılı Şubat'ında Bartın Uluköy karyesinde meydana gelmiştir. Hatice adındaki kadının gayri meşru doğurduğu çocuğunu öldürmesi üzerine gerekli adli takibat başlatılmıştır (Bartın, No. 23: 4).

Bartın Gazetesi'ne yansıyan diğer asayiş olayları arasında şunlar gösterebilir: 17 Eylül 1924'te Bartın'ın Sancakdar Mahallesi'ndeki Bıçakcıoğlu Ahmed'in yüz yıllık evi büyük bir gürültüyle yıkılır. Bartın Gazetesi'nde daha önce Kemer Köprü'de de böyle bir olayın olduğu belirtilerek Bartın'da yıkılmaya yüz tutan köhne evlerin çokluğuna vurgu yapılmıştır (Bartın, No. 3: 2).

Boşanmayla ilgili 20 Eylül 1924 tarihli Bartın Gazetesi'nde yer alan haberde Bartın Mektep Mahallesi Kabrili oğlu kerimesi Amire'nin zevci Taşköprü Kazası Doğancılar Köyü'nden Araboğlu İbrahim bin Mustafa aleyhine boşanma davası açtığı bilgisi yer almaktadır (Bartın, No. 3: 4).

Bartın Gazetesi'ne yansıyan ilginç asayiş olaylarından birisi de bölgede kavgalı olan kişilerin birbirlerinin ürünlerini yakmalarıdır. Buna örnek olarak şu olay aktarılır: Kasten Mahsulât İhrâkı (Toprakta yetişen ürünleri yakma) ve cinayet suçlarından Bartın'ın Serdar Köyü müteveffa Satı zevcesi Ülekci Kara Mehmed Kerimesi Ayşe yargılanır (Bartın, No. 4: 6).

Bartın eski Maliye Birinci Daire Tahsildarı Hasan Efendi'nin kayıtları tahrif ederek eksik koçan göstererek 5477 kuruş 25 parayı zimmetine geçirdiğinden ve Merkez Tahsildarlığı'nda müstahdem Mehmed Remzi Efendi ve Tahsildar Memuru Mehmed Hilmi Efendi'nin de teftiş görevlerini yapmadıklarından yargılandıkları görülür (Bartın, No. 7: 2).

Polis Komiserliği, Bartın Gazetesi'ne verdiği duyuruda bazı esnafın kanunlara aykırı olarak cuma günleri dükkânlarını açtıklarını ve halkın dükkanlardan alışveriş yaptıkları tespit edilmiş olup esnaf uyarılmıştır (Bartın, No. 10: 4).

Bartın Gazetesi 20 Aralık 1924 tarihli nüshasında, "*Zahmetsiz Para Kazanmak*" başlığı altında Bartın Ziraat Fen Memurluğunun şu duyurusunu yayınlamıştır: "*Her kim kurt itlaf eder de dersini dâ'iremize getirüb gösterirse üç*

lira mükafata nail olacağı ve derinin yine kendisine i'ade idileceği i'lân olunur”
(Bartın, No. 16: 3).

28 Aralık 1924 tarihinde gece saat dört civarında Bartın Aşağı Çarşı'da erkek kıyafetinde bir kadın polis tarafından tutuklanmış ve yapılan inceleme sonucunda Hidayet adında bir kişinin, fahişe olan bu kadını erkek kıyafetiyle bir yere götürmekte olduğu anlaşılmıştır (Bartın, No. 18: 3).

1925 Mart'ında Bartın'ın Bekçiler Köyü'nde 12-13 yaşlarında olan Köroğlu Mehmed çift sürmenin zorluğundan dolayı kendisini asarak intihara teşebbüs etmişse de ebeveyni tarafından kurtarılmıştır (Bartın, No. 28: 3).

1925 Mart'ında Amasra'nın Zindan Mahallesi sakinlerinden Halil oğlu Halil'in çocukları olan Lütfi ve Nuri evlerinde buldukları bir lağım fitili kapsülünün üzerine taşla vurmaları üzerine taşla vurmaları sonucunda ortaya çıkan patlamada her ikisi de el ve yüzlerinden yaralanmıştır (Bartın, No. 29: 2). Bartın Gazetesi üzerinden Bartın'daki asayiş olaylarını değerlendirdiğimizde kazada pek çok adli vakanın olduğunu görmekteyiz. Kız kaçırma, fi'l-i şen'i, hırsızlık ve adam öldürme gibi olaylara hemen hemen her sayıda rastlanmaktadır. Bu tarz olayların sıklıkla yaşanması bölgedeki asayiş sorununu göstermektedir. Suçlular çoğu zaman olaylar gerçekleştikten çok sonra polis ve jandarma tarafından yakalansa da olayların önüne geçilememiştir.

2.5. Sağlık

Bartın Gazetesi yayıma başlamasıyla beraber daha ilk sayı ve sayfalarından itibaren Bartın'ın civarı ve yurt genelinde ortaya çıkan salgın insan ve hayvan hastalıkları hakkında bilgi vermeye başlamıştır. Tedbir ve bilinçlendirme amaçlı yazılar hemen hemen gazetenin her sayısında yer bulmuştur. Genellikle hastalıkların neler olduğu ve hastalıklara karşı nasıl tedbirler alınabileceğiyle ilgili yazılar Dr. Mithat tarafından dile getirilmiştir. Açılan hastanelerin nerede, ne zaman kurulduğu, bulaşıcı hastalıklara karşı tedbirler, sağlıklı yaşamın sırları, hastalıkların isimleri ve tedavi yöntemleri, hastalıklara karşı neler yapılması gerektiği, fakirlere muayene hizmeti ve ilaç temini gibi konuların her sayıda yer bulduğunu görmekteyiz. Sağlıklı yaşamak ve sağlık haberlerinden uzak kalmamak

için haftalık basılan gazete sayfalarındaki sağlık haberlerini analiz ettiğimiz değerlendirmelere şu şekilde yer verilmiştir.

Bartın Gazetesi'ne yansıyan sağlıkla ilgili haberlerin başında Bartın Hastanesinin eskiliği ve yetersizliği gelmektedir. Öyle ki Bartın Hastanesi (Muayene ve Tedavi Evi) olarak kullanılan bina 1899'da inşa edilmiş eski bir bina olduğundan birçok sorunu barındırdığı ifade edilmiştir. Bu sorunların başında yıpranan hastane çatısından bina içerisine akan sular yer almaktadır. Bu nedenle gazetede Bartın Hastanesinin tamirinin ve bakımının yapılması gerektiği haberleri Bartın Gazetesi'nde geniş yer bulur (Bartın, No. 8: 1-2). Bartın Gazetesi, 7 Ağustos 1924 tarihli nüshasında Bartın'da "*Muayene ve Tedavi Evi*" nin açıldığını her türlü hastalığın tedavi edileceğini ve fakirlere ilaç verileceğini de eklemiştir (Bartın, No. 8: 4). Bunun dışında Dr. Midhad Salim Bey'in de Bartın'da tam teçhizatlı bir göz muayenesi açtığını anlamaktayız. Gazetede haberde Bartınlıların artık göz hastalıkları için İstanbul'a gitmelerine gerek kalmadığı da yer alır (Bartın, No. 6: 3). Bartın Hastanesinin yetersizliği nedeniyle Bartın Umumi Meclisinin de sürekli gündem maddeleri arasında yer almıştır (Bartın, No. 13: 1).

Bartın Gazetesi'ne yansıyan sağlıkla ilgili ikinci konu şehirdeki salgın hastalıklar ve bunlarla mücadele için yapılacaklardır. Gazete haberlerinden Bartın'da görülen hastalıklar ve salgın hastalıklar arasında frengi, bel soğukluğu, sıtma, humma, zatürree ve verem bulunduğunu anlamaktayız. Bu salgın hastalıklardan dolayı 7 Eylül 1901'de Bartın'da Frengi Hastanesi kurulduğu görülmektedir (Şerif, 1338: 22). Bartın Gazetesi'nin 6 Eylül-27 Aralık 1924 tarihleri arasındaki nüshaları incelendiğinde de yukarıda belirttiğimiz hastalıkların görüldüğü anlaşılmaktadır (Bartın, No. 13: 1).

Bartın'da salgın hastalıkların halkı zor duruma soktuğu ve zaman zaman insan ile hayvanlarda can kayıplarına neden olduğu görülür. Gazete'de bu konuyla ilgili birçok haber yer almıştır. Bartın Gazetesi haberlerine baktığımızda salgın hastalıklara karşı bazı tedbirler alındığını görmekteyiz. Bu amaçla başta sıtmayla mücadele için fakirlere "*kinin*" dağıtıldığı görülür (Bartın, No. 13: 1; Bartın, No. 5: 2). Bartın Meclisi Umumisi kazanın ihtiyacı olan kinin temini içinde girişimlerde bulunmuştur (Bartın, No. 13: 1). Bartın Gazetesi'nden öğrendiğimize

göre kışın başlamasıyla Bartın'da sıtmanın biraz azaldığı anlaşılmaktadır (Bartın, No. 11: 1). Bir diğer salgın hastalık olan frengiyle mücadele Bartın'ın önemli sağlık konularındandır. Frengiyle mücadele için Bartın'ın ihtiyacı olan “*Neosalvarsan*” temini ve dağıtımını önemli bir konudur (Bartın, No. 13: 1).

Bartın Bölgesi'ndeki tarım arazilerinin başlıca sorunları arasında “*kür*” adı verilen zahire ve una büyük etki yapan zirai bir hastalıktır. Hastalıklı tohumlar verimi düşürmektedir. Bu hastalığın ilacı 1924'te Bartın'da Müftüzade Zühdü Efendi tarafından satışa sunulmuştur. Böylece tarlaya serpilecek tohumlar bu ilaçla karıştırıldıktan sonra ekimi yapılmaktadır (Bartın, No. 16: 3). Bartın'da “*kür*” hastalığıyla mücadele için bir mücadele teşkilatı kurulmuş, yirmi köye murakıp tayin edilerek yevmiye olarak üç lira ücret verilmiştir (Bartın, No. 6: 3).

Hayvancılığın yoğun olarak yapıldığı Safranbolu'nun bazı köylerinde 1924'te hayvanlarda şarbon hastalığına rastlanmıştır (Bartın, No. 5: 2). 1924 yılında uzun süredir vekâletle idare Bartın baytarlığına atama yapılmıştır (Bartın, No. 1: 2). Bartın'da salgın hastalıkların yayılmasının önemli bir sebebi olarak Bartın boğazı aracılığıyla İstanbul, Romanya, Bulgaristan ve Rusya'dan gelen hastalıklar gösterilebilir. Bu nedenle geçmişte Bartın'da deniz yoluyla gelen iki kolera ve bir veba salgını yaşanmıştır. Balkan Savaşları sonrasında Rumeli Muhacirleri yoluyla yayılan “*Lekeli Humma*” bu hastalıklar arasında gösterilebilir (Cemal, 1922: 43-46).

Bartın'da insanlar arasında görülen diğer bir hastalık “*Delice*” olarak tabir edilen hastalıktır. Gazetede Bartın'da yaygın olarak görüldüğü belirtilen hastalığın en önemli nedeninin halkın %90'ının deliceli unla beslenmesidir. Delice olarak adlandırılan ot, buğdayların arasında yetişen yabancı bir tür olduğu, tüketildiğinde ise insanlarda ateş ve titremeye neden olduğu belirtilmiştir (Bartın, No. 11: 1). Bu nedenle Bartın Gazetesi'ndeki haberde bu tür unların satışının belediyece yasaklanması gerektiği belirtilmiştir. Bartın'ın yöre halkında yaygın olarak görülen hastalıkların bir diğeri de kalp hastalıklarıdır. Bu hastalık yüzünden kimi zaman ölümlerin de olduğu görülür (Bartın, No. 1: 3).

Bartın Gazetesi'ne yansıyan hayvan hastalıkları arasında “*Kelebek Hastalığı*” adı altında bir hastalığın bulunduğunu görmekteyiz. Özellikle koyun

ve keçilerde büyük kayıplara neden olan hastalığın ilacı olan distol'un Bartın'da Rafet Güneş Bey'in acentesi tarafında satıldığı anlaşılmaktadır. Bu ilacın mandalar içinde kullanıldığı eklenerek bir kutusu 450, yarım kutusu 225 kuruşa satılmaktadır (Bartın, No. 20: 4). Bartın Gazetesi sosyal sorumluluk bilinciyle hareket ederek halkı sağlık konusunda bilgilendirmek amacıyla "*Sıhhi Bahisler*" başlığı altında bilgilendirici yazılar da yayımlamıştır. Bunlardan birisi de "*Yemeği Ne İçin Yiyorsunuz*" başlıklı Dr. Midhat Salim'in yazısıdır. Bu yazıda yemeği ne için yiyoruz sorusuna şöyle cevap verilmiştir:

"Yaşamak için yemek, yemek için yaşamak" bu bir düstur-ı sıhhat midir? Hazret-i peygamber efendimiz "Sofradan iştiha ile kalkınız." buyurmuşlardır. Çok yemek hazmı güçleştirir mideyi fesâta vereceği gibi azı da insanı kuvvetten düşürür. Bizi yaşatan kandır. Kan da yemeklerden hâsıl olur. Az yemek az kan yapar. Az kan da zaafi mucip olur. Hâsılı yalnız yemek hususunda değil, harekâtımızda da itidalle hareket etmeliyiz" (Bartın, No. 3: 4).

Bu konudaki bir diğer yazı Bartın Gazetesi'nin 27 Eylül 1924 tarihli nüshasında yayımlanan "*Sineklerden Sakınalım*" başlıklı yazıdır. Bu yazıda sineklerin sağlık açısından tehlikeleri şöyle dile getirilmiştir:

"Manav, kasap, şekerci gibi birçok esnaf görülüyor ki, malını açıkta teşhir ediyorlar. Bu esnafın açıkta sattığı malına konan binlerce sinek, milyonlarca hastalık mikroplarını naklettiğinden temiz bulunmaması lâzım gelen malını teşhir etmeye mecbur olan bu misillü bu esnafın hiç olmazsa üzerine ince bir tülbent örtmeleri sıhhat-i umûmîye namına temenni olunur. Sıhhat-i umûmîyi muhafaza namına esnafı tahayyüdat-ı sıhhiye ve temizliğe mecbur kılması belediyenin cümle-i vezâifinden olduğu için nazar-ı dikkatten uzak tutulmaması lâzımdır" (Bartın, No. 4: 4).

Bartın Gazetesi'nin 7 Mart 1925 tarihli nüshasında "*Mebahis-i Sıhhiye*" başlığı altında grip hastalığı anlatılmıştır. Bu hastalığın anlatılmasının nedeni Bartın'da bu dönemde yaygın olarak görülmesidir. Gazete bu hastalığın İspanya kıtasından yayıldığı için "*İspanya Gribi*" olarak da adlandırıldığını belirtir. Bu hastalığın nasıl bulaştığı hakkında gazetede şunlar belirtilir:

"Bunun mikrobu teneffüs boruları, burun delikleri vasıtasıyla vücuda girer ve insandan insana geçer. Hariçte pek cüzi zaman yaşarsa da hastanın öksürmesiyle ve hızlı laf söylerken gayet çok tükürük parçacıkları içinde diğerine sirayet eder veyahut hasta olanların mendil gibi eşyalarını kullanmakla eşyalarını aşılır. Bu hastalığın devamı azdır. En şiddetli salgın ilkbahar ve kış mevsimlerinde yapar. Şimdiye kadar pek korkunç salgınlar yapmıştır ki, en son salgını 1918 senesindeki salgındır."

Gazetede hastalığın alametleri ise şöyle belirtilir:

“Hastalığa tutulanların ateşi yükselir. Üşüme, kızma, az zamanda halsizlik baş gösterir. Şiddetli bel, kol, bacak ve baş ağrıları yapar. Burnu akıtır ve gözleri kızartır. Bademcikler şişer, göğüste hırıltı ve öksürük, başlar. Güzel geçen vakalarda hastalık 2-7 günde geçer. Şiddetli hastalar bu müddet zarfında yatarak hastalığı geçirirler. Eğer grip diğer birtakım hastalıklarla birleşirse cidden kaba bir şekil alır. İşte o vakit korkmalıdır”.

Bu hastalıktan korunmanın yolları ise şöyle ifade edilmiştir: *“O da salgın olan zamanlarda toplu yerlerde bulunmamak, ağız ve burnu temiz tutmak, ufak kırgınlık alameti görüldüğü vakit bol meyve almak ve gayri zamanda aspirin, solgunluk, ihlamur hapı olup güzel terlemek ve bir iki gün istirahat eylemektir”.* Bu vesileyle Bartın Gazetesi halka bu hastalıktan korunmak için yukarıda belirtilen hususlara dikkat edilmesi gerektiğini de belirtmiştir (Bartın, No. 27: 3).

Bartın Gazetesi şehirde sağlığın korunmasından belediyeyi sorumlu tutmaktadır. Bu nedenle de şehirdeki sağlıkla ilgili aksaklıklar ve eksikleri sayfalarına taşıyarak belediyeyi eleştirmiştir. Bu konuda Bartın Gazetesi 21 Şubat 1925 tarihli nüshasında Bartın Belediyesinin vatandaşların sağlığıyla ilgili eksiklerini eleştirdiği yazısı şöyledir:

“1-Sihhat-i Umûmiye ile ne derece alakadarsınız? Memleket baştanbaşa frengî, verem, tifo gibi salgın hastalıklara mahv oluyor. Bunlara karşı değil tedbirleriniz, kasabada bir eczaneniz bile var mı?

2-Mahalle aralarında yağmur sokaklara akıyor. Hangi müfettişiniz, hangi memurlarınız bunları gezmiş ve görmüştür?

3-Kışın kar yağın gecelerde mahallelerin aralarında gidip gelenler burun buruna çarpmadıkça birbirini göremiyor. Kaç feneriniz var ki, elektrikten bahsediyorsunuz?

4-Yazın salhanenin pis kokusu ırmağın yüzünde uçuyor. Salhane önünden insan burnunu kapamadan geçemiyor. Buna karşı ne tedbir aldınız?

5-Memleketin çocuk doğumlarıyla alakadar mısınız? Doğan çocuklardan acaba yüz de biri sağlıklı büyüyor mu? Muhasebenizden bu hususta kaç rapor aldınız ve bu hayati raporlar üzerinde kaç dakikanızı sarf ettiniz?

6-Kasap, aşçı, manav gibi çeşitli ürünler satan dükkânların bütün ürünleri memleketin her tarafından kalkan toz ve mikrop sağanaklarına konak yeridir. Bu kâbil dükkânlara pislikten bakılmıyor. Hangi dükkâna camekân, hangi kasaba tülbent tavsiye ettiniz?

7-Umûmî helâlara kokudan girilmiyor. Helâların yanındaki çeşmelerle helâ sularının derece-i münasebetini ve çeşme dâhillerinin taharetini bir defa tetkik ettiniz mi?

8-Çarşının bütün pisliklerini, süprüntülerini ırmak kenarlarına, mahalle civarlarına döküveriyorsunuz. Bunların teneffüsünden doğacak hastalıkları hiç düşündünüz mü?

9-Esnaflın, memleketin kıymetli bir uzvu olan bu yetişmiş zümrelerin refahını temin ve sanayisini geliştirmek için ne düşündünüz ve ne yaptınız?

10-Memleket baştanbaşa bu vatani kazanan şehedanın yetim ve dullarıyla doludur. Bunların acı ve ıstırabına bir defa kulak verdiniz mi?" (Bartın, No. 25: 2).

Gazete, eleştirilerinin ardından Bartın'da medeni ve çalışkan bir belediyenin olmasını istediğini belirtmiştir. (Bartın, No. 25: 2). Bartın Gazetesi'nin haberlerinde anlaşıldığı üzere Bartın Hastanesinin yetersiz olduğu, şehirde sıtma ve frenginin yaygın olarak görüldüğü belirtilmektedir. Bartın'da görülen bir diğer hastalık buğdayların arasında yetişen delice isimli otun buğday ununa karışması sonucunda ortaya çıkan delice hastalığıdır. Ayrıca Bartın'da halkın %90'ının deliceli buğdaydan beslendiği anlaşılmaktadır.

3. BARTIN'DA EKONOMİK HAYAT

3.1. Ticaret

Bartın, bir liman şehri olarak başta Safranbolu, Devrek, Gerede ve Ankara'nın önemli ürünlerinin ihraç edildiği bir konuma sahiptir. Ayrıca İstanbul üzerinden ithalat da Bartın üzerinden yapılmaktadır. Bartın üzerinden ihraç edilen ürünler arasında yün, tiftik, deri, yoğurt, sığır, yağ, yumurta ve tavuk bulunmaktadır. Bartın'ın ithal ettiği ürünlerden bazıları ise şunlardır: Gaz, şeker, pamuk ipliği, dokuma ürünler ve demirdir. 1922'de Bartın'ın aylık ithalatı 7-10 milyon kuruş arasında olup yıllık ise ortalama 85 milyon kuruştur. İhracatı ise yıllık 60 milyon kuruşa yakındır (Şerif, 1338: 45-47).

Bartınlıların gelir sağlayan önemli iktisadi faaliyetlerinden birisi de yumurtacılıktır. 19. yüzyıldan itibaren Bartın'dan Avrupa'ya kadar yumurta ihracatı yapılmaktaydı. Yumurta ihracatı genellikle İstanbul'daki komisyoncular aracılığıyla ihraç ediliyordu. Özellikle mart, nisan ve mayıs aylarında iri olan Bartın yumurtasının en iyileri Avrupa'ya ihraç edilmekteydi (Ballı, 2015: 525).

Bartın'ın ekonomik hareketliliğinden dolayı Bartın Gazetesi'nin hemen her sayısında şehrin ithalat ve ihracatı başta olmak üzere bazı önemli tüketim mallarının miktarı ve fiyatları yer almaktadır. 4 Eylül 1924 tarihinde Bartın Gazetesi'ne yansıyan bazı ürünlerin fiyatları şöyledir: Toz şeker 29.70, kesme şeker çift sandık 43, kelle şeker yüz kilosu 43.5 liradır. Pirinc-i rangon kıyyesi 35, kahve 150, sabun 53, zeytinyağı 75 kuruştur. Mum kibriti 120, ağaç kibrit 70, kalay 35, nişadır 54 ve yumurta 270, çekirdek 23, karfiçenin kilosu 15 kuruştur (Bartın, No. 1: 2).

Bartın Gazetesi düzenli olarak şehrin ihraç ve ithal ettiği ürünler hakkında da detaylı bilgiler vermiştir. Bu bağlamda gazetenin 20 Eylül 1924 tarihli nüshasında on beş günlük verilen istatistik şöyledir: Bartın'dan yapılan on beş günlük ihracatta yumurta ihracatının geçen aya göre fazla olduğu görülür. Öyle ki geçen bir ay zarfında 801 sandık yumurta ihraç olunmuşken bu ayın yarısına kadar 603 sandıkta 848.300 yumurta ihraç edilmiştir. Eylül ayı ortasında Bartın'da yumurta 270-275 kuruşa satılmıştır. Bu on beş günde ihraç edilen kereste 755 metre küpten yukarı çıkamamıştır. Bartın Gazetesi bu durumun nedeninin on beş

gündür kerestecilerin Orman İdaresi tarafından yaptığı kontroller olduğunu belirtir. Eylül'ün yarısına kadar olan dönemde zahire ve samanın önemli bir miktarda ihraç edildiği göze çarpmaktadır. Hasat zamanı olması nedeniyle 14.550 kilo çeşitli zahire ve 16.000 kilo saman ihraç edilmiştir. Bunların dışında 2100 kilo çekirdek ve 150 kilo ceviz, 1,5 kilo keten tohumu ve 700 adet tavuk ihraç edilmiştir (Bartın, No. 3: 2).

Gazetenin 20 Eylül 1924 tarihli nüshasında on beş günlük verilen ithalat istatistiği şöyledir: On beş günlük sürede Bartın'ın ithal ettiği ürünlerin toplamı 237.060 kilodur. Bu ürünler arasında 25 sandıkta 1980 kilo müskirat, 27 çuvalda 1620 kilo kahve, 100 bin kilo tuz, 92 çuvalda 3784 kilo sabun, 19.712 kilo zeytinyağı, 905 kilo kösele, 8 balya ve çuvalda 745 kilo iplik, 189 parçada 12 bin kilo manifatura, 250 sandıkta 6550 kilo karfiçe, 27 fiçıda 1600 kilo demir sütunu, 45 balyada 2000 kilo yumurta talaşı, 91 sandıkta 4550 kilo kesme şeker, 84 çuvalda 7400 kilo toz şeker, 75 çuvalda 5350 kilo dakik gelmiştir. Geriye kalanlar Bartın ve Safranbolu'ya ait çeşitli ürünlerdir (Bartın, No. 3: 2). 1924 yılı eylülünün ilk yarısında Bartın'da üretilen yumurtalarının büyük kısmının Yunanistan ve Marsilya'ya ihraç edilmesi nedeniyle yumurta fiyatları 305 kuruşa yükselmiştir. 16 Eylül itibariyle Bartın piyasasındaki bazı temel tüketim ürünlerinin fiyatları şöyledir: Toz şeker 40, kelle şeker 100 kilosu 43, kesme şeker çift sandık 44 liradır. Kahve 132, kalay 300, sabun birinci sınıf 57, yumurta 305, çekirdek 23, pirinç rangon 34, karfiçe (demir çivi) kilosu 160, altın 807, İngiliz parası 825 kuruştur (Bartın, No. 3: 3).

Bartın Gazetesi 27 Eylül 1924 tarihli nüshasında "*Bartın'ın Vaziyeti İktisadiyesi*" başlığı altında şehrin zenginliklerini şöyle ifade etmiştir: Bartın'ın en önemli zenginliklerinin başında atalarından miras kereste, yumurta ve denizcilik; ikinci olarak manifatura ve kantariye işleriyle çeşitli sanayi ürünleri olduğu belirtilmiştir. Ayrıca şehrin doğal yapısının da ayrı bir zenginlik kaynağı olduğu belirtilerek kömür madenlerine ve akarsularına vurgu yapar. İç bölgelerin ve şehrin ihraç ürünlerini kolaylıkla ihraç edebileceği Bartın Boğazı'nın varlığı da ayrı bir önem katmaktadır (Bartın, No. 4: 1).

Bartın'ın 16-22 Eylül 1924 tarihleri arasındaki bir haftalık ihracat durumuna baktığımızda kereste ve yumurta ihracatında gözle görülür bir artış vardır. Bu

artışın nedeni kereste depolarında Orman İdaresinin yaptığı teftişin bitmesi ve Marsilya ve Yunanistan'a yumurta ihracının devam etmesidir. Bir hafta içerisinde 640.438 metre küp İstanbul'a, 161.278 metre küp İskenderiye'ye ve 1209 metre küp Zonguldak'a olmak üzere 802 metre 925 desimetre küp kereste ve 24 metre 383 desimetre küp maden direği ihraç edilmiştir. Yumurta ve kereste gibi Bartın'ın önemli ihracat ürünleri dışında 200 kilo kabak çekirdeği, 100 kilo ay çekirdeği, 200 kilo kişniş, 250 kilo keten tohumu, 100 kilo bal mumu, 50 kilo kabuklu ceviz, 7000 kilo yulaf, 2040 kilo dakik, 5500 kilo saman ile 800 kilo mısırdaki bu hafta zarfında ihraç edilen ürünler arasındadır. Bartın Gazetesi'nin ihracatla ilgili dikkat çektiği bir hususta Bartın yumurtalarının Marsilya ve Yunanistan'a ihracının İstanbul üzerinden yapılması nedeniyle şehrin maddi kazancının daha az olmasıdır. Bu nedenle Bartınlı tüccarların doğrudan doğruya yurt dışına ihracat için gerekli girişimlerde bulunmaları gerektiğini vurgulamıştır (Bartın, No. 4: 5-6).

Bartın'ın 16-22 Eylül 1924 tarihleri arasındaki bir haftalık ithalatının az olmasının nedeni havanın bozuk olmasından dolayı yüklü motorların gelememesidir. Bir haftalık ithalatının toplamı 46 parçada 33.276 kilodur. Bu süre içerisinde Bartın'ın ithal ettiği ürünler ve miktarı şunlardır: 250 kilo manifatura, bir sandık sigara kâğıdı, 2 fiç kalay, 6 sandık fabrika edevatı, 400 kilo makine yağı, 60 kilo karabiber, 58 kilo nişadır, beş çuval iplik, 2500 kilo çimento, 175 sandık da 8350 kilo kesme şeker, 40 çuvalda 2400 kilo kahve ve dökme olarak 1800 kilo soğan gelmiştir. Yukarıdaki ithal edilen ürünler arasında kahve ithalatının 40 çuvala yükselmiştir. Bunun nedeni ise kahve fiyatlarındaki düşüştür (Bartın, No. 4: 6). 20 Eylül 1924 tarihinde Bartın piyasasındaki bazı ürünlerin fiyatları şöyledir: Toz şeker 40.20, kesme şeker 43.75 kuruş olup piyasada kelle şeker bulunmamaktadır. Kahve 134, Pirinç-i Rangon 36, yerli sabun 53, zeytinyağı 80, kahve 300, karfiçe kilosu 14 buçuk, cam 930, yumurta talaşlı temiz mal 350, turfanda limon 400, saçma 130, altın 817 kuruştur (Bartın, No. 5: 5).

Bartın'ın 23-30 Eylül 1924 tarihleri arasındaki ihracatına baktığımızda kereste ihracatının yükselmiş olduğunu görmekteyiz. Bu hafta içerisinde 1056 metre 449 desimetre küp kereste ve 72 metre 952 desimetre küp maden direği ihraç edilmiştir. Yumurta ihracatı da geçen haftaya oranla biraz daha azdır. Öyle

ki bir hafta önce 402 sandık ihraç edilmişken bu haftaki ihracat 373 sandığa düşmüştür. Bartın Gazetesi bu durumun nedeninin yumurta fiyatlarındaki düşüşle bazı tüccar ve köylünün mallarını elinde tutması olduğunu belirtmiştir. Oysa Yunanistan (Pire) ve Marsilya'ya yapılan yumurta ihracatı devam etmekte olduğu talebin de yüksek olduğu görülmektedir. Bundan başka 400 kilo çekirdek 300 kilo keten tohumu, 500 kilo kabuklu ceviz, 750 kilo arpa, 1000 kilo mısır ve 600 adet tavuk da ihraç edilmektedir. Bu hafta Bartın'da yumurta 300 kuruşa alınmıştır. İstanbul'da ise sıra malı Bartın yumurtası sandığı 47-48 ayırma talaşlı malı elli liraya satılmıştır (Bartın, No. 5: 6).

Bartın'ın 23-30 Eylül 1924 tarihleri arasında bir haftalık sürede ithal ettiği ürünlere baktığımızda şunlar öne çıkmaktadır: 104.706 kilo tuz, 4850 kilo karfiçe, 18.650 kilo mütenevvi şeker, 5521 kilo sabun, 63 parçada 7695 kilo manifatura, 3300 kilo kahve, 1500 kilo çimento, 35.250 kilo da çeşitli tür ve cinste eşya ithal edilmiştir (Bartın, No. 5: 6).

1924 Ekim'inde Bartınlı yumurta tüccarları bir araya gelerek nakliye acentacılığı kurmuşlardır (Bartın, No. 5: 2). Ekim ayında Bartın'da yumurta fiyatlarının yükselerek 370 kuruşa ulaştığını görmekteyiz. Diğer bazı ürünlerin fiyatları ise şöyledir: Toz şeker 40, kesme şeker 43.5, kelle şeker transit 38 lira, kahve 140 kuruş ve diğer ürünlerde önemli bir değişiklik görülmemektedir (Bartın, No. 6: 3). 16 Ekim 1924 tarihinde Bartın piyasasında toz şeker 40, toz şeker çift sandık 43 kuruş olup kelle şeker piyasada bulunmamaktadır. Ayrıca kahve transit 110, kalay 310, tahin 47, pirinç rangon 36, sabun birinci sınıf 57, karfiçe 15, altın 814 kuruştur (Bartın, No. 7: 3). Bartın'ın 1-15 Ekim 1924 tarihleri arasındaki on beş günlük ihracatına baktığımızda 1738 metre küp kereste ve 73 metre 523 desimetre küp maden direği ihraç edilmiştir. Bu dönemde fiyatlar yükselmesine karşın yapılan ihracatın bir önceki hafta yapılan ihracattan daha az olmasının nedeni kış dolayısıyla üretimin azalmasındandır. Ayrıca fiyatların biraz daha artacağını düşünen tüccarın mallarını ellerinde tuttukları da görülmektedir. Bu on beş günlük dönemde yumurtanın ihraç fiyatı 350 kuruştan 400 kuruşa çıkmıştır. Bunlardan başka 2000 kilo çekirdek, 1770 kilo ceviz, 7050 kilo zahire, 330 kilo keten tohumu ve 650 adet tavuk ile 3326 kilo tiftik ihraç edilmiştir. Bu mallardan tiftik Bartın'ın yerli malı olmayıp iç bölgelerden getirilip ihraç

edilmiştir (Bartın, No. 7: 3). Bartın'ın 1-15 Ekim 1924 tarihleri arasındaki on beş günlük ithalatına baktığımızda hiç şeker ithal edilmediği görülür. Bu sürede ithal edilen ürünler şunlardır: 1900 kilo zeytinyağı, 3050 kilo karfice, 2028 kilo manifatura, 3753 kilo sabun, 12.040 kilo demir, 800 kilo pirinç, 6915 kilo dakik, 24.000 kilo tuz, 7360 kilo kuruyemiş ve 7 sandık limon ithal edilmiştir (Bartın, No. 7: 3).

1924 Ekim'inde Bartınlı yumurtacıların bir araya gelerek “*Şems-i İkbâl*” isimli bir şirket kurmuştur (Bartın, No. 8: 2). 23 Ekim 1924 tarihi itibarıyla Bartın'da kahve fiyatları yükselmiş buna karşın şekerin fiyatında düşüş olmuştur. Bu bağlamda bazı tüketim mallarının fiyatı şöyledir: Toz şeker çuvalı 39.90, kesme şeker çift sandık 44 lira, kahve 150, kalay 100, karfiçenin kilosu 14.40, cam 660, balmumu 135, yumurta sandığı 63 lira, çekirdek 20, İngiliz 835, altın 110 kuruştur (Bartın, No. 8: 3).

Bartın Gazetesi 1 Kasım 1924 tarihli nüshasında “*Her kemâlin bir zevâli vardır. Yumurta düşüyor!*” başlığı altında Bartın'ın önemli ihraç ürünü olan yumurta fiyatlarının düştüğünü belirtmiştir. 30 Ekim tarihinden itibaren bazı ürünlerin fiyatı şöyledir: Toz şeker 40.50, kesme şeker çift sandık 45.5 lira; kahve transit 115, kalay 310, karfiçe 15, cam 90, lamh 50, yumurtanın sandığı 60 lira, İngiliz 837, altın 815 kuruştur (Bartın, No. 9: 3). Bartın piyasasından bir hafta önce 425 kuruşa alınan yumurta kasım ayı başında 400 kuruşa düşmüştür. Ardından İstanbul piyasasında da fiyatların düşmesi üzerine yumurtanın alışı 380 kuruşa kadar düşmüştür. Bartın piyasasında çekirdek, ceviz, keten tohumu 15 ve bal mumu 120 kuruştur. 6 Kasım tarihinden itibaren Bartın piyasasında kesme şeker fiyatları yükselişte olup yumurta fiyatları ise düşmüştür: Toz şeker 40, kesme şeker 45,5, kelle şeker 45 lira, kahve 160, pirinç 37, sabun 50 ila 56, yumurta sandığı 54 lira bal mumu 136, altın 810 kuruştur (Bartın, No. 10: 3). 13 Kasım 1924 tarihi itibarıyla Bartın piyasasında şekerin az olduğu ve kahve fiyatlarının yükseldiği görülmektedir. Piyasada şekerin az olmasının şeker fiyatlarını arttıracak da ayrıca belirtilmiştir. Toz şeker 00.5 kesme şeker çift sandık 5.5, kelle şeker 46 liradır. Kahve 135 kuruşa yükselmiştir. Yumurtanın sandığı 50 lira, çekirdek 21, balmumu 137 kuruştur (Bartın, No.11: 3).

Kasımın ikinci haftasının ilk günlerinde 350-360 kuruş üzerinden ihraç edilen yumurtanın İstanbul piyasasındaki artış nedeniyle fiyatı 380 kuruşa yükselmiştir. Diğer ürünlerin fiyatları şöyledir: Balmumu 120, çekirdek 13-15, ceviz 15, keten tohumu 13-14 kuruştur. 1924 yılında geçen yıla oranla daha fazla miktarda ceviz ve çekirdek üretimi olmuştur. Bu durumun her ne kadar fiyatların düşmesine neden olabileceği görünse de bölgede fındık üretiminin azlığı nedeniyle ceviz için fiyatının yükseleceği beklentisi vardır (Bartın, No. 11: 4). 27 Kasım 1924 tarihi itibarıyla Bartın piyasasında kesme şeker ve yumurta fiyatları çok yükselmiştir. Bartın piyasasındaki ürünlerin fiyatları şöyledir: Toz şeker (Java) 40, toz şeker (Trieste) 38.5, kesme şeker çift sandık 49, kelle şeker yüz kilosu 45 lira, kahve 165, kalay 13,5, karfiçe 14.25, tahin 48, zembil hurma 18, sandık hurma 25, sabun 53 ilâ 60, zeytinyağı 80, yumurta 70, balmumu 140 kuruştur (Bartın, No. 13: 3).

Bartın piyasasında aralık ayı başında şeker fiyatları ani bir düşüş göstermiştir. 4 Aralık itibarıyla bazı ürünlerin fiyatları şöyledir: Toz şeker (Trieste) 38, kesme şeker çift sandık 43 liradır. Kahve 165 kuruş, yumurtanın sandığı 21 liradır (Bartın, No. 14: 2).

1924 Aralık'ında Bartın'da Terzi Hulusi, Paşa Mehmedzâde Hüseyin ve Sarrac Hulusi Efendiler ve bazı eşraf bir araya gelerek "*İstikâmet Şirketi*" adıyla bir şirket kurmuştur. Ardından bir kundura bir de saraç dükkânı açarak ticari faaliyetlerine başlamışlardır (Bartın, No. 14: 2). Yumurta piyasası düşüşte olup İstanbul piyasasında 72 liradan 68 liraya düşmüştür. Yumurta 425-450, ceviz 15-17, çekirdek 15, keten tohumu 12-15, balmumu 120-130, ceviz içi 50, sığır derisi 55-57, av derileri sansar 25-29 lira, tilki 350-400, porsuk 200, kedi 100, kurt 400, tavşan 25-30, çakal 120-150 kuruştur (Bartın, No. 15: 3).

Bartın Mal Müdüriyeti 13 Aralık 1924 tarihli Bartın Gazetesi nüshasında kibrit inhisarıyla ilgili şu kanun maddelerini yayımlatmıştır:

Madde-1: Kibrit inhisarının işletilmesi hükümetçe şirkete devrî ihale edilmiştir.

Madde-2: Elllerinde kibrit olan bi'l-'umûm tüccâr ve esnâfın târîh-i i'lânından i'tibâren on beş gün zarfında mahallerinin cins ve nevi, marka ve mikdârını natik nüshateyn olarak bir beyna-nâme ita eylemeleri.

Madde-3: Mezkûr tüccar ve esnafın ellerinde kibritleri 341 senesi Şubat'ın yirmi sekizinci günü akşamına kadar sarf ve memalik-i ecnebîyeye ihraç eylemeleri ve târîh-i mezkûrden sonra yedlerinde kibrit bulunur ise kaçak addolunacağı ve haklarında kaçakçı mu'âmelesi icrâ kılınacağı.

Madde-4: 5 Mart 341 tarihinden itibaren her tarafta şirket-i inhisâriyenin mübaya'asını hamil bayiler marifetiyle şirketin kibritleri satılacaktır.

Madde-5: Mübeyyi'a tezkeresi şirketçe verilecek ve her tezkere verildikçe me'mûrin-i mâliyeye mu'âmelât ita olunacaktır.

Madde-6: Şirket-i inhisâriye kibritlerinin alamet-i farikası ve kaçakçılar hakkında îfâsı muktezi takibatın sûret-i icrâsı ayrıca tebil olunacaktır (Bartın, No. 15: 3).

Bartın piyasasında 18 Aralık itibariyle şeker fiyatları çok düşmüş olup toz şeker (Trieste) 36.5, kesme şeker çift sandık 40.75 liradır. Kahve 160 kuruşa, yumurtanın sandığı 68 liraya satılmaktadır (Bartın, No. 16: 3). 20 Aralık tarihi itibariyle Bartın'dan İnönü Vapuruyla ceviz içi ve çeşitli ürünler ihraç edilmiştir. Bartın piyasasında yumurta 430-440, çekirdek 15, ceviz 16-18, av derileri adedi: sansar 23-25, tavşan 25-27, tavşan 25 ve tilki 350 kuruştur (Bartın, No. 16: 3). 25 Aralık itibariyle Bartın piyasasında şeker fiyatları düşüşte olup toz şeker (Trieste) 36.5, kesme şeker çift sandık 40.50 liradır. Kahve 165, kalay 325 kuruş, yumurtanın sandığı 68 liraya, balmumu 150, yerli sabun 48 kuruştur (Bartın, No. 17: 3). 1924 Aralık ayı sonunda Yeni Han motoruyla Bartın'a on beş ton şeker gelmiştir (Bartın, No. 17: 3).

Bartın'ın ihracat durumuna baktığımızda aralık ayı son haftasına yumurta piyasası düşüşle başlamıştır. On gün önce 57 liradan satılan salamura yumurta 50 liraya düşmüştür. Bunun en önemli nedeni ihraç edilen yumurtanın Avrupa piyasalarından etkilenmesidir. Ayrıca piyasada çok fazla yumurta olması da etkili olmuştur. Bunun dışında çekirdek 20, ceviz 20-21, keten tohumu parti mallar 22, perakende 20 kuruştur. Bu dönemde av derileri piyasası ise düşüşte olup satışı da yoktur. Bu dönemde Bartın piyasasına baktığımızda yumurta 400-420 kuruştan satılmakta olup piyasa stokunda 200 sandık taze 300 sandık salamura yumurta bulunmaktadır. Çekirdek 15 kuruş olup bu yıl üretimi de fazladır. Keten tohumu 13-14, balmumu 120-125, ceviz içi 45-50, Bartın mamulâtı yumurta talaşı kilesi 10, yağlar erimiş 180-200, tereyağı 150-180 kuruştur. Sığır derisi 55-57, av derileri sansar adedi 25-26, zerdava (köpek) 27-27.5, tilki 350-400, porsuk 2-2.5, çakal 51.5, tavşan otuz kuruştur (Bartın, No. 17: 3).

Bartın Mal Müdüriyeti 27 Aralık 1924 tarihli Bartın Gazetesi'nde ispiroto resmiyle ilgili şu kanunu yayımlatmıştır:

Birinci madde: İspirtodan ve ispirotolu mevaddan kilo ve dirhem başına yirmi para resm alınır.

İkinci madde: Bir kilodan fazla safî ispiroto doksan dereceden yüksekinin herhangi mahalden diğer mahalle nakli nakliye tezkiresine tabidir.

Üçüncü madde: İspirtolu mevad kaçakçılıkta müstamel vesait-i nakliye resm ve ceza-yı nakdinin istîfâsı için te'minat olarak tutulur. Bir hafta zarfında resm ve cezayı nakdi tesviye edilmezse satılarak esmanından istifa olunur.

Dördüncü madde: İşbu kanuna mugâyir âhkâm memnudur.

Beşinci madde: İşbu kânûn târîh-i neşrinden i'tibâren meriyül-icrâdır.

Altıncı madde: İşbu kânûnun icrâsına mâliye vekâleti me'mûrdur (Bartın, No. 17: 4.

1925 yılı Ocak ayı başında şeker fiyatlarında düşüş devam etmiştir. Hatta kesme şeker fiyatının 29.5 liraya düştüğü olmuştur. 1 Ocak itibariyle Bartın piyasasındaki ürünlerin fiyatları şöyledir: Toz şeker (Trieste) 36,5, kesme şeker çift sandık 40, kahve 165, ceviz içi 65 ila 270, yumurta 67 liradır. Ancak bu dönemde yumurta piyasasında durgunluk vardır (Bartın, No. 18: 3).

1925 yılı Ocak ayında Bartın Hamam Sokağı'na "Güneş Terzihanesi" adında bir dükkân açılmıştır. Bartın Gazetesi'ne verilen ilanda dükkânda yapılacak işler şöyle sıralanmıştır:

"Grup ve moda göre gelinlik elbise, kostüm, her nevi iç elbiseleri ve beyaz işler ucuz fiyatla işlenmekte ve dikilmektedir. Mekteplerini ikmal eden hanım kızlara ve arzu eden hanımlara dikiş ve biçki öğretilir. Meraklı hanımlara ehven ücret mukabilinde haftada üç defa birer saat nota ile ud dersleri gösterilir. Her türlü erkek ve kadın kışlık ve yazlık fanilaları ve çocuk elbiseleri rublar, floşlar ve sâ'ire makine ile imal olunur. Memleketimizin en ziyade muhtaç olduğu sanayi-i nefisenin inkişâf ve terakkîsine hâdim olan işbu mü'esseseye teşrîf buyuracak bi'l-'umûm hanımefendilerin fevka'l-'âde memnûn kalacakları şüphesizdir" (Bartın, No. 18: 3).

8 Ocak 1925 tarihi itibariyle Bartın piyasasındaki ürünlerin fiyatları şöyledir: Toz şeker (Trieste) 36.15, kesme şeker çift sandık 39.25 lira, kahve 165 kuruş, yumurtanın sandığı 65 lira; fıstık 42, zembil hurma 20, sandık hurma 24.5 kuruştur (Bartın, No. 19: 3). 1925 yılı Ocak ayı başlarında Bartın'dan yapılan yumurta ihracatında bir düşüş olduğu görülmektedir. Bunun nedeni Avrupa'da fiyatların düşmüş olması ve mal fazlalığı olmasıdır. Bu nedenle Bartın'da yumurta 350-380 kuruştur. Av derileri fiyatında bir değişiklik olmamakla beraber

piyasanın, ilerleyen günlerinde düşeceği bildirilmiştir. Bartın'da geçen yıla oranla av derilerinin daha az olduğu görülmektedir. Bartın piyasasındaki av derilerinin fiyatı şöyledir: Sansar adedi 25, zerdava 28, tilki 4,5 porsuk 2,5,-2,75 lira, tavşan 35-37, kurt 400, kedi 100-125 kuruştur. Bartın'da çekirdek üretimi mevsim nedeniyle azalmıştır. Çekirdek fiyatı Bartın'da 15, İstanbul'da ise 20 kuruştur. Bartın piyasasında ceviz fiyatlarında bir düşme gözlenmiştir. Bartın'da 15-16 kuruş olan kabuklu ceviz İstanbul'da 19 kuruşa satılmaktadır. Bartın piyasasındaki diğer ürünlerin fiyatı ise şöyledir: Balmumu 8, sadeyağ 180-190, tereyağı 150-160, buğday 15-16, buğday unu 15-17, mısır 10, mısır unu 10-11, yulaf ve kaplıca 5, arpa 9-10, darı 8 kuruştur (Bartın, No. 19: 4).

Bartın Gazetesi'nin haber içeriklerinden daha öncede bahsettiğimiz gibi gazete, ekonomi haberlerinde ön plana çıkmaktadır. Haberlerden anlaşılacağı üzere Bartın ekonomisinin en önemli unsurları yumurta ve kereste ticaretidir. Ticaret ürünleri arasında yumurta olduğu için yumurta tüccarları tarafından nakliye acenteliği kurulmuştur. Ayrıca gazetede Bartın'ın ihraç ve ithal ettiği ürünlerin listesi ve fiyatları bir düzen içinde bir iki haftalık periyotlar halinde halka aktarılmıştır.

3.2. Tarım

Bartın'da tarımsal üretim, kış ve yaz olmak üzere iki mevsimde yapılmaktaydı. Kışın buğday, arpa, yulaf ve kablucu; yazın ise daha çok mısır ve darı üretimi yaygın olarak ekilmekteydi. Bartın'ın ziraata elverişli topraklarında büyük yoğunlukla mısırın yetiştirildiğini görmekteyiz. Bartın çiftçisinin bir diğer geçim kaynağı ise tütün üretimidir (Arslan, 2013: 141-142). Bu çeşitli üretime karşın Bartın çiftçisi eski tarzda tarım yapmakta olduğundan verimi düşüktür. Bartın'da az da olsa tütün ziraatı da yapılmaktadır. 1924 yılında 704 dönüm araziye ekilen tütünden 38.216 kilo ürün elde edilmiştir. 1925 yılında tütün ekilen alan 1110 dönüm olup elde edilen ürün miktarı 136.331 kilodur. Bartın'ın önemli tarım gelirleri arasında ayrıca sebzeçilikte bulunmaktadır. Üretilen sebzelerin bir kısmı Zonguldak'a ihraç edilmekte olup bir kısmı da sebze konserve fabrikasında konserve haline getirilmektedir (Bartın Rehberi, 1927: 47-48).

Karadeniz Bölgesi iklimi ve doğası gereği fındık yetiştirilmesi için çok uygundur. Bu nedenle 1924'te Trabzon'dan fındık fidanı getirilerek Bartın'da dikimi yapılmıştır. Ancak fındık fidanlarının ağaçların çiçeklendiği dönemde getirilmesi nedeniyle bu fidanlar tutmamıştır. Bu nedenle fidanların sonbahar mevsiminden ilkbaharın başlangıcına kadar olan sürede getirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Gazetede Bartın'ın ikliminin dut yetiştirmeye de uygun olduğunu hem meyvesinden yararlanılabileceği hem de yapraklarının ipek börekçiliğinde kullanılmasının uygun olacağı belirtilmiştir. İl Genel Meclisi, Bartın'da her haneye onar elma ve armut dikme mecburiyeti getirerek meyveciliğin gelişmesine de katkıda bulunmuştur (Bartın, No. 14: 1-2).

Bartın'da doğal şartlara, iklime uygun olarak meyve ve sebze tarımının yapıldığı görülmektedir. Fındık ve dut, iklime uygun olduğu için bölge halkınca temel uğraş haline gelmiştir. Dut yetiştiriciliği, bölge halkı için yeni bir uğraş alanı olacak ipekböcekliğinin gelişmesini sağlamıştır. Ayrıca İl Genel Meclisi her hanenin meyve yetiştiriciliğine teşviki için elma ve armut dikimini zorunlu hale getirmiştir. Zirai kür hastalığına karşı mücadele için teşkilat kurulup Bartın'a denetçi ataması yapılmıştır.

3.3. Hayvancılık

Bartın'ın en önemli ekonomik faaliyetlerinden birisi de hayvancılıktır. Öyle ki Bartın'da hayvancılığın gerek taşıyıcılık gerekse ürünlerinden faydalanmak amacıyla yapıldığı görülmektedir. Çünkü Bartın'ın ulaşım şartları çift öküzlerin çektiği kağnıların yaygın olarak kullanılmasına neden olmaktadır. Bartın'da at, eşek, öküz, inek, boğa, manda, koyun ve keçi gibi hayvanlar bulunduğunu da görmekteyiz (Arslan, 2013: 144). Görüldüğü üzere Bartın, hayvancılık açısından zengin bir şehirdir. Özellikle karasığır bakımından zengin olup manda, at, keçi, eşek ve katır da bulunmaktadır. Hayvanların yününden, derisinden faydalandığı gibi hayvanlar aracılığıyla süt, peynir, yağ ve yoğurt üretimi de yapılıyordu (Şerif, 1338: 11).

Bartın Kaymakamlığı 22 Kasım 1924 tarihli Bartın Gazetesi'nde yayınladığı ilanda Bartın'ın Avrupa'ya önemli bir ihraç ürünü olan hayvanların yünlerinin daha dikkatli kırılması gerektiği böylelikle değer kaybetmesinin

sağlanması gerektiğini duyurur. Aynı hassasiyetin deriler içinde gösterilmesi gerektiğini bildirmiştir (Bartın, No. 12: 4).

6 Aralık 1924'te Bartın Gazetesi, Bartın'ın hayvancılığı hakkında hayvanların ne et ne de süt verebilecek düzeyde olduğunu yazmıştır. İl Vilayet Meclisi'nin damızlık boğa ve aygır tedarikiyle hayvanların ırklarının ıslahının gerektiği vurgulanmıştır. Ancak dışarıdan temin edilen hayvanların bölgeye ve iklime uymadığından beklenen verimin çoğu zaman alınmadığı da eklenmiştir. Bu nedenle damızlıkların yurt içindeki vasıflı hayvanlardan seçilmesinin daha doğru olduğu belirtilmiştir (Bartın, No. 14: 1-2).

Bartın'da hayvancılığın önemli sorunlarından birisi de yabani kurtlardır. Bu nedenle Bartın Ziraat Fen Memurluğu, kurt öldürenlerin derisini getirip göstermeleri halinde üç lira ödül verileceğini ve derinin de kendilerine iade edileceğini duyurmuştur (Bartın, No. 16: 3).

Bartın'da hayvancılığın ve tarımın önemli sorunlarından bir diğeri de yabani domuzlarla mücadeledir. Bu bağlamda 1924 yılında Bartın köylerinde köylünün "Domuz İtlafiyla Mükellef" tutulduğu da görülmektedir. Domuzla Mücadele Heyeti 130 köyün her birine 755 domuz itlafı yapmasını mükellef kılmıştır. Mükellefiyetini tamamlayan köylere fazladan öldürdüğü her bir domuz için üçer lira ödül verilmiştir. Bu işleri takip amacıyla 5 memur görevlendirilir (Bartın, No. 16: 4).

1925 yılında domuz avlarını düzenlemek ve takip etmek amacıyla avcılıktan anlayan kişiler görevlendirilmiştir. Buna göre Filyos mıntikasına Aşağı İhsaniyeden Reşit Bey, Bartın boğazı bölgesine Arıönü muhtarı Kalafatoğlu Molla Mehmed ve Taşköprü civarına Hacı Kiramoğlu Kahya Hüseyin Ağa görevlendirilmiştir (Bartın, No. 19: 2).

1925 yılı Ocak ayında Göl Pazarı ve Arıönü mıntikasında av yapan iki kişi yanlışlıkla vurularak ölmüştür. Bartın Gazetesi bu haberlerle ilgili şu yorumu yapmıştır: "Domuz Avımı, İnsan Avı mı? Millet Sıkışınca Birbirini Vuruyor! Av fa'âliyeti domuzları ortadan kaldıracığı, avcıları da azaltacak gibi görünüyor" (Bartın, No. 21: 3).

Bartın köylerinde domuz öldürme mükellefiyetin 1925 yılı Şubat'ında da devam ettiği görülmekle beraber Ziraat İdaresine kuyruğu teslim edilen domuz sayısının elli olduğu görülmektedir (Bartın, No. 24: 4).

Bartın Gazetesi'nde, Bartın'ın hayvancılık açısından da önemli bir zenginliğe sahip olmasından dolayı Bartın'da hayvan ırklarının ıslahı konusunda önemli çalışmalar yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Bu amaçla yabancı cins hayvanların bölgeye uyumunun zor olmasından dolayı damızlık hayvanların yurt içinden seçilmesinin daha doğru olacağı üzerinde durulmuştur. Ayrıca Bartın'da hayvan yünleri ihraç edildiğinden hayvanların kırkımının hassasiyetle yapılmasının maddi kayıpları azaltacağı bilgisi verilmiştir. Yabancı hayvanlarla mücadele konusunda domuz ve kurtların itlafi meselesi önemli bir konu olduğundan gazetede sık sık yer almıştır. Halkın yabancı hayvanlarla mücadeleye katılımını sağlamak için mükellefiyet ve ödül uygulaması yapıldığını da görmekteyiz.

3.4. Ormancılık

Batı Karadeniz Bölgesinde yer alan Bartın, iklimi ve coğrafyası neticesinde ormanlık alanlar açısından zengin bir yerdir. Bu durum başta kerestecilik, gemicilik ve ona bağlı sektörlerin ön plana çıkmasını sağlamıştır (Arslan, 2013: 145). Ayrıca Bartın'ın ormanlık alan itibarıyla zengin olmasını ve keresteciliğin de şehrin önemli bir gelir kaynaklarından biri olmasını sağlamıştır (Arslan, 2014: 28).

Bu nedenle kereste açısından zengin olan şehirde önemli miktarda kereste tüccarı da bulunmaktaydı. Bartınlı kereste tüccarları 1924 Ekim'inde Safranbolu kereste tüccarları bir araya gelerek "*Orman İşletme Şirketi*" adıyla bir şirket kurmak için teşebbüste bulunmuştur. Bu konuda Bartın Orman Müfettişi Baha Bey'e de danışılmıştır (Bartın, No. 9: 2).

Bartınlı Mehmed Hocasâdeler Şirketi, kereste fabrikasına yumurta talaşı imali ve bunları balya haline getiren bir makine temin etmiştir. Yumurta ticareti ön planda olan Bartın'ın yıllık yüz beş bin kilo talaşa ihtiyacı bulunmaktadır. İstanbul fiyatı 10.5 kuruş olan talaş için her yıl 15.750 lira kadar para dışarı (Marsilya, İsviçre, İsveç ve Romanya) çıkmaktaydı. Hocasâdelerin getirdiği

makine sayesinde yıllık 300.000 kilo talaş imal edilecek olup Bartın'ın ihtiyaç fazlası olan talaş ise İnebolu, Sinop ve İnegöl gibi yumurtacılık yapan şehirlere ihraç edilmiştir. Böylece Hocasadeler sayesinde hem şehirden talaş için para çıkışı engellenmiş hem de şehre bir o kadar daha para girmesi sağlanmıştır (Bartın, No. 10: 3).

Bartın'ın önemli iktisadi geliri olan keresteciliğin bazı sorunları bulunmaktadır. Öyle ki Karadere-Ereğli hattının inşası da Bartın kereste ticaretine sekte vuracak bir gelişmedir. Bu nedenle Bartın kerestelerini limana kadar taşınmasını sağlayacak bir dekovil hattı yapılması gerektiği Bartın Gazetesi tarafından vurgulanır (Bartın, No. 7: 1).

Bartın için kereste ticareti şehrin mevcut ekonomisini büyüten önemli bir gelir kaynağıdır. Bartın'da kerestecilikten geçinen binlerce aile bulunmaktadır. Başta nakliyeciler, sandalcılar, arabacılar, kereste amelesi, motorcular vs. gelmektedir. Bu nedenle kerestecilik Bartın için hayati bir meseledir. Bartın ve Safranbolu ormanlarına dayanan Bartın keresteciliğinin en büyük sorunu kerestenin dağdan denize kadar geçtiği yolların bozuk ve yapımının geri kalmış olması ve bu durumun maliyeti arttırmasıdır. Bu nedenle Bartın Gazetesi yapılan bu masraf ile üç yıllık toplamıyla dekovil hattının döşenebileceğini ve ulaşım giderlerinin bu sayede azalabileceğini yazmıştır (Bartın, No. 10: 1).

Bartın Gazetesi, keresteciliğin gelişmesi için 15 Kasım 1924 tarihli nüshasında yapılması gerekenleri şöyle sıralamıştır:

- 1-Keresteciler maddi ve manevi olarak birleşmek zorundalar.
- 2-Büyük bir sermaye ile kurulacak bu birlik öncelikle nakliye masrafının en aza indirilmesi için gerekli fenni çareleri aramalıdır.
- 3- Kereste fabrikalarından boğaza kadar, kerestenin geçtiği yolların yapılması ve bu yollarda fenni vasıtaların tefriş ve ihzârı kereste tüccarlarımızın hedefini teşkil etmelidir.
- 4-İskeleye inen kerestelerin boğaza kadar taşınmasını sağlamak (Bartın, No. 11: 1).

Bartın Orman İdaresi yapılan azaltmalar nedeniyle Amasra, Kurucaşile Cibayet Memurlarıyla Arıönü ve Arut muhafaza memurları boş kalmıştır. Bartın

Orman İdaresinde üç muamelet memuru, on beş birinci sınıf muhafaza memuru, ikinci sınıf muhafız ve Bartın iskelelerinde birinci ve ikinci sınıf iki cibayet memurundan oluşmaktadır. Ayrıca ormanların korunması amacıyla dairenin emrine 13 jandarma askeri verilmiştir (Bartın, No. 6: 3).

1923-1924 yıllarında Vilayet Meclisi Umumisi, Bartın ve köylerinde her bir hanenin onar adet elma ve armut ağacı dikmesi zorunluluğu getirmiştir (Bartın, No. 12: 2). 1924 Kasım'ında Bartın Ziraat Fen Memurluğu, Bartın için kırk bin fındık fidanı talep ederek dikmek isteyen çiftçilere fidan dağıtımını yapmıştır (Bartın, No. 12: 4). 1925'te de Bartın'a fındık fidanı getirilmeye devam edilmiştir. Bu bağlamda 1925 Mart'ında 2000 adet daha fındık fidanının getirildiğini görmekteyiz (Bartın, No. 28: 3).

1924-1925 yılları arasında Ziraat Vekâletinin Bartın'a yönelik yaptığı girişimler tarıma önemli katkı sağlamıştır. Başta tohumların ıslahı ve tarlaların sürülmesi konusundaki girişimler gösterilebilir. Özellikle tohumlara musallat olan "küür" hastalığının ilacının da Bartın'a gönderilen bir murakıp aracılığıyla dağıtımını da önemli katkı sağlamıştır. Böylece bu ilacın uygulanmasıyla mahsullerde de artış olacaktır (Bartın, No. 20: İlave: 2).

Bartın'da iklimin her mevsim yağışlı olmasının ormanlar için bir avantaj sağladığı buna dayalı da keresteciliğin gelişmesi için çaba sarf edildiği görülmektedir. Keresteciliğin ulusal ve uluslararası önemi bulunmaktadır ki iktisadi gelir sağladığı için liman hattı ve ulaşım ağını geliştirmeye yönelik girişimlerde bulunulmuştur. Ormanların korunması için ise koruma memurları görevlendirilmiştir

SONUÇ

Araştırmamızın ana konusu, Bartın Gazetesi'nin 6 Eylül 1924 tarihinde yayın hayatına başlamasından 15 Haziran 1925'e kadar nüshaları incelenip değerlendirildikten sonra, Bartın'ın sosyo-ekonomik ve kültürel durumunun ortaya konulmasıdır. Bartın'ın ilk gazetesi olması ve haber içeriğinin dönem hakkında geniş bir perspektif sunması açısından Bartın Gazetesi önemli bir kaynaktır. Gazete yazdığı haberlerle hem eleştirilerini dile getirmiş hem de ihtiyaçlar dâhilinde insanların beklentilerinin çözümü için öneri yazılarına geniş olarak yer vermiştir.

Üç bölümde değerlendirip ele aldığımız gazete başlıklarında, yazılmış ve yayımlanmış yazı dizinlerinin çoğunluğunu ekonomi, adliye-asayiş, eğitim ve sağlık haberleri oluşturmaktadır. Gazetede diğer taraftan dikkat çeken bir hususta hemen hemen her sayı ve sayfada kendine yer bulan kurumlar tarafından verilen ilanlardır. Kurumların ilanları yanında tavsiye nitelikli reklamlara da gazete sayfalarında geniş olarak yer verilmiştir.

Gazete; Bartın Belediyesinin başta su dağıtımını, ulaşım, bayındırlık ve gümrük uygulamalarındaki eksiklikleri gibi konuları ele alarak kamuoyunun dikkatini çekmiştir. Bartın Gazetesi belediyenin yapması gereken ancak yapmadığı işleri sadece eleştirmemiş aynı zamanda bazı önerilerde de bulunmuştur. Böylece yapıcı ve yol gösterici rol de üstlenmiştir. Örneğin Bartın İskelesi'nde rıhtım, vinç tertibatı kurularak ithalat ve ihracatın hızlı bir şekilde yapılmasını, kereste fabrikalarıyla rıhtım arasında kerestelerin taşınması için demir yolu hattı kurulmasını önerir.

İncelediğimiz dönemde Bartın Gazetesi'ne yansıyan sosyal yardım kuruluşlarının başında Hilali Ahmer Cemiyeti, Türk Ocağı, Tayyare Cemiyeti ve Bartın'a özgü bir cemiyet olan Birleşme Yurdu ile Fukara Perver Cemiyeti gelmektedir. 1924 yılında Erzurum depremi ardından Bartınlıların büyük bir yardımseverlik göstergesi olarak büyük miktarda yardım, Erzurum depremzedelerine gönderilmiştir. İncelediğimiz dönemde basına yansıyan bir başka önemli mesele Bartın'a gereğinden çok ve mesleki olarak şehre uygun olmayan muhacirin gönderilmesidir.

Bartın Gazetesi gerek milli bayramlar gerekse dini bayramlarla ilgili kutlama ve haberlere de yer vermiştir. Bu konulardaki hassasiyetini kandil akşamlarında minarelerde elli altmış kuruşluk zeytinyağı ile kandillerin yakılmamasını eleştirmiştir.

Bartın Gazetesi'nde yer alan önemli konulardan birisi de şehirde meydana gelen ırza geçme, hırsızlık, firar, cinayet ve boşanma gibi toplumsal sorunlardır. Bu konularda birçok örnek hemen hemen gazetenin her nüshasında yer almıştır.

Bartın Gazetesi'ne yansıyan eğitimle ilgili en önemli konu öğrenci yetersizliği nedeniyle 1924 yılında kapatılan Bartın Lisesinin tekrar açılıp açılmayacağı konusudur. Gazetenin haberlerinden 1924 yılı sonlarında Bartın ve köylerinde birçok mektep inşası ve tamiri yapıldığını görmekteyiz. Gazete 1925 yılında İl Maarif Müdürlüğünü eğitim yılı ortasında öğrenci ve öğretmenlerin yerlerini değiştirmesini "*Mekteplerimize Ne Oluyor?*" başlığı altındaki yazısında bu durumun yanlış olduğunu belirterek eleştiride bulunur.

Gazetede sağlık konusunda Bartın Hastanesinin yetersiz olduğu belirtilmekle beraber şehirde sıtma, frengi ve verem gibi salgın hastalıkların yaygın olarak görüldüğüdür. Bartın'da görülen bir diğer hastalık delicedir. Buğdayların arasında yetişen delice isimli otun buğday ununa karışması sonucunda ortaya çıkan bu hastalığın halkın %90'ında yaygın olduğudur. Gazeteye yansıyan haberlerden şehirde lekeli humma, delice, kelebek hastalığı ve grip gibi hastalıkların görüldüğünü anlamaktayız.

Bartın Gazetesi'nin şehrin yöneticilerine ve halkına yol gösterici bir misyon üstlendiğinin birçok örneğini görmekteyiz. Buna örnek olarak Bartın ticaretinin kalbi olan limanda bir rıhtım ve vinç tertibatının kurulmasının gelirleri arttıracaklarını ve nakliyatın da daha hızlı yapılabileceğini vurgulamıştır. Ayrıca şehrin önemli ihraç ürünü olan kerestenin limana naklini hızlandırmak için dekovil hattı kurulması önerisinde de bulunmuştur. Bartın şehir merkezi ile liman arasındaki yolların çamur olmasından hem ulaşımın güçleştiği hem de ürünlerin çamur ve suyla teması nedeniyle zarar gördüğünü de eklemiştir.

Bartın Gazetesi'nde yer alan hususlardan birisi de şehrin ekonomik hayatını oluşturan ticaret, tarım ve ormancılıktır. Bartın'ın en önemli ticaret ürünleri

arasında yumurta ve kerestenin yer aldığını anlamaktayız. Gazeteye yansıyan ilginç haberlerden birisi de tarım ve hayvancılık açısından zararlı görülen yabancı domuz ve kurt itlafıyla ilgili olarak Bartın'da her köye mükellefiyet uygulanmasıdır.

Bartın Gazetesi, bölge halkının sorunlarını ve ihtiyaçlarını belirtmekle kalmayıp toplumu bütünleştirmeye yönelik çalışmalarda da öncülük yapmıştır. Çalışmamızda özetle şunu diyebiliriz: Gazete daha ilk sayısından itibaren kendine memleketin güvenlik ve mutluluğunu hedef alan bir program belirleyerek yayın hayatına başlamış ve 94 yıldır da bu yayın amacını memleket ve kültür gazetesi olarak devam ettirmektedir.

KAYNAKÇA

Arslan Ramazan (2013), Abdullah Takım, “Cumhuriyetin İlk Yıllarında Bartın’ın Ekonomik Yapısı”, *Karadeniz Araştırmaları*, Güz, Sayı: 39, s. 137-166.

Arslan Ramazan (2014), 19.Yüzyılın Ortalarında Bartın Kazasına Bağlı Mekeçler Köyünün Ekonomik Yapısı, *Çeşm-i Cihan*, Cilt: 1, Sayı: 1, Yaz 2014, s. 26-36.

Asma Çetin-Güngör Yavuzaslan (2014), *Kalemin Aydınlığında Bir Ömür İbrahim Cemal Aliş ve Bartın Gazetesi 1906-1977*, Bartın Belediyesi Kültür Yayınları, Bartın 2014.

Asma Çetin (2012), *Bartın’da Yerel Basın 1924-2012*, Bartın Belediyesi Kültür Yayınları, Bartın 2012.

Aşcıoğlu Erkan (2001), *Bartın*, Bartın Ticaret ve Sanayi Odası Yayını, Aydoğdu Ofset Matbaacılık, Bartın.

Bartın (1340), Yıl: 1, Sayı: 1, 6 Eylül 1340.

Bartın (1340), Yıl: 1, Sayı: 2, 27 Eylül 1340.

Bartın (1340), Yıl: 1, Sayı: 3, 20 Eylül 1340.

Bartın (1340), Yıl: 1, Sayı: 4, 27 Eylül 1340.

Bartın (1340), Yıl: 1, Sayı: 5, 4 Teşrin-i Evvel 1340.

Bartın (1340), Yıl: 1, Sayı: 6, 11 Teşrin-i Evvel 1340.

Bartın (1340), Yıl: 1, Sayı: 7, 18 Teşrin-i Evvel 1340.

Bartın (1340), Yıl: 1, Sayı: 8, 25 Teşrin-i Evvel 1340.

Bartın (1340), Yıl: 1, Sayı: 9, 1 Teşrin-i Sani 1340.

Bartın (1340), Yıl: 1, Sayı: 10, 8 Teşrin-i Sani 1340.

Bartın (1340), Yıl: 1, Sayı: 11, 15 Teşrin-i Sani 1340.

Bartın (1340), Yıl: 1, Sayı: 12, 22 Teşrin-i Sani 1340.

Bartın (1340), Yıl: 1, Sayı: 13, 29 Teşrin-i Sani 1340.

Bartın (1340), Yıl: 1, Sayı: 14, 6 Kanun-ı Evvel 1340.

Bartın (1340), Yıl: 1, Sayı: 15, 13 Kanun-ı Evvel 1340.

Bartın (1340), Yıl: 1, Sayı: 16, 20 Kanun-ı Evvel 1340.

Bartın (1340), Yıl: 1, Sayı: 17, 27 Kanun-ı Evvel 1340.

Bartın (1341), Yıl: 1, Sayı: 18, 3 Kanun-ı Sani 1341.

Bartın (1341), Yıl: 1, Sayı: 19, 10 Kanun-ı Sani 1341.

Bartın (1341), Yıl: 1, Sayı: 20, 17 Kanun-ı Sani 1341.

Bartın (1341), Yıl: 1, Sayı: 21, 24 Kanun-ı Sani 1341.

Bartın (1341), Yıl: 1, Sayı: 22, 31 Kanun-ı Sani 1341.

Bartın (1341), Yıl: 1, Sayı: 23, 7 Şubat 1341.

Bartın (1341), Yıl: 1, Sayı: 24, 14 Şubat 1341.

Bartın (1341), Yıl: 1, Sayı: 25, 21 Şubat 1341.

Bartın (1341), Yıl: 1, Sayı: 26, 28 Şubat 1341.

Bartın (1341), Yıl: 1, Sayı: 27, 7 Mart 1341.

Bartın (1341), Yıl: 1, Sayı: 28, 14 Mart 1341.

Bartın (1341), Yıl: 1, Sayı: 29, 21 Mart 1341.

Bartın (1341), Yıl: 1, Sayı: 30, 28 Mart 1341.

Bartın (1341), Yıl: 1, Sayı: 40, 15 Haziran 1341.

Bartın Rehberi (Coğrafi, Zira'i, Ticârî, Sanâ'î Vaz'iyeti Hakkında), Bartın Ticaret Ve Sanayi Odası Neşriyatı, Selamet Matbaası, 1927 (Osmanlıca).

Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA), 130.16.13.2, 663.2006.6, 07.10.1924.

BCA, 30.18.1, 110. 29.15, 08.06.1924.

BCA, 130.16.13.2, 850.3024.4, 12.04.1925.

BCA, 130.16.13.2, 1032.4142.15, 16.04.1925.

BCA, 30.10, 76.499.9, 31.03.1939.

Benek M. Kazım (2016), "Osmanlı'da Basının Doğuşu ve II. Meşrutiyete Kadarki Gelişimi", *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 6-7, ss.27-39.

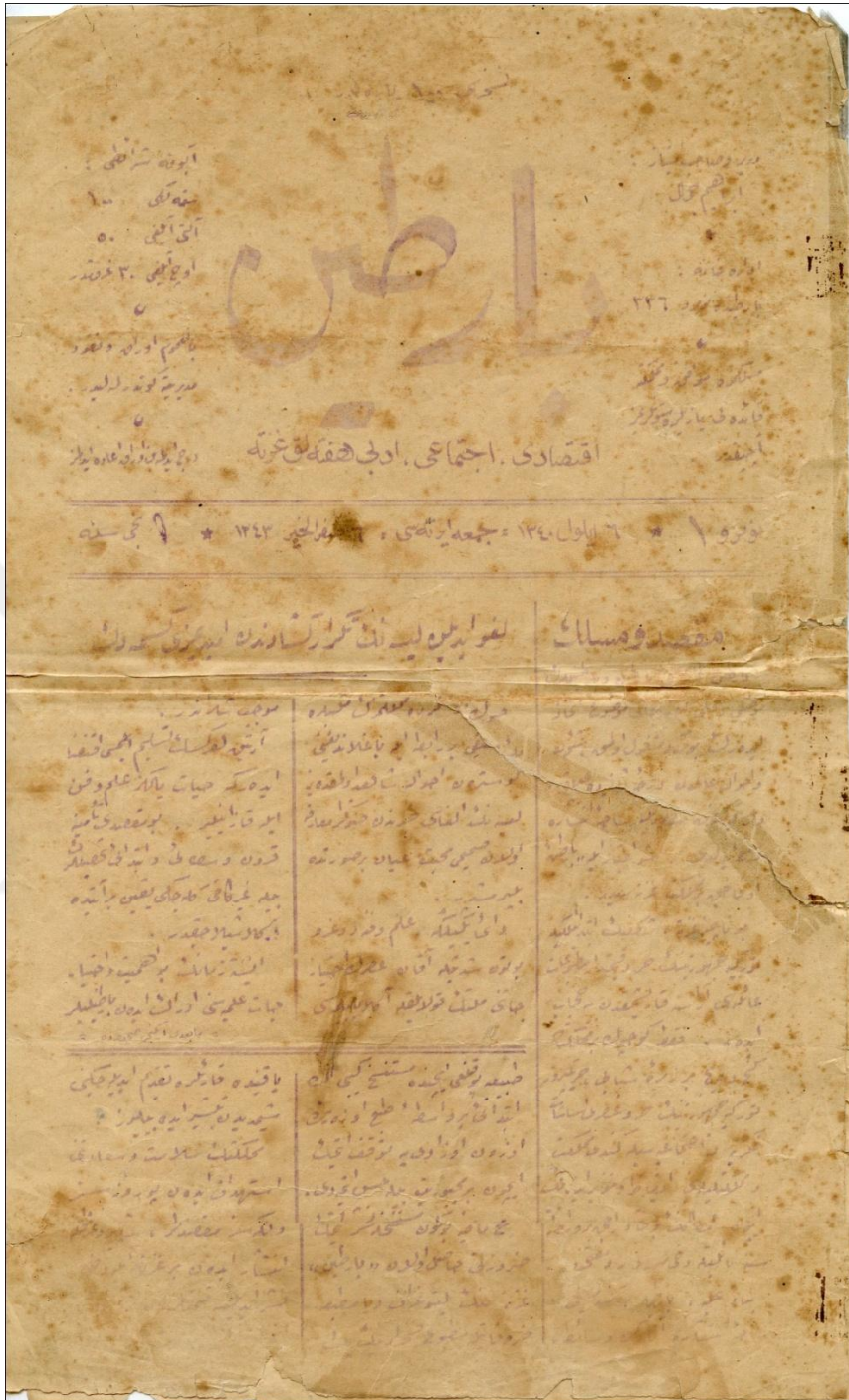
- Cemal Abdullah (1922), *Türkiye'nin Sıhhi-İctimai Coğrafyası Zonguldak Sancağı*, Öğün Matbaası, Ankara 1922 (Osmanlıca).
- Çetin Emrah (2014), Kastamonu Vilayet Salnamelerinde Bartın (1869-1903), Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Belge ve Fotoğraflarla Bartın, Bartın Üniversitesi Yayınları, No: 15, Bartın 2014, s. 50, ss.49-62.
- Davulcu Mahmut (2013), Bartın Yöresinde Ahşap Tekne Yapımcılığı, Dokuz Eylül Üniversitesi Denizcilik Fakültesi Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 1, Yıl: 2013, s. 26, ss.23-52.
- Er Turgut (2003) Er, *Türkiye'de Basın Yayın ve Tanıtma*, Ümit Yayıncılık ve Matbaacılık, Ankara.
- Gündüz Uğur (2007), "Kurtuluş Savaşında Yerel Basının Rolü", *Türkiye'de Yerel Basın*, Ed. Fuat Sezgin, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, İstanbul 2007, ss. 89-106.
- Kurt Berna (2016), Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Bartın Irmağının Ticari Hayattaki Yeri, Çeşm-i Cihan, Cilt: 3, Sayı: 1, Yaz, ss. 85-94.
- Namal Yücel, Hasan Karakuzu (2017), *Zonguldak'ta Hilâl-i Ahmer Cemiyeti (1911-1938)*, Emre Yayınları, İstanbul.
- Ünal Yenal (2015), Bartın Matbuat Tarihinin izini sürmek: Parthenios Bartın'da Kültür ve Sanat Bülteni Örneği, Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi, XV/31, Güz, ss. 453-512.
- Şerif A.(1338), *Bartın Ahvâl-i Tabîyye ve Tarihiyyesi*, 1338 (Osmanlıca).
- Yavuz Erdem (2016), "Cumhuriyet Dönemi Erzincan Basını ve Basın Siyaset İlişkisi (1960'a Kadar)", *The Journal of Academic Social Science Studies*, Number: 44, Spring II, ss. 107-124.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Arşivi (TBMM A), Hal Tercümeleleri, 1114, VI. Dönem, 1939.
- TBMM Arşivi, Hal Tercümeleleri, Sicil No: 1144.
- TBMM A, Seçim Mazbataları, Cemal Aliş, 27.03.1939.

EKLER

Ek 1- Bartın Gazetesi kurucusu İbrahim Cemal Aliş. (Çetin Asma Özel Arşivi)

Ek 2- Bartın Gazetesi'nin ilk nüshası. (Çetin Asma Özel Arşivi)

محورطه ایلی پوزنیسی غرمدیه

استاسی، ۹ ایول (غزنی غزنی) - ۱۹۰۰
 کمدی جیفه جند، ۹۹، کمدی کبرگلیوی ۹۹، کمدی
 برقی القون قری ۵۰، قزوه ۱۵۰، جیون ۹۹، جیون
 ۵۰، خودشه، سوم کبری ۹۰۰، کفای کبری ۹۰، کفای
 ۵۰، قسور ۵۰، ور، محورطه ۵۰، جیورده ۵۰
 قاریون کلبیوی ۹۵، خودشه، القون باسکی ۱۵۰، ور
 کفای

لغوی ایلی لیسک کورساوندک امیدزنی کورک

ایضا العابدین با یله لیسک
 و معانی کلمه است
 عدوی نظر و شی کلمه
 معارف کبوتری و معانی
 اقتدای اجناسیده و معانی
 مراجعتی اصناف کبوتری و معانی
 کسور کبوتری و معانی
 لغوی است ان عدوی و معانی
 ایده، پارسی، کبوتری و معانی
 براتما با یله کلمه ایویز
 اوچ کسور کبوتری و معانی
 کسور کبوتری و معانی
 زخمه، برقی و معانی
 پارسی برقی و معانی
 اکلاوی و معانی لغوی
 و بالایی کبوتری و معانی
 کسور کبوتری و معانی
 ایده ایوه کسور کبوتری و معانی

عزیز کورک کورساوندک
 جیون کورک و معانی
 کسور کبوتری و معانی
 عدوی و معانی کبوتری و معانی
 کسور کبوتری و معانی
 عدوی و معانی کبوتری و معانی
 کسور کبوتری و معانی
 عدوی و معانی کبوتری و معانی
 کسور کبوتری و معانی
 عدوی و معانی کبوتری و معانی

جیون کورک و معانی
 کسور کبوتری و معانی
 عدوی و معانی کبوتری و معانی
 کسور کبوتری و معانی
 عدوی و معانی کبوتری و معانی
 کسور کبوتری و معانی
 عدوی و معانی کبوتری و معانی
 کسور کبوتری و معانی
 عدوی و معانی کبوتری و معانی

کسور کبوتری و معانی
 عدوی و معانی کبوتری و معانی
 کسور کبوتری و معانی
 عدوی و معانی کبوتری و معانی
 کسور کبوتری و معانی
 عدوی و معانی کبوتری و معانی

مستخرج از خصوصیه

مهاجر کلیسور

نوتون زراندون اون سکن
 خانه زده ای بی نفوس مهاجر
 قصه زده در دست سوله پور
 ولایتین بلده بی نور
 برسد اموان تروتر خانه لریج
 عدم کفایتی حالده ای بی
 اید فزک خلفه بی نامدان مقدر
 کله مهاجران کفصه نوتون
 زراندون اولی نوتون زراندون
 یک اولی اولی اولی اولی
 سالیان اولی اولی اولی
 مهاجران اولی اولی اولی
 نوتون زراندون مقدره ک
 استقاده بی قاجار امپدیور

وقوعات صحیه :

برقعه قلنده قبه ، قوسه
 بالوزی و خانه صد خندلنده
 و خان قوتی اولی
 صحیح شکر ای کیکه جو علیور
 بالی حقد ده ققدور مهاجران
 اطفی نه شکره وزه عدوت اولی
 اولی کینه چله ایله اولی چله
 طباقی تراندن ققران جانان خندلنده
 مملکت انجاریه معدوق اولی
 بیلد لری حرفی اولی و
 جهری و ققران اولی و
 سلفه و شکر اولی

بر وجه اولی سدی برین
 بار طره بلده سنن دار دانی ده
 برسه اون شکی قان اولی
 بنا و عدیه موند ، جدید کفصه نه
 چون و حقای بر فضالده اشفت
 ایست حقی کفصه کفصه اولی
 بار طره بلده بی ، کفصه کفصه اولی
 هیا سینه بر باخید بوقی کفصه اولی
 تفریه با سلا سله : اجرائیه
 سالیان سلا سله . قطع بلده
 لرون کفصه بلده بلده اولی
 سه کفصه : بوقی بز ، جهری
 سه لرون بری الهی اولی
 علی افا ده بر سینه کفصه اولی
 بلده کفصه بر اضلاع اولی
 بر وجه اولی بار طره بلده
 اجنایه بری حدی اولی
 مرده تقدیم قاعده سله رعایت
 استلید :
 اسکودن رسوات لاره سله
 قادر موز لری تروتر سلا
 جها موز در یاسید : قشیر
 امضا تجاریه نقل ایده ن آرابازک
 شکر کفصی جها موز کفصه اولی
 مملکت قایمی و عدیه اولی
 منی اولی اسکودن جهری
 ایینه بوقی لری بر باخید اولی
 قالدیم یا عدیه اسکودن سله
 با سلا کفصه اولی بر بوقی
 بالی ای رنده اولی
 و خلیه کفصه اسکودن اولی
 مقد لری بلده کفصه اولی
 هیچ ترو کفصه بلده اولی

بلدیه نو

بار طره بلده ، صلح دور
 ایتری کفصه کفصه سلا
 وقت صحیح لری کفصه کفصه
 ره انش مملکت کفصه کفصه
 خاوار ای دی کفصه اولی
 کفصه و مفاصله اید جله کفصه
 با کفصه بلده کفصه اولی
 واقعاتی ، میدان کفصه
 آثار عمرانی اوج دور کفصه
 واقعاتی بر آندی
 مملکت جهات و اجنایه
 تقدره کفصه کفصه کفصه
 ایده کفصه کفصه کفصه
 اولی کفصه کفصه کفصه
 ان دار سلا کفصه کفصه
 بز کفصه کفصه کفصه
 بوقی کفصه کفصه کفصه
 ان کفصه کفصه کفصه
 شکر کفصه کفصه کفصه
 مملکت کفصه کفصه کفصه
 بر قافون و پروی - بلده لری
 دار دانی بوقی کفصه کفصه
 کفصه کفصه کفصه کفصه
 کفصه کفصه کفصه کفصه
 کفصه کفصه کفصه کفصه
 کفصه کفصه کفصه کفصه
 کفصه کفصه کفصه کفصه
 کفصه کفصه کفصه کفصه

الذکر

کجناک یاشاهه حقیقه مالک

و کلبی بار خجک علوی مکتوبه

کجه دینک ، مکتهدینک علی ،

اجتماعی و انحصاری انکشافی

او غنچه شیمی قادر پاک

چیره خیزی کوزه کویوری

پنجه دره برهنه کجه دینک مکتوبه

اول در علم عرفان و دینی

تکلیف لوم عقیده عرفانی و دینی

چله جنبه سبب ایدیه کجه دینک

شاید تبار در

تغییر حیطه و استعداد

حرف کبی مکتوبه کجانه خجک

حرفه استه ان ایدیه کجه دینک

و ظن دینک مکتوبه زمانه کجه

اقرانچی در تکلیف بر مکتوبه

فعالیت ایدیه کجه دینک

اکتی ای اول یقه فعالیت ایدیه

ایچره مکتوبه کجه دینک

ظن دینک کجه دینک

صفت و مکتوبه ایدیه

ایدیه در مکتوبه کجه دینک

نای کشته مکتوبه کجه دینک

تکلیف مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

در مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

تغییر خیزی : بر و کویوری و کویوری

استادیه ، ایدیه (مکتوبه کجه دینک)

خیزنده و کویوری کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

حرکت ایدیه کجه دینک

لطف

مکتوبه

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

آفت یا ایشاری

بر کویوری مکتوبه

ایدیه کجه دینک مکتوبه

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

کجه دینک مکتوبه کجه دینک

Ek 3- Bartın genel görünüşü (Çetin Asma Özel Arşivi)

Ek 4- Bartın Yirmibeşzade tersanesi (Çetin Asma Özel Arşivi).

Ek 5- Bartın İskelesi (İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı)

Ek 6- Bartın'da Cumhuriyet Bayramı kutlamaları. (İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı)

Ek 7- Bartın'da Cumhuriyet Bayramı kutlamaları. (İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı)

مباحث اجتماعی

تجاری و دولتی : آتشباری ...

بهر وقت آتشباری ؟ ...

تجاری و دولتی : آتشباری ...

تجاری و دولتی : آتشباری ...

انتخابات

بازگشت به انتخابات

بازگشت به انتخابات ...

بازگشت به انتخابات ...

بازگشت به انتخابات ...

لی

مقارنه فابریکسی

مقارنه فابریکسی ...

مقارنه فابریکسی ...

مقارنه فابریکسی ...

نور ۲۳

نور ۲۳ ...

Ek 9: 11 Teşrîn-i Evvel 1340 tarihli Bartın Gazetesi transkripsiyonu

Haftada bir çıkar.	Nüshası 100 paradır.
Sâhib-i imtiyâz ve müdür: İbrâhîm Cemal	Abone şerâ'iti: Seneliği 100; altı aylığı 50; üç aylığı 30 gurûşdur.
İdâre-hâne: Bartın'da numro: 336	Bi'l-'umûm evrâk ve nûkûd müdiriyete gönderilmelidir.
Memleketimize muvâfık ve memlekete fâ'idedeli yazılara sûtûnlarımız açıktır.	İlan şerâ'iti: Müdürle görüşülür.
Derc idilen evrâk i'ade idilmez.	
İktisâdî, ictimâ'î, edebî haftalık gazetedir.	

Numro: 6	11 Teşrîn-i Evvel 1340	Cum'a-irtesi	13 Rebiül-Evvel 1343	1'inci sene
-----------------	-------------------------------	---------------------	-----------------------------	--------------------

Mevlid-i Şerîf kandili münâsebetiyle Bartın kâri'lerine kemâl-i hürmetle arz-ı tebrîkat eyler.

Bartın'ın Vaziyet-i İktisadiyesi

-2-

Nehirlerden İstifade

2) İska ameliyatıyla nehirlerden istifâde:

Bartın mahsûlat-ı arziyesinin pek büyük feyz ü bereketle neşv ü nema bulanı mısırdır. Toprağımızda en bereketli senelerde en fazla itinalı ile zer edilen buğday, arpa, yulaf, mahsûlatında bire ondan yukarı bereket temevvü bulamıyor. Bundan anlaşılıyor ki, alel-'umûm iklimimiz yazlık mahsûlat iklimidir. Halbu ki, toprakların evsâfı fazla killi ve ta'bîr-i hali ile "Arsız Irak" olduğundan ziyâdece yağmurla çamur ve bataklık halini aldıktan mâ'adâ kurak havada dahi derhâl kerpiç kesilir.

Şu evsâf-ı tabiiye yazlık mahsûlatı ve mesela ta'mîmen zer edilmekte olan mısırları kısa bir zamân içinde mahv ediyor. Böyle evsâfa malik olan memleketimizde yüz binlerce kilo mısır kaldıran tarlalarımızı hesâblı bir iska ameliyesi ne tabi tutmak zarûreti vardır.

İki nehrin tarafeyninde ve sulanabilecek tahmînen 70-80 bin dönüm arâzî mevcûddur. Sene oluyor ki, Allah'ın rahmeti hemân bu arâzînin içinden akıp giderken biz elimizi göklere açıp rahmet dileniyoruz ve kuraklıktan binlerce kilo mahsûlumuz mahvolup gidiyor. Bu, memleket için çok elim bir zarardır. Nehir sularından tarlaları sulamak sûretiyle biz hem çok bereketle yetişen mısır mahsûlatımızı büyük zararlardan vikaye etmiş olacağız. Hem de kâbil-i iska olan tarlalara başka mahsûller zeriyyatına alışıcağız.

İskanın sûret-i icrâsına gelince: Bunun için kâbil-i iska olan düz tarlalarda harklar ve tavalara bu harklar kenarına veyahut taveler içerisine zer itmek icâb eder. Bu ameliyat ufak bir

masrafla meydâna gelecek kadar basittir. Tarla bu sûretle edildikten sonra nehirden suyu çıkarmak kalır. Bu en ibtidâ'î usûl ile kâbil olmakla beraber bostan dolapları veyahut tulumbar inşâsıyla mümkün-icrâdır.

Biz memleketimiz için usûl-i iskânın bütün teferruatında burada bahs edecek değiliz. Kâri'lerimiz arzu ettiği takdîrde iska aletlerinin enva ü teferruatını tafsilen bildiririz. Şu kadar var ki, tarlaları sulamak sûretiyle yapacağımız ameliyat memlekete büyük bir servet ve arâzî sâhibleriyle köylüye refah te'mîn edecektir.

Sahîfe: 2	Bartın	Numro: 6
------------------	---------------	-----------------

Vâlî Beğle Mülâkât

Geçen Nüşadan Mâ-ba'd

-Bartın'ın merkez-i vilâyet olması hakkında bir fikir mevcûd mudur?

-Bartın'ın merkez-i vilâyet olması hakkında henüz bir fikir mevcûd olduğunu bilmiyorum.

-Bartın'da bir gazete intişârını nasıl buluyorsunuz. Vesâ'itsizlik içinde bunu yaşatabilmeğe memleketimizin kâbiliyeti var mıdır?

-Bartın'da gazete intişârını pek büyük bir memnûniyet ve iftiharla karşılıyorum. Müessislerini tebrîk ider ve kendileri için muvaffakiyetler temennî eylerim. Bu babda gösterilecek azm ü sebat gazeteyi yaşatmakda en mühim amil olacaktır.

-Gazetemiz mahallin ilmi, ticârî ve zirai âhvâlinde bahsedecektir. Yazılarımızla köylüleri de tenvîr itmek istiyoruz. Bunun kurâ muhtaranının abone kaydedilmesi için hükümetin mu'âvenetini talep edebilir miyiz?

-Halkımızı tenvîr için memleketin gazete ihtiyâcını takdîr edemeyecek bir fert tasavvur edemem. Köylülerimizin te'mîn-i istifâdelerine hâdim makatlı da ihtiva etmek şartıyla onların da memnûniyetle iştirâk edeceklerin de şübhe etmem. Bu babda mümkün olan mu'âvenetin her zamân ifa edileceğinden emin olmanız icap eder.

Gelenler ve Gidenler

Meb'ûs Ragib Beğ Zongukdak'dan teşrîf ve Yusuf Ziya Beğle beraber Devrek'e azîmet buyurmuşlardır.

Su Mes'lesi Canlanıyor

Durnok karyesindeki menbadan kasabaya su getirmek için geçen sene vukû' bulan teşebbüsün yine canlanmak üzere bulunduğunu haber aldık. İştiğimize göre İnce Alemdar-zâde Halîl Beğ 1000; Yeğen Ağa-zâde Ömer Efendi 600 ve diğer eşrâf ve tüccârımız da bu nisbetde ibraz-ı mu'âvenet eyleyeceklerini vaat etmişlerdir.

Memleketimizin su ihtiyâcî bir mes'ele-i hayâtîyedir. Mütешеbbislerini büyük minnet ve şükranla tebrîk ederiz. Yalnız geçen nüshamızda bi'l-münasebe mevzu-i bahs ettiğimiz vechile gelecek suyun memleket için kadim ve emin olmasını, istikbalde ahfadı düçâr-ı endîşe edecek bir şekilde olmamasını ve bi'l-hassa sıhhaten ve iktisâden devâmlı bir temel üzerine bina-yı fikir edilmesini temennî ve tavsiye ederiz.

Halk Fırkası

Bu hafta zarfında Bartın'ı teşrîf buyuran meb'ûsumuz Ragıb Beğefendi memleketin eşrâf ve âhâlîsini belediye dâ'iresine davet ederek Halk Fırkası teşkiline himmet buyurmak ve intihâb nefîcesinde hey'et-i idâreye İnce Alem-dar-zâde Halîl, Yiğirmibeş-zâde Hasan, Mehmed Hoca-zâde Kadri, Durak-zâde Said Ali ve belediye re'îsi Hasan Sabri Beğefendiler olunmuşlardır. Kendilerini tebrik ve büyük muvaffakiyetler temennî ederiz.

Rumlar Gidiyor

Mübadeleye tabi olan Zağferanbolu Rumları sevk edilmek üzere Bartın'a getirilmişlerdir.

Zirâ'at İşleri

Zirâ'at vekâleti buğday ve arpalarda (Kür) denilen sürme ve rastik hastalıklarını imha etmek üzere bir mücâdele teşkilatı yapıyor. Herkes tohumları ilaçladıktan sonra ekmeye mecbûr olacaktır. Bu husûs için her on ila yirmi köye bir mürakıb ta'yîn edilecek ve yevmiye üç lira ücret verilecektir.

Muhâcir Mes'elesi

Bu hafta yine yirmi nüfus muhâcir geldi. Memleketin şerâ'it-i zirâ'ie ve iktisâdiyesi nokta-i nazarından muhâcirin mikdârının haddini tecavüz ettiği anlaşılıyor. Bartın'da Rum köyü ve köylerde beş hânedan başka Rum emvâl-i metrûkesi yoktur. Gelen muhâcirler ise komisyon-ı mahsûsun gösterdiği lüzûm hilafına olarak zürâ', amele ve sâ'irden ibâret olmak üzere geliyorlar. Kasabadaki hânelere iskân edilen muhâcirinin köylerde icrâ-yı zirâ'at edemeyeceği aşikârdır. Kasabada ise çalışmak ve iş görmek kâbiliyetini taşımayan veyahut çalışacak iş bulamayan insanların dileneceklerine ve belki sevk-i ihtiyaç ile şâyân-ı arzu olmayan âhvâle cüret eyleyeceklerine şübhe edilemez.

Bartın karyelerinden birkaçında mevcûd olan emvâl-i metrûke hânelerinde iskân edilmek üzere evvelce istenilen on beş kadar tütün zürâ'ından fazlasının idâre ve taayyüşlerinde pek büyük müşkilâta tesadüf eyleyeceklerini ve müstahsîl hale getirilemeyen muhâcirinin sırf tedbirsizlik sebebiyle binlerce liranın sarfına sebep teşkil etmekden başka bir fâ'ide te'mîn

Sahife: 3	Bartın	Numro: 6
------------------	---------------	-----------------

edemeyeceklerini alakadaranın nazar-ı dikkatine vazederiz. Şimdiye kadar gelenler içinde fazla mikdârda hamal ve boyacı ile elekçiden başka iş sâhibi görmüyoruz. Memleketin mahal-i ihtiyâcı zaten yerli hamallarla fazlasıyla tehvin olunuyor. Boyacılık, elekçilik bu memleketde ekmek parası çıkarmayan san'atlardır. Binâ'en-'aleyh bu kadar nüfus yarın kış bastıktan sonra ne ile idâre-i ta'ayyüş edecekler? Burası cay-ı mülahazadır.

Husûsi Telgraflarımız

Yumurta 370 Gurûş

İstânbûl 90 (Husûsi Muhâbirimizden):

Toz şeker 40; kesme şeker 43,5; kelle şeker transit 38 lira; kahve 140 gurûş ve diğer mallarda mühim tebeddûlat yoktur. Taze yumurta 370 gurûşdur.

Motorlar Hava Bekliyor

İstânbûl 90 (Husûsi Muhâbirimizden):

Hacı Emin'in Nurullahı, Mehmed Hocalar'ın Mesud Bahri motorları muhalefet-i hava sebebiyle yüklü olarak Kavak'da bekliyorlar. Yiğirmibeş-zâdeler'in motoru yarın; dün İnönü Vapur Pazartesi günü hareket edeceklerdir.

Lütfi

Mu'âvenet

Erzurum felaket-zedelerine gönderilmek üzere para cem edileceğini iştiriyoruz. Sûret-i derc hakkında henüz bir ma'lûmat elde edilememiştir.

Mekteb Mes'alesi Ne Oldu?

İlga edilen mektebin ibkâsını müsterham vukû' bulan mürâca'at-i mütevâlîye üzerine mu'allim fikdanı ve talebenin azlığı gibi esbâbdan dolayı on beş orta mekteb miyanında Bartın mektebinin de lağvedildiği ma'ârif vekâlet-i celilesinden Zonguldak vilâyetine bildirilmiştir. Zonguldak'ta açılacak orta mekteb için de aynı mu'allime ihtiyaç bulunduğu ve mekatib-i taliyede talebe azlığını mahalli olmayub 'umûmî dertlerimizden mütevellid bulunduğunu nazar-ı i'tibâra almak lâzım gelirdi. Mamafih mekteb küşâdının atıye talikinden tevellüt edecek mehazir-i adîde ve sâ'irden bahsile Bartın'da orta mekteb bu sene zarfında behemehal küşâdı muhterem vâlmiz tarafından vekâlet-i müşarün-ileyhaya cevâben ve ehemmiyetle tekrâr yazılmış olduğundan şu mürâca'atın sûret-i kat'iyede müsbet bir netîceye iktirân edeceğini ümîd ederiz.

Orman Teşkilatı

Orman idâresinde vukû' bulan tensikat üzerine marsa, Korıca, Şile cibayet me'mûrlarıyla Arınönü ve Arot muhâfaza me'mûrları açığa çıkmıştır. Hal-i hazırda Bartın orman dâ'iresi mu'âmelât me'mûru, üç, birinci sınıf muhâfaza me'mûru 15, ikinci sınıf muhafız ve Bartın filosu iskelelerinde birinci ve ikinci sınıf iki cibayet me'mûrundan müteşekkildir. Bundan başka ormanların emr-i muahfazasında istihdâm edilmek üzere dâ'ire-i mezkûre emrine 13 jandarma neferi verilecektir.

Ormanlarımızın muhâfazasızlığı yüzünden senelerin biriktirdiği büyük zararlardan teşkilat-ı cedîde ile telafi kılınacağını ümit ve temennî ederiz.

Posta Kutusu

Ulus'da halk fırkası re'îsi Mehmed Nuri Beğe:

Mektûbunuzu aldık. Bartın hakkında ibraz buyurduğunuz teveccühe teşekkür ederiz.

Kongre Geri Kaldı

Dünkü gün inikadı mukarrer olan Birleşme Yurdu kongresi, azasının üç de ikisi ictimâ edemediğinden Yurd'un nizâm-nâmesi mücebince gelecek Cuma'ya talik edilmiştir. Yevm-i mezkûrde öğleden sonra alaturka saat yedide ekseriyete bakılmayarak mevcûd aza ile müzâkereye başlanacaktır.

Belediye tababetinden:

Belediye dâ'iresi muhtâcine tevzi edilmek üzere miktar-ı kâfi kinin getirmiştir. Muhtâcinden olanların mu'âyene edilmek ve mualeceleri verilmek üzere hey'et-i ihtaciyyeden aldıkları mazbata ile her gün belediye tababetine mürâca'atları i'lân olunur.

Gözünden Şikâyet Edenlere

Doktor Mihdat Salim Beğ tarafından göz mu'ayenesi için lâzım olan alat-ı fenniye ile muhtelif gözlük cam ve çerçeveleri celb edilmiştir. Fenni gözlüğe ihtiyâcı olanların İstânbûl'a gitmeksizin burada mu'âyene olunub gözlük tedârik edebileceklerini tebşir ederiz.

Satılık Ud ve Gramafon

Bir aded ud ve iki aded az müstamel gramafon plaklarıyla beraber satılıktır. Talip olanların idâre-hânemize müraca'atları.

Sahîfe: 4	Bartîn	Numro: 6
------------------	---------------	-----------------

Mebâhis-i İctimâ'îye

İctimâî derdlerimizden:

Akşamcılık... Râkı

Bilmem dikkat ettiniz mi? Bazı simalar her gün gözümüze çarpar. Yüzlerinin damarları kıpkırmızı ve pek aşikâr gözüktür. Yanakları al aldır. Burunları büyümüştür. Hemân bunlara "akşamcı" etiketlerini yapıştırılır. Korkmayınız, aldanmazsınız. Bunlarla konuşursanız size laf arasında yemek borularındaki hazımsızlıktan, iştiha yokluğundan, midesinin kaynama ve yanmasından bahseder. Bunlar bazen aç karnına kusarlar.

Parmaklarının uçları karıncalanır, yüreği fazla çarpar. Kalbinde tıpkı bir iğne batması, burkulması hissi vardır. Ba'zıları şişmandır. Bu yalancı, sabun köpüğü gibi şişmanlık onlar için pek mühim bir hastalık alametidir. Çünkü yüreği, karaciğeri, damarları yağlanmaya başlamıştır. El, ayak, dil, dudak titrer. Kuvve-i gasabiyeleri tenakus eder. Düşüncesi noksândır. Düşüncesinin noksâniyeti işindeki eski kudret ve kuvvetin azalmasıyla belirir.

Birinci kadeh, ikinci kadeh, üçüncüyü davet eder. Akşamları içtiği rakı kâfi gelmez. Gündüzün yemek arasında bir aralık içer, içer. Ruhun lâ-kayttir. Onun zevki ve düşüncesi rakıdır. Netîce: bir gün ya bir tarafı tutmaz veya kalbi birden bire durur veyahut da ehemmiyetsiz bir hastalık kendisini alup götürür.

Size saydığım bu aşağı yukarı evsâfa her içki içenlerde tesadüf edilir. Akşam oldu mı?

-Vakt-i kerahet geldi. O bir masa başına geçer ve içer. Bunun fenalığı birkaç zamânda göze çarpar.

Burada bir sual hatırıma gelir.

-Acaba takının yalnız kendi nefsimize fenalığı vardır?

İşte rakının aleyhinde bulunulmasına sebep olan nokta bu ki, yalnız bize değil...Çocuklarımıza kadar te'sîri vardır. Bugün fennen tahakkuk etmiş bir keyfiyettir ki, cümle asaba ve akliyeleri bozuk, zeka ve seciyeleri düşük abdâl, dilsiz, sağır ve şekilsiz çocuklar hep bizim bir kadeh rakımızın yaptığı fenalıklar sermâyesidir. Bunların çocukları çok yaşar, fakat sıksa, zaif ve çelimsiz olur. Nüfusun azalmasına en büyük amil bu rakıdır. Büyük şehirlere gittiğiniz zamân tavsiye ederim. Böylelerini tımar-hânelere ziyaret eylemenizi çeviriniz. Göreceksiniz ki, orada bulunan yüzlerce kişi iki türlü şeyden oraya girmişlerdir.

1-Kendi kabahatleri

2-Babalarının kabahatleri dolayısıyla kendi kabahatleri olan frengî ve sâ'ir gibi şehrin te'sîriyle girenler birinci tâkımdandır. Evet, rakı insanı çıldırtır ve tımarhâne çocuklarına gelince babalarının içtiği rakı o zavallı çocukları aklî hastalıklarla malul meydâna getirirler. Onun melcei ti'mârhânedir. Bu ciheti bunlardan başka iktisâdi hesâbla da halledelim.

Yüz dirhem rakı için elli ve yiğirmi gurûşluk meze alan bir akşamcı rakıya yiğirmi yaşında başlasa yiğirmi sene sonra 68.000 gurûş kadar bir parayı eliyle denize atar. Kendine, kesesine, evlâdına zararı olan bir mâddeyi niçin içtiklerini artık akşamcılara sorunuz. (Can Beğ)

İlan

Bartın kâ'im-makâmlığından:

Sûret

Mu'ahâde-i sulhiyenin yetmiş beşinci mâddesinde muharrer olduğu üzere muahharan düşmân olmuş eşhâs beyninde akdedilmiş olup 73 ve 74'üncü mâddelerde tadad olunanların ve imtiyaz mukavelatının gayri mukâvelelere tarafeynin dostı oldukları târîhten i'tibâren münfesih olmuş addedileceği ve mamafih mukâvele akidlerinden her bir işbu mu'ahâdenin mevki'-i mer'iyete vazından i'tibâren üç ay zarfında îcâb ederse taraf-ı diğere mukâvelenin akdi târîhindeki şerâ'it ile icrâsı talep olunduğu târîhteki şerâ'it arasında mevcûd fark tekâbül idecek tazminatı tarafeyn arasında itilaf edilemediği halde muhtelif hükm mahkemesi tarafından tesbît edileceği cihetle keyfiyetin matbû'ât-ı mahalliye ve vesâ'it-i münâsibe ile neşr ü ta'mîmi esbâbının istikmâli ve keyfiyetin inbası beyân olunur.

Milli Makarna Fabrikası

Geçen sene avn-i hakla küşâdına muvaffak olduğumuz Dumlu makarna fabrikamızda makarna ve şehriyelerin muhtelif cinsleri, toptan ve perâkende sûretiyle ve diğere fabrikalardan daha ehven satıldığını muhterem müşterilerimize i'lân ile kesb-i şeref eyleriz.

İstânbûl'da Tahta Kal'ada Kutucular Caddesinde numro: 33.

Müdür-i mes'ûl: Galib Hüseyin

تورم ۲۰ • ۱۵ حیزران ۳۴۱ - بازار ازمی - ۲۶ ذی القعدة ۱۳۴۳ • برنجی سته

صاحب اختیار و مدیر :
 اراهم جمال
 آتیه تراشی :
 باربعین ایچون سته کی ۲۰۰ آتی
 آیل ۱۱۰ اوچ آلی ۶۰
 خاری ایچون سته کی ۲۰۰ آتی
 آیل ۲۰۰ اوچ آلی ۵۰ مریزیدر
 مسکیزه مویشی و عیالنه قاقیل
 بازاره ساتیلریز آتیدر .

تؤسس و نامشری :
 (متجد آوقاداشلر شریکی)
 ادارتانه
 باربعینه دائره قصده
 بالموم اوراق وقوه مدیریت
 کوندرلیقدیر .
 اعلان تراشی مدیره کوردوکلور .
 اعلانلردن مسئولیت قبول ایلمز .

نسخه سی ۵ غرودشدر

بازار ازمی کولری چیقار

نسخه سی ۵ غرودشدر

بارطین

اقتصادی، اجتماعی، ادبی، فقهی، فنی

کریلو ستونی

توتون زراعتی

تارلاک و نامشری :
 توتون تارلاقی بر آتدیله اولیلدور .
 دوزل آتکری فته رهطوسلی اولدی ایچون
 توتونک نامشری بوزار .
 تارلاک مین قلیبه قوشی اولورسه چوق
 آیدر . بویه تارلاقل فته کوشی کوردور
 وایسیلر ، سنجانلک ایسه توتونک قاقسته
 حین تاثیر یایدی بر آت یوقلرینه بلامشوق .
 شوه وارک : مانی تارلاقل سوی چایوق
 چاک بکندن اتریا قلیغا برنه شرولایلر . اوله
 رتارلا اتریا ایچیلدیرک هم قلیبه قوشی اولسون
 هرده تارلاک طوبرانی سوی قاق ایچین
 حیندن اولون .
 انسان بر آت تجریملی و بر آت وقوقلی
 اولورسه بویه بر تارلاقی اتریا ایچکده کوشک
 چیکر .
 اوحامده طوبرانی نامل اولمالی ؟
 بردهم طوبرانده فته کیرمچ بولوماملیدر
 کیرمچک فته لی توتونک ای بیاتنه مانع اولور
 بارطین جوارینک طوبرانده اکثرینه
 فته کیرمچک ضار ف ایچون ، توتون
 طوبرانی اولدی وقتلاک زیاده بوجینه
 دفت انجک لازم کایر .
 اگر طوبرانده طینه فته سو بولوتورسه
 بویوک قاندر تأمین ایلمک اولان وزجه
 اجه باغصاقلری بریر کورده چک هلال احمر
 مأمورلرینه ویرم .
 نوسورنه و متداشلیردن بلکی رقاچنک
 صحت و سعادتت یاردم ایچش اولورز .

بحریه و کلبی

احسان بک افندیکنک آماصره یی تشریف لری

آماصره بحریه و کلبی احسان بک افندی
 برون قسه خلقی ننه ذات دوللری
 دعوتیه مومر هیئتین برور عمارتک دارالی حسینه
 بارطینک تشریف بیرونلرینه سی یلدرینه در .
 بوخیر موجب تار اولقله برار دعوت بیته
 نیکت ننه ایچال بیرونلر آتار توجیه و
 التعمده فوق الماده مدیون شکران و متداشدر .
 بارطینلری تشریف انکلی حصول بولسه یی
 کنج جمهوریتک حترم بروکلری کندی اولاند
 کورمکه برون رقصه خلقی قمتداو ولایتوق
 بر سرورم ونش کوی باشمش اوله جقدی .
 بارطین ، بویوک مسافرلرینه قوشو حساب
 احترامکلرانه سی قدیم ایدر و بو منابهته ذات
 دوللری حرمت و متله سازه ادر .
 احسان بک افندی زیددی جوانی قداو اولرله
 قیامتی تم بر بیوشلردر :

بارطین هیئت استقبالیه رئیس قدری بک
 بارطینک حترم و جهوریت برور خلقیه
 بیژدن نامه کده مک طالع سزا کدن دوللی
 چوقی متأثره . آت بر زمانه سقیشدر بریلان چوق
 وطنه کوره نیامک مجبوریتی بنده کزی بو
 طالع سزا کده قارشیلاندردی بالموم بارطین
 اهالی محترمه سی حرمت و تعظیم ایله سلاملام .
 بحریه و کلبی
 احسان

بحریه و کلبی احسان بک افندی حزرانک
 طوبرانگی کوی صیاحی آماصره یی تشریف و او
 کون اولکجه قدر غنیش وطنه لری ایچا ایدرک
 زوالدن سوکره استانبوله شوجه حرکت
 بیوشلردر .
 بارطین خلقی قیقل اغلازیک زیه وقدا کار
 برورجل ادارسی اولان احسان بک افندی
 ملککلرینه دعوت اولونک قیقلنک تاس ایدرک
 تعیبات احترامکلرانی عرض و کندی بولرله
 عملکلیجه حسابال ایچکی دوشوش و آماصره یی
 تشریف لره بارطینه دعوت ایچون استحضارات
 لازمه بولمش ایدی . وکل بک افندی
 آماصره یی کوندرلیق دعوت حیثته سیاحت
 برور علملرینک بک دار اولسی حسینه بو
 دعوتیه اجابت ایدیه چکلری بیان و عیاش شو
 سوزله ایچال توجیه بیوشلردر :

بارطین خلقک ارارنی بویوک توجیه
 و برور شومسز مطاعدر . آتیق برور عمارتک
 بک دار اولسی حسینه مع التأسف بارطینلرک
 ارارنی افساد ایدیه چک ایچون غولری
 رجا و بوجون بارطینه عرض تعظیبات ایلم .
 وکل بک افندی برور زاده واستکفده
 مراسم مخصوصه ایله استقباله حاضر لاکل هیئت
 آماصره یی قاقوله ویرین بوخیر اوزرته
 زیددی تفریق کتیه ایچلردر :

هلال احمری اونوقیالم

اوکسزده کی بارامده هوساقردن ،

مکیرانزدن ، پیسود مصرفلرمزدن اوافق بر
 قسقی هلال احمر چیچکی دانیشان خاتم قیزیک
 قوطورینه آتام .
 قوربان دایرلی ، امانی هلال احمر

Ek 12: Bartın Gazetesi'ne göre Bartın'daki bazı ticari ürünlerin fiyatları.

Tarih / ürün	6 Eylül 1924	20 Eylül 1924	4 Ekim 1924	18 Ekim 1924	25 Ekim 1924	1 Kasım 1924	8 Kasım 1924	15 Kasım 1924	29 Kasım 1924	6 Aralık 1924	13 Aralık 1924	27 Aralık 1924	3 Ocak 1925	10 Ocak 1925
Toz şeker	29.70	40	40.20	40	39.90	40.50	40	-	40	38	-	36.5	36.5	36.15
Kesme şeker	43	44	43.75	-	44	45.5	45.5	-	49	43	-	40.50	40	39.25
Pirinç	35	34	36	36	-	-	37	-	-	-	-	-	-	-
Kahve	150	132	134	110	150	115	160	135	165	165	-	165	165	165
Sabun	53	57	53	57	-	-	50-56	-	53-60	-	-	48	-	-
Zeytinyağı	75	-	80	-	-	-	-	-	80	-	-	-	-	-
Kalay	350	300	-	310	-	310	-	-	-	-	-	-	-	-
Yumurta	270	305	350	-	-	400	Sandığı 54 lira	-	Sandığı 70 lira	-	425-450	Sandığı 68 lira	Sandığı 67 lira	Sandığı 65 lira
Çekirdek	23	23	-	-	20	15	-	21	-	-	15	20	-	15-20
Karfiçe(demirçivi)	15	16	14.5	15	14.40	15	-	-	14.25	-	-	-	-	-
Altın	-	807	817	814	815	815	810	-	-	-	-	-	-	-
İngiliz parası	-	825	970	-	835	837	-	-	-	-	-	-	-	-
Tahin	-	-	-	47	-	-	-	-	48	-	-	-	-	-
Cam	-	-	-	-	660	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Balmumu	-	-	-	-	135	120	136	137	140	-	120-130	150	-	-
Saçma	-	-	130	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Turfanda limon	-	-	400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ağaç kibrit	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mum kibrit	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

*6 Eylül 1924- 10 Ocak 1925 tarihleri arasında Bartın Gazetesi sayı ve sayfalarında yer alan ürünlerin fiyatlarının listelenmiş halidir.

** Ürünler kuruş cinsinden verilmiştir.

ÖZGEÇMİŞ

Ramazan Şener YILMAZ, 1980 yılında Zonguldak'ta doğdu. İlkokul, ortaokul ve lise öğrenimini Zonguldak'ta tamamladı. Bursa Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih bölümünden 2007 yılında ve Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tezsiz Yüksek Lisans Ortaöğretim Alan Tarih Öğretmenliği'nden 2008 yılında mezun oldu. 2016 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı'na atandı.

